

P. b. b.
Verlagsort: 1080 Wien
Plus.Zeitung 09Z038029P

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

■ KLUB

5
květen
2012
32. ročník

- Rozhovor s hraběnkou Daisy Waldstein-Wartenberg
- Fejeton Pavla Kohouta

Pondělní promítání filmů ve spolupráci s Českým centrem a Velvyslanectvím ČR
v kině **Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien**
Informace: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Pondělí 11. 06. v 19:30

Mamas & Papas (ČR, 2010, 111 min.)

Režie: Alice Nellis

Hrají: Zuzana Bydžovská, Petr Franěk, Filip Čapka, Zuzana Čapková, Natalia Volkova, Ivan Shvedoff, Michal Čapka, Marika Procházková, Martha Issová, Zuzana Kronerová, Pavlína Štorková, Václav Jiráček, Ludmila Forétková, Ivana Uhlířová, Perla Kotmelová, Helena Lia Tachovska

Čtyři příběhy filmu tvoří mozaiku osudů několika manželských či partnerských dvojic, které v určitém zlomovém bodě života řeší otázky chtěného, nechtěného, vytouženého nebo zmařeného rodičovství. Záměrem scénáristky a režisérky Alice Nellis je ukázat pomocí souběžného vyprávění několika příběhů, že problém moderního rodičovství je širší a hlubší než konkrétní situace kterékoliv jednotlivé postavy. Česká režisérka číslo jedna opět přichází s příběhem, který se může dotknout diváků bez ohledu na věk či postavení.

Předběžné termíny promítání na velvyslanectví v roce 2012:

vždy druhé pondělí v měsíci, tj. 11. 06., 10. 09., 08. 10., 12. 11. a 10. 12.

Začátek představení **vždy v 19:30, pouze v prosinci ještě v 17:00 pro děti.** Změna vyhrazena.

**Americký klub dam, NM – Náprstkovo muzeum v Praze
pořádá v sobotu 19. května 2012 kulturní zájezd do Vídně**

a společně s Kulturním klubem zvou zájemce a nabízejí následující program:

- 11:00-12:00 Příjezd do Vídně na Maria-Theresien-Platz
- 12:00 Pěšky od Maria-Theresien-Platz do ulice Wollzeile k domu, kde za svého pobytu ve Vídni bydlel cestovatel, vlastenec, bojovník za ženská práva a politik Vojtěch Náprstek, mecenáš a přítel lékaře a cestovatele po jižní Africe dr. Emila Holuba
- 14:15 Přednáška dr. Secké a dr. Šámala o V. Náprstkovi a dr. E. Holubovi v sokolovně v X. okr., Angeligasse 21
- 16:30 Pietní akt u hrobu dr. E. Holuba na Centrálním hřbitově

Eventuální změny viz webová stránka Kulturního klubu www.kulturklub.at,
podrobné informace denně od 10:00 na tel. **79 88 454**.

Americký klub dam byl jako první ženský spolek založen z iniciativy Vojty Náprstka roku 1865 a úspěšně působil až do roku 1948, kdy byl úředně zakázán. Mezi členky spolku, který podporoval ženskou emancipaci a vzdělanost, patřily např. i Karolina Světlá, Renata Týršová či Zdenka Braunerová. Spolek byl obnoven roku 1996, dnes se jeho činnost zaměřuje na kulturně historické akce.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

klubová pravidelná promítání v kinosálu Českého velvyslanectví, nadále ve spolupráci s Českým velvyslanectvím a Českým centrem, pokračují každé druhé pondělí v měsíci, začátek představení je vždy v 19:30 hodin (pokud nebude uvedeno jinak), rezervace není možná. Poslední promítání v tomto pololetí zakončíme filmem režisérky Alice Nellis »Mamas & Papas«, na který Vás srdečně zveme.

10. září 2012 opět pokračujeme ve filmové produkci, tentokrát filmem režiséra Antonína Moskalyka »Babička« z roku 1971, natočeným podle stejnojmenného románu Boženy Němcové. Zároveň si připomeneme, že od spisovatelčina úmrtí v roce 1862 již uplynulo 150 let.

A teď Vám již přeji hezké posezení na stránkách Klubu.

Helena Baslerová, šéfredaktorka

Obsah

Klub připravuje	2
Editorial	3
Obsah	3
Impressum	3
Kalendář: květen – červen 2012	4
Církevní kalendář: květen – červen 2012	5
Rozhovor	6
Kultura	7
Události	23
Fejeton	26
Zajímavosti	27
Ekonomika	31
Správy zo Slovenska	36
Sokol & sport	41
Úvahy & postřehy	45
Z české a slovenské Vídně a okolí	46
Oznámení	54
Informace & inzerce	60

KULTURNÍ KLUB. Informační časopis Čechů a Slováků v Rakousku

Majitel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Vydavatel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku (ing. Helena Basler),
Schlüsselgasse 18, 1080 Wien

Sazba: KLP – Koniasch Latin Press, Praha & Jaroslav Bulíček, Praha

Tisk: Tiskárna Sládek, Znojmo

KULTURNÍ KLUB. Informationszeitschrift der Tschechen und Slowaken in Österreich

Medieninhaber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich

Herausgeber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich
(Ing. Helena Basler), Schlüsselgasse 18, 1080 Wien

Verlagsort: 1080 Wien

Hersteller und Herstellungsort: KLP – Koniasch Latin Press, Praha & Tiskárna
Sládek, Znojmo, Tschechische Republik

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Redakce: Schlüsselgasse 18, 1080 Wien,

mobil (od 10:00): 0043-0-664 97 33 764, fax: 0043-1-79 88 454

e-mail: info@kulturklub.at, www.kulturklub.at

Vedoucí redaktorka: ing. Helena Basler

Zástupkyně vedoucí redaktorky: Mag. Dr. Marie Brandeis

Redakce: Mag. Pavlína Böhmová (překladatelka)

Anna Křivanová (asistentka)

Technická redakce: František Písařík, Ing. Kurt Mattola, Richard Basler

Redakční kruh: Dipl. Ing. Alexej Bálek, Jan Brabenec, Dr. Martin Franc,

P. Dr. Jan Horák, Ludvík Kavín, manželé Kalinovi, Dr. Marta Marková,

Mag. P. J. N. Popov, Andrea Ozábalová, Dr. Květa Ozábalová,

Nela Štěrbová, Mgr. Tomáš Vaněk, Ing. Jiří Zajíček, ThLic. Petr Žaloudek

Fotografové: Richard Basler, Vladimír Čevela, Kurt Mattola

Distribuce: Tiskárna Sládek

Na přední straně obálky:

Petr Zubek, Doors II. (Skříň č. 8), 2001, dřevo, mušle, termoska, TV monitor, DVD

Petr Zubek

Na zadní straně obálky:

Marian Bachratý, bez názvu

Marian BACHRATÝ (*16. 7. 1952, Levice)

Studoval na Střední průmyslové škole stavební (pozemní stavby) v Žilině a na Stavební fakultě Slovenské vysoké školy technické. Původně pracoval jako stavební inženýr. V současnosti je majitelem reklamní agentury. Kreslený humor začal publikovat od roku 1969. Žije a tvoří v Bratislavě.
Motto: „Nerobit humor nasilu.“

VÝSTAVY A FESTIVALY

16. 05. – 30. 06. **Karel Hynek Mácha**15. 05. 19:00 **Vernisáž (Noc literatury)**

Vídeňská Noc literatury 2012 bude zaměřena na dílo českého básníka a prozaika Karla Hynka Máchy (1810-1836), zakladatele moderního českého básnictví. Rakouskému publiku ČC Vídeň přiblíží představitele českého romantismu přednesem z nového německého překladu jeho nejvýznamnějšího díla *Máj* (překlad Ondřej Cikán, Poesie Labor, 2012), dále literárním pásmem složeným z ukázek z Máchovy tvorby v podání herečky Zdenky Hartmann Procházkové (v televizní reklamě *XXXLutz babička – pozn. red.*) a výstavou o jeho životě a díle, kterou připravil Památník národního písemnictví. Noc literatury ve Vídni se uskuteční v zahradě české ambasády.

Velvyslanectví ČR, Penzinger Straße 11-13, 1140 Wien

Více informací na: www.tschechischeszentrum.at, www.pamatniknarodnihopisemnictvi.cz, www.labor-verlag.atdo 16. 05. **Prague Art meets the (V.i.e.n.n.a) Streets: POST-H(E)AVEN/ Destabilized Ground**

Prezentace tří českých umělců věnujících se oblasti street artu (Robert Šalanda, Petra Valentová, Jan Kaláb) České centrum Vídeň, Herrengasse 17, 1010 Wien

16. 05. – 16. 09. **Klimt. Die Sammlung des Wien Museums / Sbíрка Vídeňského muzea**Wien Museum Karlsplatz, Maderstraße 2, 1040 Wien
www.wienmuseum.at23. 05. – 22. 06. **Stories**23. 05. 19:00 **Vernisáž**

Nakolik se po roce 1989 změnila obce Jižních Čech a Waldviertlu? Co zůstalo z dědictví socialismu? Více než dvacet fotografií českého Národního muzea fotografie přibližuje současný každodenní i sváteční život obyvatel tohoto regionu. Tato umělecká výstava navazuje na stejnojmennou odbornou výstavu, která byla prezentována ve škole Komenský. Kurátorem výstavy je Miroslav Hucek. Tschechisches Zentrum Wien, Herrengasse 17, 1010 Wien
www.tschechischeszentrum.at, www.nmf.cz

25. 05. – 14. 10. **Objekte im Fokus: Die Textilmustersammlung Emilie Flöge / Předměty v centru pozornosti: sbírka textilních vzorů Emilie Flöge**Österreichisches Volkskundemuseum, Laudongasse 15-19, 1080 Wien, www.volkskundemuseum.atdo 31. 05. **Schätze der Slowakischen Moderne**

Die Ausstellung zeigt der österreichischen Öffentlichkeit die bekanntesten und auch weniger bekannten Werke der wichtigsten Vertreter der slowakischen modernen Kunst. Es werden Werke von Martin Benka, Gustav Malý, Miloš Alexander Bazovsky, Janko Alexy, *Ludovít Fulla*, Mikuláš Galanda, Ester Šimerová-Martinčeková, Jan Mudroch u. v. m. ausgestellt. Die ausgewählten Werke, Malereien und Zeichnungen verbindet das gemeinsame Thema der Madonna – der Mutter mit ihrem Kind.

Montag bis Freitag jeweils von 9 bis 15 Uhr zu besichtigen. Palais Porcia, Herrengasse 23, 1010 Wien

06. 07. – 02. 09. **Gustav Klimt und das Künstlerhaus / Gustav Klimt a Dům umělců**Künstlerhaus, Karlsplatz 5, 1010 Wien, www.k-haus.atdo 19. 08. **Mit dem Gefühl der Hände. Zeitgenössische Töpfer in der Region Bratislava und im Burgenland**

In der Ausstellung werden die Produkte von derzeit aktiven Töpfern in den beiden angrenzenden Regionen vorgestellt und die Frage aufgeworfen, welche Entwicklungen sich im Töpfergewerbe des Burgenlands und der Region Bratislava abzeichnen.

Österreichisches Museum für Volkskunde, Gartenpalais Schönborn, Laudongasse 15-19, 1080 Wien
Öffnungszeiten: Di-So 10-17, Montag geschlossen
www.volkskundemuseum.atdo 29. 10. **Die „Nuda Veritas“ und ihr Verteidiger Hermann Bahr / Proti Klimtovi. „Nuda Veritas“ a její obhájce Hermann Bahr**Österreichisches Theatermuseum, Lobkowitzplatz 2, 1010 Wien, www.theatermuseum.at

LEOPOLD MUSEUM

po, st – ne: 10:00-18:00 + čt: 10:00-21:00

MuseumsQuartier Wien, www.leopoldmuseum.orgdo 27. 08. **Klimt persönlich. Bilder – Briefe – Einblicke**07. 06. – 17. 09. **Phantastisch! Rudolf Kalvach**

Wien und Triest um 1900

Přehled vídeňských výstav k výročí G. Klimta viz Klub 3/2012, oddíl Informace.

JEDNOTLIVÉ AKCE

19. 05. 14:15 **Přednáška dr. Secké a dr. Šámala o V. Náprstkovi a MUDr. E. Holubovi**

Sokolovna v X. okr., Angeligasse 21

cca. 16:30 **Pietní akt u hrobu dr. E. Holuba na Centrálním hřbitově**Případné změny budou uveřejněny na webové stránce Kulturního klubu www.kulturklub.at

Podrobné informace: od 10:00 na tel. čísle: 79 88 454

20. 05. 11:00 **Cyklus „Klangspiele – Welt der Sinnlichkeit“**

Wiener Lautenkonzerne, mj. účinkuje Jan Krigovsky.

Schlosskonzerte Eckartsau

Gemeindeamt, 2305 Eckartsau

Info a vstupenky: Reiffeisenkasse, tel. 02214/2225

www.ticketbox.at24. 05. 18:00 **So nah, so fern. Menschen in Waldviertel und Südböhmen 1945-1989** (prezentace knihy)

Výstavu *Stories* prezentovanou v ČC Vídeň doplňuje v letošním roce vydaná kolektivní monografie, která vznikla ve spolupráci Waldviertel Akademie, Národního muzea fotografie a Jihočeského muzea. Její prezentace se uskuteční v ČC Vídeň den po vernisáži výstavy.

26.-28. 05. **Tyršův Oetz**

Letošní tradiční 39. sokolské setkání v Tyršově Oetzu organizuje Sokolská župa Švýcarská. Do Oetzu se každoročně sjíždějí sokolové ze všech konců Evropy i mnohdy ze zámoří. V krásné horské krajině prožijete nezapomenutelné chvíle v kruhu sokolských přátel.

Info: u sestry župní jednatelky Jaroslavy Hovorkové, tel.: 0699 12 68 12 46, e-mail: jar.hovorka@gmx.at

Župa Švýcarská:

Tyršův Oetz, G. Jordan, tel. 041-260 98 58, www.sokol.ch

29. 05. 19:00 Ivan KLÍMA: *Stunde der Stille* (prezentace knihy)

Prezentace prvního německého vydání překladu knihy Ivana Klímy *Hodina ticha* (Verlag Transit 2012, Maria Hammerich-Maier). Klíma v něm čtenářům přibližuje období konce války v chudém kraji východního Slovenska, kde vládu převzali komunisté a začali s kolektivizací zemědělství. Přes dohled cenzury se autorovi v románu podařilo vyjádřit deziluzi z násilných praktik komunistického režimu. Kritici na něm ocenili především jeho propracovanou formu a úsilí o „pravdivé vidění“. Úryvky z knihy přečte herec divadla Burgtheater David Oberkogler, překlad Jitka Petrová, moderace Erich Klein.
Hauptbücherei Wien, Urban Loritz-Platz 2a, 1070 Wien

11. 06. 19:30 Alice Nellis: *Mamas & Papas* (ČR, 2010, 111 min.)

Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien
KK, ZÚ, ČcV

17. 06. 10:00 Jarní veselice

Pořádá Sokol XII/XV

Nádvoří Spolku „Komenský“, Sebastianplatz 3, 1030 Wien
Podrobnosti a další programy a akce naleznete v oddílech: *Sokol & sport, Z české a slovenské Vídně a okolí a Oznamení.*

Další důležité adresy a kontakty viz též oddíl *Inzerce*.

České ozvěny / Slovenské ozveny

Der ORF bietet im 25-minütigen Magazin mit dem Titel *České ozvěny / Slovenské ozveny* Beiträge in Tschechisch und Slowakisch. *Ozvěny / Ozveny* wird **sechsmal im Jahr jeden zweiten Sonntag in den Monaten Februar, April, Juni, August, Oktober, Dezember um 13.05 Uhr in ORF2 Wien** gesendet.

Důležité kontaktní adresy:

ČESKÉ CENTRUM:

www.tschechischeszentrum.at, e-mail: ccwien@czech.cz
Herrengasse 17, 1010 Wien, tel.: 535 23 60

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTÚRNY SPOLOK

www.slovaci.at, e-mail: rsks@slovaci.at
Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien
tel.: 596 13 15, fax: 595 57 99

SLOVENSKÝ INŠTITÚT

www.mzv.sk/sivieden, e-mail: si.wien@gmx.at
Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien
tel./fax: +43/1/535 40 57

SLOVENSKÝ ŠKOLSKÝ SPOLOK SOVA

www.slovaci.at/sova, e-mail: sova@slovaci.at
Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien
tel.: 596 13 15, fax: 595 57 99

**Tschechische
Gemeinde in der
Erzdiözese Wien**

**Česká
duchovní služba
oblast Vídeň**

Poštovní adresa: Hagenmüllergasse 31, 1030 Wien

Tel.: +43 (0664) 406 55 41
www.sweb.cz/farnost.viden

Fax: +43 (01) 711 84 112
www.rozhledy.at

POŘAD PRAVIDELNÝCH BOHOSLUŽEB:

CHRÁM Panny Marie na Nábřeží, Salvatorgasse 12, Wien 1:

mše svatá **každou neděli a svátek v 08:30**

KOSTEL Nejsvětějšího Vykupitele, Rennweg 63, Wien 3:

mše svatá **každou neděli a svátek v 10:00**

KOSTEL Don Bosco, Hagenmüllergasse 31, Salesianum, Wien 3:

mše svatá **druhou neděli v měsíci v 11:00**

KAPLE Panny Marie Pomocnice, St.-Veit-Gasse 25, Don Bosco-Haus, Wien 13:

mše svatá **třetí sobotu v měsíci v 18:00**

KALENDÁŘ AKCÍ

So 19. 05. DON BOSCO-HAUS: Mše svatá v 18:30 hodin v St. Veit-Gasse 25, Wien 13. – 16:00: Program
Ne 10. 06. Dětská mše svatá v kapli SALESIANUM, Hagenmüllerg. 31, Wien 3, v 11:00 hodin
So 16. 06. DON BOSCO-HAUS: Mše svatá v 18:30 hodin v St. Veit-Gasse 25, Wien 13. – 16:00: Program

Jubilantka, která nechce být slavena

Tato výpověď zazněla několikrát při setkání s paní hraběnkou Daisy Waldstein-Wartenberg, jež bylo domluveno a realizováno před 8. dubnem 2012, dnem jejího jubilea. Mezitím již jistě přijala mnoho písemných blahopřání a absolvovala malé a větší oslavy. To vše ne proto, že se v plné síle dožila životního jubilea, ale především proto, že toto jubileum prožívá v obdivuhodné aktivitě vyplněné celoživotním posláním – pomáhat druhým.

Před jedenácti lety (2001) jsem s Vámi natočila interview, jež bylo později publikováno také v knize rozhovorů Přišli jsem odjinud... Tehdy jsme se my, čtenáři, dozvěděli mnohé o Vašich životních cestách, o Vašich velkých aktivitách v Řádu maltézských rytířů, u dominikánů. Co se vše událo za oněch jedenáct let?

D. Waldstein-Wartenberg: Maltézský řád v Praze je veden Karlem Pahrem, je to český rytíř. Já se považuji za členku Českého Velkopřevorství. Toto České Velkopřevorství od roku 1977 posílalo léky pro naše členy, aby to rozdali potřebným. Jednalo se především o staré lidi. Tehdy jsme spolupracovali s Willy Lorenzem, který byl Čech jako poleno, ale působil jako kulturní atašé na rakouském velvyslanectví. Každou neděli večer jel s osmi kufry, naplněnými především vitamíny a léky, ale také knihami, do ČR. Tehdy jsem pracovala zde u Kirche in Not a jednou mi jeden policista říkal, abych si dávala pozor, že mě mají Češi „v hledáčku“. Samozřejmě jsem si nedala pozor, říkala jsem, ať si kecají. Kromě zásilek léků se mi podařilo dostat několik studentů sem do Rakouska, vzpomínám na jeden dopis, který jsem dostala od jedné Polky. Moc mi děkovala za to, že díky pomoci českého oddělení Kirche in Not mohla vystudovat medicínu. V organizaci Kirche in Not jsem byla dvacet let. Dostala jsem krásné papežské vyznamenání. Po převratu v Československu převzal můj manžel jako patron v Čechách v Ječné jednu školu pro ošetřovatelky společně s Eliškou Hranáčovou. Byla jsem potom přítomna při setkání všech řádů, bylo to úžasné. Podařilo se mi do této školy dodat zdravotnické pomůcky za padesát tisíc šilinků. Po manželově smrti jsem se vrátila do maltézského řádu, neboť mě povolali, abych vybudovala Maltézskou pomoc. To jsem udělala podle rakouského vzoru, ale hlavně podle Česka, protože tam jsme už měli jednu sanitní stanici.

Vaše obdivuhodná organizační činnost se projevila i při jiné události v Československu.

D. Waldstein-Wartenberg: Ano, bylo to při povodních na Moravě, v mém domově. Hned jsem tam „letěla“. Dostali jsem z Německa podporu a díky ní od EU jeden milion euro, jen tak jsme mohli postavit domy. To byl můj život, sedět doma bych nedovedla.

Jak jste se dostala k dominikánům?

D. Waldstein-Wartenberg: Po smrti mého manžela jsem vstoupila k dominikánům a pan kardinál Schönborn mě poslal k dominikánům do Jablonného. A dominikáni spolupracovali s Řádem maltézských rytířů, pro které jsem byla na čtyři roky uvolněna.

V Praze jste založila organizaci Servo. Existuje ještě? Setkáme se s ní i v jiných městech?

D. Waldstein-Wartenberg: Ano, organizace stále funguje, je to zařízení pro děti, které lidově řečeno chodí po skončení vyučování s klíčem na krku po venku, protože jejich rodiče jsou ještě v zaměstnání a nemohou se jim věnovat. Označení Servo jsem přebrala od Maltézských rytířů, kteří při plavbách měli na vlajce napsáno servo = sloužím. Organizace tedy slouží dětem, její pracovníci smysluplně vyplňují volný čas dětí. Rovněž sem jsem dodávala vitamíny a léky pro děti i jejich dospělé opatrovatele. Servo je pouze v Praze.

V tomto směru jste nezůstala jen u pomoci pro Českou republiku.

D. Waldstein-Wartenberg: Koncentrovala jsem se potom na shánění léků i pro další země – Ukrajinu, Moldávii, Rumunsko, Libanon. Jednodušší je to dnes v tom, že už nemusíme zajišťovat zaslání, stačí jim oznámit, že máme ty a ty léky a zástupci si sami pro ně přijdou. Protože nemohu používat v logu maltézský kříž, rozhodla jsem se pro hlavičku Akce sv. Lukáše.

V uplynulých jedenácti letech jste prožila nejen úspěšné, ale i méně radostné chvíle na poli profesním. Ne očekávané jste byla také v osobním životě postavena před problém vážné nemoci – rakoviny. Jak jste přijala od lékaře tuto zprávu? Jak reagovala rodina?

D. Waldstein-Wartenberg: Úplně „normálně“, tedy žádný pláč, deprese. Nezapomeňte, že jsem ošetřovatelka, která už v životě viděla toho moc. Samozřejmě jsem radost z toho neměla, ale věděla jsem, že okamžitě musím něco udělat. Od své setřenice jsem věděla o lékaři, který alternativní metodou zachránil mnoho lidí od rakoviny. Takže jsem ho ihned kontaktovala, podřídila se jeho terapii. Pochopitelně jsem byla pod kontrolou i svého lékaře, který byl vlastně také zvědav, co toto „lčzení“ přinese. Když jsem potom šla na operaci, byl rakovinový nádor zcela uzavřen bez jakýchkoliv metastáz, takže byl bez problémů odstraněn. To se vše událo před rokem, v nejbližší době půjdu na kontrolu.

Jak dlouho trvala tato terapie? Předpokládám, že jste se věnovala pouze jí.

D. Waldstein-Wartenberg: Terapie trvala půl roku. Ale já jsem samozřejmě dále pracovala. Dál jsem sháněla léky pro naši organizaci. Lidé kolem mě vlastně ani nevěděli, že jsem nemocná. Samozřejmě, že jsem cítila, že v této době to nejsem já, byla jsem z terapie unavená.

Za svou obdivuhodnou činnost jste byla mnohokrát oceněna v Rakousku i v České republice.

D. Waldstein-Wartenberg: První vyznamenání jsem dostala od pana biskupa Graubnera z Olomouce za založení Pomocné maltézské organizace. Mám dvě papežská vyznamenání – od papeže Jana Pavla II. za činnost v České republice (1997), od papeže Benedikta XVI. za činnost ve Vídni – Kirche in Not (2008). V roce 2006 jsem dostala vyznamenání Goldene Ehrenzeichen für Verdienste um die Republik Österreich. Z České republiky tu jsou ještě dvě vyznamenání – v roce 1998 Gratias Agit a Významná česká žena ve světě (2007). Toto vyznamenání bylo předáváno ve Valdštejnském paláci, bylo to pro mě, jako osobu nesoucí jméno Waldstein, přinejmenším zvláštní.

Důležitou úlohu jste rovněž sehrála při posledním úspěšném projektu Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku – vzpomínkové konferenci k nedožitým 80. narozeninám P. dr. Josefa Novotného. Díky Vaší pomoci se podařilo pozvat na konferenci nejdůležitější zástupce, kteří na ni aktivně vystoupili. Konference měla velmi dobrou úroveň. Jaký byl Váš dojem z této akce, na níž jste také referovala?

D. Waldstein-Wartenberg: Já jsem měla samozřejmě velkou radost, že jsem sehnala jednoho biskupa, který zastupoval řády v Rakousku a že z Čech přišel P. Tomáš Koňářík a za dominikány Otec Rob ze Znojma. Tito všichni jmenovaní se těšili, že tohoto výročí bylo vzpomenuáno. Celá akce byla velice důstojná.

Angažuje se někdo z české šlechty ve Vídni pro Českou republiku jako Vy?

D. Waldstein-Wartenberg: Věra Zourková a zaměstnanec od knížete Karla Schwarzenberga pan Zourek. Ti se mnou spolupracují. Byla jsem tak vychována, že se má člověk starat o nouzi druhých a dle možností se snažit jim pomoci. To však mnozí ještě nechápu.

Kde budete slavit své jubileum?

D. Waldstein-Wartenberg: Na Květnou neděli jedu do Jablonného k mojí Matce Zdislavě a tam se budu modlit. Mohu si to dovolit, protože moje děti jsou v tomto období velikonočních prázdnin „rozprchlí“. Až se vrátím, chystají malou oslavu spolupracovnice od „maltézáků“ v Salzburgu. A celá rodina se patrně sejde až v červnu, kdy se vrátí z diplomatické

služby v Irsku dcera Aglei. Mám čtyři děti, deset vnoučat a dvě pravnoučata.

Paní hraběnko, děkujeme Vám za Vaše všechny skutky a přejeme, abyste byla co nejdéle na tomto světě ve zdraví přítomna.

Děkují Vám rozhovor.

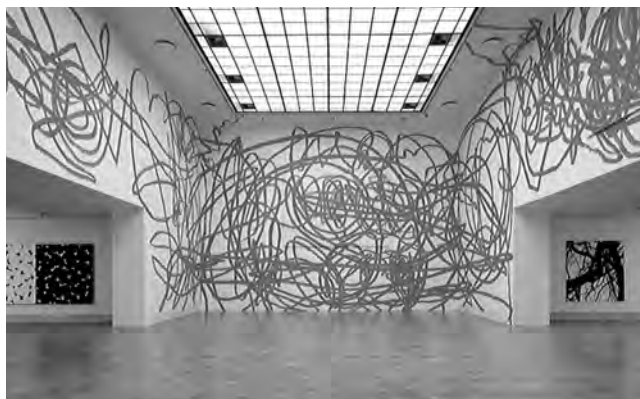
Rozmlouvala dr. M. Brandeis

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

Zajímavá výstava v brněnském Domě umění

Pokud se návštěvník Domu umění v Brně ocitl před nedávnem v jeho prostorách, mohl si připadat jako někde v parku po řádění nezvedené mládeže – bílé stěny byly počmárané oranžovou barvou.

Český umělec Pavel Hayek a Rakušan Otto Zitko mají sice společný rok narození (1959), ale jinak je na první pohled toho mnoho nespojuje. Vídeňan Zitko vytváří od devadesátých let velké nástěnné malby, které jsou reakcí

na konkrétní architekturu, zatímco brněnský Hayek vytváří černobílé malby přírodních struktur. Dohromady pak přístupy obou umělců tvoří ojedinělý duet.

Mohlo by vypadat, že rozměrná malba rakouského výtvarníka zcela zastiňuje tradiční plátna Pavla Hayeka. Ve skutečnosti však oba jejich přístupy vytvářejí kontrast, díky kterému byl návštěvník schopen lépe vnímat jednotlivá specifika obou umělců. Chaotickým čmáraním, kterým Otto Zitko zaplnil stěny Domu umění, současně nabídl nový pohled na jeho architekturu. Návštěvník se tak ocitl uprostřed velké malby, a mohl si tak lépe uvědomit celý prostor, který posloužil rakouskému umělci jako podklad.

Pavel Hayek je tvůrcem jakýchsi fotogramů, dokonale zachycuje přírodní struktury a jimi vytvářené ornamenty – například větve stromů, lístky, lusky a nejrůznější plody. Jeho obrazy vycházejí z vlastností fotografie, přírodu zachycují pomocí otisků nebo stínů, které mají přímý vztah k zachycovaným objektům.

Oba umělci shodně, svým vlastním způsobem zkoumají a přitom využívají přírodní zákonitosti, které jsou hlavním předmětem jejich zájmu a následného výtvarného ztvárnění.

(mk)

Plastiky Čestmíra Sušky jsou vystaveny v galerii DOX

Rozměrné plastiky Čestmíra Sušky, vzniklé z kovových cisteren a ozdobené jemnou perforací, jsou předmětem výstavy *Outside/Inside* v galerii DOX. Na sochách Suška pracuje několik let, aktuální výstava prezentuje dosud nevystavené práce z let 2008 až 2012 a celý projekt nazvaný *Rezavé květy* tak uzavírá. Část výstavy nazvaná *Outside* je instalována na sochařské terase a ve dvoře centra DOX, část výstavy s názvem *Inside* pak v prostorách věže. Čestmír Suška má ve své tvorbě za sebou řadu etap, které vždy souvisely s některým ze sochařských materiálů. Úspěšný projekt *Rezavé květy* byl vystaven v umě-

leckých institucích i ve veřejném prostoru v Čechách i v zahraničí.

Kupkův obraz *Tvar modré* se prodal za 55,75 milionu

Obraz Františka Kupky *Tvar modré* se na aukci v Praze prodal za 55,75 milionu korun a stal se celosvětově nejdražším dílem českého umění prodaným v aukci. Cena obrazu překonala i zahraniční aukční rekord Kupkova díla, který od loňska držel obraz *Pohyb* prodaný v Londýně za cenu téměř 44 milionů včetně aukčních poplatků. Obraz *Tvar modré* pochází z roku 1913, tedy z období, které považují odborníci a sběratelé za Kupkovo nejdůležitější.

NAROZENINY

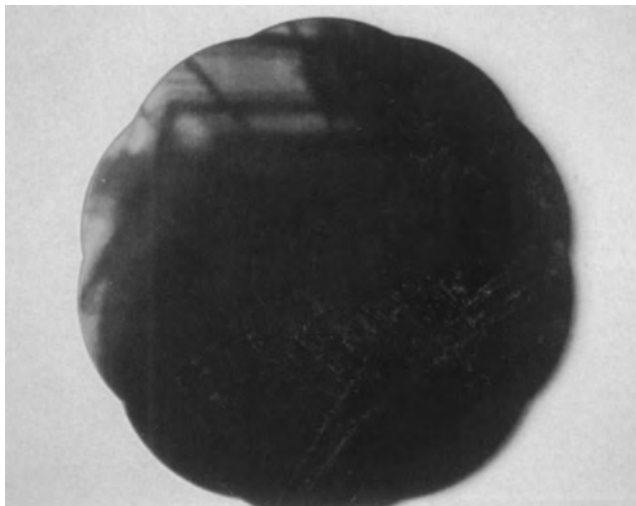

Patrik Křižovenský (* 2. 1. 1972, Prešov) – výtvarník

Po absolvování Školy užitého výtvarnictva v Košiciach byl na roční studijní stáži ve Francii, kde se zabýval sochařstvím. Od roku 1995 studoval na VŠVU v Bratislavě v ateliéru Juraja Bartusa, v ateliéru katedry malby R. Sýkory a v letech 2000-2002 navštěvoval ateliér intermediální tvorby M. Knížáka na AVU v Praze.

Zastoupení ve sbírkách: Collection, Národní galerie v Praze.

Patrik Křižovenský: „Mojou najnovšou prioritou je rodina.“

Patrik Křižovenský: *Mandala*, 2001-2002, dřevo, autolak

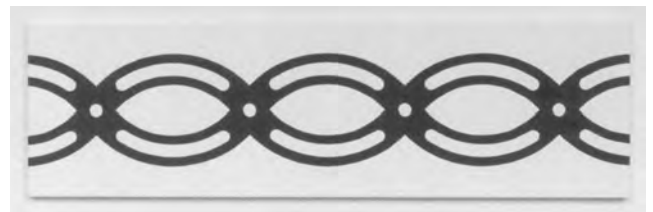
Jan Řezáč (* 23. 2. 1972, Ústí nad Labem) – výtvarník: grafika, kresba

Vzdělání: Střední průmyslová škola strojnická, Ústí nad Labem, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, obor výtvarná výchova – občanská výchova.

Zastoupen ve sbírkách: Collection, Nadace současného umění, Praha, Egon Schiele Art Centrum, Český Krumlov, Město Haimstad, Švédsko.

Jan Řezáč: „Hlavní prioritou pro mě je skloubení mých priorit. Neumím říkat ne.“

Jan Řezáč: *Bez názvu*, 2002, akryl, plátno

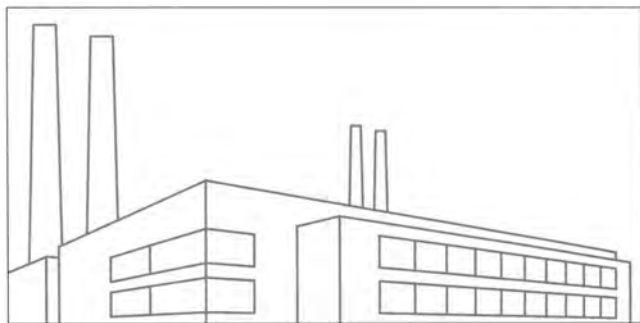
Jaroslav Matula (* 19. 4. 1977, Brno) – výtvarník

Studium v ateliéru intermédii u Petra Kvíčaly na FaVU v Brně. Jednoduchý Matulův koncept spočívá v jeho ztotožnění se s postavou mutanta, bytosti nedefinovatelné a podivně vzdálené. Matula pro tuto svoji identitu vytváří celou řadu různých log analogických k nejrůznějším komerčním výrob-

kům. Pro mutanta vytvořil i společnost – Mutant industries, jejíž logo se stylizovaným výbuchem podvrtně vylepuje po městě. Převádění různých obrazů do prvoplánové řeči loga skýtá nekonečné možnosti, jak legitimně měnit svoji totožnost. Mutant to dělá lehce a vizuálně zajímavě; každé logo jako by odpovídalo jiné identitě. Dalším krokem autora je používání log na velkoformátových plátnech, která maluje ručně (všechna loga jsou vytvořena na počítači). Abstraktní estetické malby jsou však jen zvětšenými detaily dalších značek.

Lenka Lindaurová: *Nové tváře / Umělec 6/2000 / cz en*

Jaroslav Matula: *Továrna*, 2003, digitální kresba

Tatiana Demčáková Vejdovská
(* 28. 4. 1972, Trebišov, Slovensko) – sochařka, malířka, historička umění

Studium: 1991-1998 Akademie výtvarných umění, Praha (intermediální tvorba, Milan Knížák)
Zastoupení ve sbírkách: Collection Národní galerie v Praze, Ludwig Forum für internationale Kunst, Köln.

Priority (nejen v umění): Čistota.

Tatiana Demčáková Vejdovská: *Prostor pro sny*, 1998, kombinovaná technika, Národní galerie v Praze

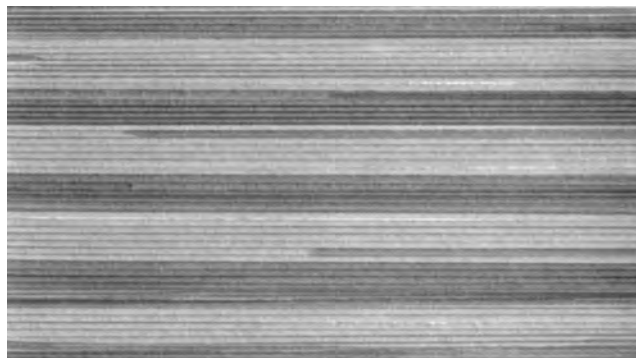
Jan Šerých
(* 13. 5. 1972)

výtvarný umělec

Jeho práce s bohatou škálou výrazových prostředků, sahající od malby a kresby přes videoprojekci i k instalaci, navazují na koncep-

tuální a geometrické tendence druhé poloviny 20. století. V letech 1992-1999 studoval AVU v Praze. Později v roce 2005 dostal stipendium na PROGR do Bernu a v roce 2008 na ISCP Program do New Yorku. V letech 1996-2002 byl členem skupiny Bezhlavý jezdec (Spolučlenové: Josef Bolf, Ján Mančuška, Tomáš Vaněk). Jan Šerých se svobodně pohybuje v médiu malby, kresby, videa nebo zvukové instalace a jeho práce spojuje redukováná strohá estetika podmíněná jeho orientací na grafiku a text. Vodítkem mu

mohou být nalezené zvuky nebo úryvky textů, které opečovává jako trofeje, analyzuje je, redukuje a transformuje do výsledné práce.

Jan Šerých: *Bez názvu*, 2000, fix, papír, Národní galerie v Praze

Petr Zubek

(* 17. 2. 1967, Frýdek-Místek)

Studium: Akademie výtvarných umění v Praze, Kunstakademie Düsseldorf, Kunsthochschule für Medien Köln. Od roku 2010 vede ateliér multimediálního umění v Brně. Přes videoumění, počítačově programované objekty a instalace zprostředkovává vzhled

mladé digitální umělecké scény Brna. Žije a pracuje v Kolíně nad Rýnem a ČR.

Petr Zubek: *Sedmý den*

...je noc. Čas začít pracovat. Na jižním nádvoří zámku jsem vynesl z naší kuchyně školní lavici a mé pracovní náčiní (notebook, wacom tablet, projektor). Vše zapínám, usedám k lavici a začínám kreslit. Funguje to přesně, jak jsem si představoval. Krátký tah ruky přenáší na budovu asi dvacetimetrovou bíle zářící čáru. Fyzicky dost nezvyklý pocit. Nadšeně kreslím dále. Technika umí kouzla. Kresba postupně rozsvěcuje celé nádvoří.

Přemýšlím o původu lidské kreativity, o malbách v jeskyních, o sgrafitu na domě U Rytířů, o sprejích, o zanechávání stop... Některé kresby si fotím.

Zachrastily klíče, zakvílela brána. Machiel s Magdou se vrátili z výletu. „Óóóó,“ ozvalo se za mémi zády. Prohodili jsme pár slov a koukali chvíli na světlem pokreslenou architekturu. Oba pak pokračovali do kuchyně. Jsou moc milí. Myslím, že čerstvě zamilovaní.

Nemám plán, volně kreslím dále, hotovou kresbu mažu a začínám další. Vše sleduji spíš jako nějaký přírodní úkaz, ve kterém nejsem důležitý. Chtěl bych v příštích dnech nechat si takto zakreslit i ostatní.

Machiel mi přinesl ven sklenku vína a chvíli mi postál modelem, abych ho také mohl kresbou rozsvítit. Pak s Magdou odešli spát.

A já dál kreslím a rozjímám... Zamýšlím se nad situací, ve které se nacházím, nad historií zámku. Co by si tak asi pomyslel kardinál Dietrichstein, kdyby mě tady teď viděl. Nás. Vlastně bych ho taky rád viděl. A už je tu Einstein, cestování časem a prostorem... Představuji si, jaké by to bylo, kdyby si budoucnost s minulostí vyměnily strany.

Vylekaly mě zvuky za mými zády. Pod branou proklouzly dvě velké kuny a jejich černé dlouhé štíhlé siluety cupitají na druhý konec nádvoří...

Je mi chladno, tak to balím. Nic nesmím zapomenout, zítra zas bude nádvoří plné turistů s fotoaparáty.

Ležím ve své zámecké komnatě, vysoko nad městem. Ve stínu římsy vedlejšího okna se jako každou noc schovaly dvě poštolky před silnou lampou osvětlující v noci zámek. Vítr lomcuje s oknem, na chodbě zvuky... kroky? ...klídek, nic nehrozí, ...může to být pouze zámecké strašidlo, nebo nějaký jiný umělec.

Michal Škoda (* 1962)

Jihočeský sochař, malíř, fotograf a kurátor Michal Škoda patří k nejpozoruhodnějším a nejosobitějším umělcům střední generace. Škodovým tématem je prostor a vztahy v něm. Jeho objekty, stojící na pomezí architektury a sochařství, vybočují ze známých klasifikačních škatulek.

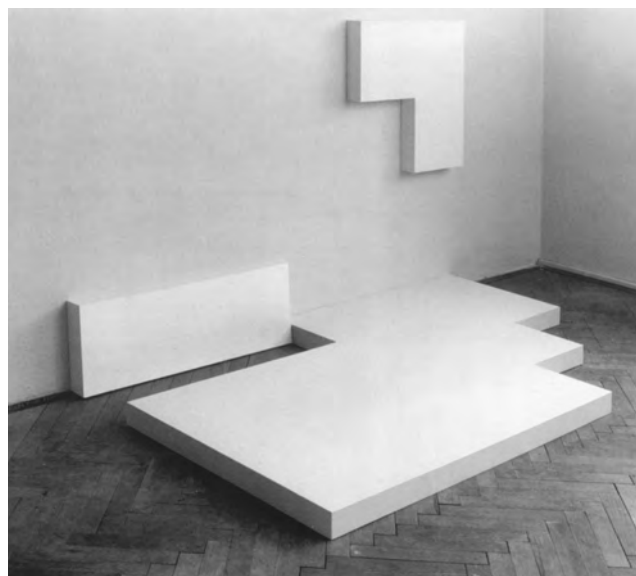
Michal Škoda získal v roce 1997 první cenu mezinárodní poroty v Pasově v soutěži Junge Kunst, v letech 1993-1996 se zúčastnil sympozií v Německu, USA a Japonsku.

Pracuje se základními geometrickými formami, jejich průniky a obměnami, nabízejícími skoro nekonečnou řadu variant... Škoda nazývá své artefakty objekty a vědomě je ponechává bez názvu. Ať již hledá pro své vyjádření jakou-

koliv formu, ač jeho dílo mezitím prochází různými proměnami, jeho přístupu zůstává vždy cosi bytostně vlastního: architektonické východisko a zaujatost prostorem: samotný prostor se mu stává tématem.

Minulý rok představil Michal Škoda v Českém centru ve Vídni svou svěbytnou instalaci, vytvořenou speciálně pro toto centrum, při příležitosti 60. výročí úmrtí rakouského filozofa a vídeňského rodáka Ludwiga Wittgensteina (1889-1951).

Žije a pracuje v Soběslavi a Českých Budějovicích.

Michal Škoda: *Bez názvu*

VZPOMÍNKA

Jan J. Kotík (7. 2. 1972, Buffalo - 13. 12. 2007, Praha)

Výtvarník Jan J. Kotík se narodil v Buffalu v USA, odkud se později přestěhoval do New Yorku. Vystudoval prestižní uměleckou akademii Cooper University v New Yorku, ale nejprve se živil jako hudebník, poté se k výtvarné tvorbě

vrátil. Jeho umělecká díla jsou často politicky angažovaná, ale jeho kritika vždy byla jemná, šifrovaná, promyšlená a mnohvrstevnatá. Nejčastěji rafinovaně útočil na nadnárodní firmy, které se nějakým způsobem podílejí na mezinárodní politice nebo které mají přímo prospěch ze zbrojení.

I možná vzhledem ke svému původu si v tvorbě udržoval odstup od českého prostředí – narodil se českým rodičům ve Spojených státech, kde také většinu života žil. V posledních letech žil s partnerkou a dvěma malými dětmi v Praze. Nerad připomínal, že je prapravnukem T. G. Masaryka. Jeho matka Charlotta Kotíková, významná historička umění, je vnučkou Herberta Masaryka. Charlottin manžel Petr Kotík je hudebník, jeho otec Jan Kotík byl slavný český malíř. Jan J. Kotík zemřel ve věku pětácti let po dlouhé a těžké nemoci.

Jan J. Kotík: „Mým úmyslem není záměrně potírat zlo nebo traumatizovat psychicky a fyzicky jiné lidi nebo živé vědomé věci, a nechat pak mé okolí v podobném nebo lepším stavu, než v jakém bylo, než jsem přišel.“

Jan J. Kotík: *O původu druhů, 2002*

Ján Mančuška (7. 4. 1972, Bratislava - 1. 7. 2011)

Výtvarníkovi Jánovi Mančuškovi bylo pouhých 39 let, když 1. července minulého roku po dlouhé nemoci zemřel. Měl otevřené dveře do světových galerií. Mančuška pocházel z Bratislavy, pracoval v Praze a Berlíně a patřil k nejrespektovanějším i komerčně nejúspěšnějším tuzemským umělcům.

Narodil se v 7. dubna 1972 v Bratislavě, absolvoval Akademii výtvarných umění v Praze, kde žil od roku 1978. V roce 2004 zde získal Cenu Jindřicha Chalupického.

Mančušková subtilní díla se začala objevovat na společných výstavách mladší výtvarné generace v druhé půlce devadesátých let, ale už za několik roků se Mančuš-

ka stal jedním z mála tuzemských umělců velmi úspěšných v zahraničí. Na konci devadesátých let působil Mančuška spolu s Josefem Bolfem, Janem Šerých a Tomášem Vaňkem ve skupině *Bezhlavý jezdec*. Nejprve se věnoval malbě a kresbě, pak ho začaly více zajímat konkrétní předměty a nejbližší okolí, které konceptuálním způsobem přenášel do galerijního prostoru. Jeho práce nesou sociální podtext a nechyběly na žádné důležité tematické výstavě – například *Perplex* ve Špálově galerii, *Maxisklad* v Mánesu či *Vzdálené podobnosti* ve Veletržním paláci. Pro svou globální srozumitelnost zaujaly i zahraniční kurátory. Zabýval se reflexí umění a jeho dějin i tím, jak bývá umění dnes recyklováno. Začal se také soustředěně zabývat filmovým médiem. Spolu s dalšími vytvořil expozici Českého a Slovenského pavilonu na bienále v Benátkách (2005). V roce 2009 byl Mančuška svou instalací zastoupen v newyorském Muzeu moderního umění (MoMA) na unikátní výstavě poválečné a soudobé kresby ze sbírek nadace Judith Rothschildové. Autor se tak zařadil po bok malíře Františka Kupky a fotografů Františka Drtikola a Antonína Kratochvíla, jejichž díla se dostala do stálé kolekce MoMA.

Alois Wachsman (14. 5. 1898, Praha – 16. 5. 1942)

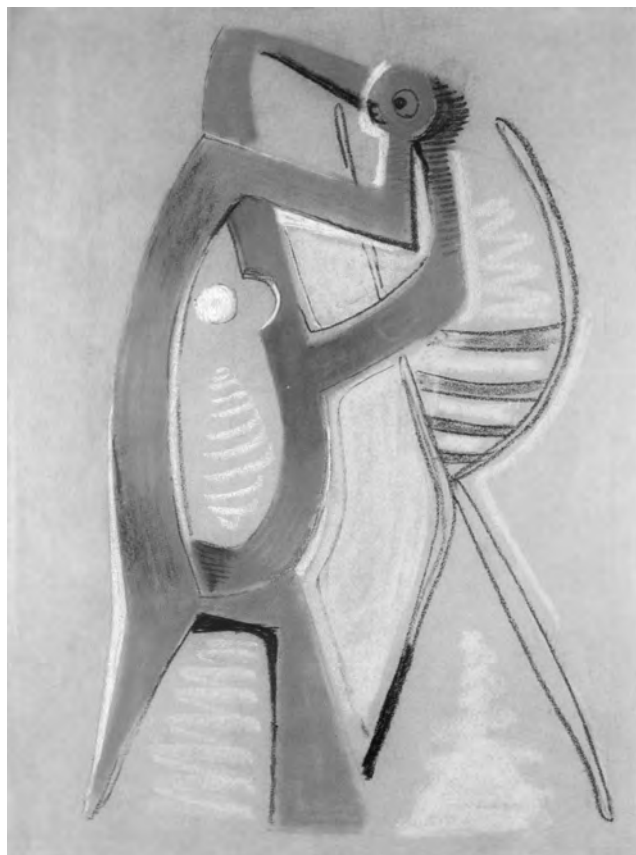
Český malíř, scénograf a architekt.

Roku 1920 byl jedním ze zakladatelů avantgardní skupiny Devětsil. I když ji brzo opustil, nepřestal proměny moderního umění až do třicátých let pozorně sledovat a udržoval s jejich představiteli blízké styky. V letech 1917-1922 vystudoval architekturu na pražské technice (ČVUT), v letech 1925-1928 studoval architekturu u Josefa Gočára na Akademii výtvarných umění. Vedle architektury se věnoval malování. Od roku 1923 byl členem Spolku výtvarných umělců Mánes. V letech 1927-1930 spolupracoval s Josefem Gočárem na návrhu kostela svatého Václava v Praze Vršovicích.

Došel až k radikálně redukovanému tvaru, jak o tom svědčí například *Dvě postavy* z roku 1931, na straně druhé k poezii barevných struktur artificialismu. Je to zvláště

zřejmé v obraze *Voskovec a Werich, Kat a Blázen* z roku 1934, kdy spolupracoval jako scénograf s Osvobozeným divadlem. Kolem poloviny třicátých let začíná být ovlivněn surrealismem, ale jako obvykle se nehlásí přímo k jeho programu. Objevuje antickou mytologii, kterou zároveň, jako jedno z oblíbených témat akademické malby 19. století, ironizuje (například *Myjící se Oidipus*, 1934). Na začátku čtyřicátých let svůj styl radikálně mění směrem k téměř vizionářskému realismu, jehož častým tématem je znovu antická mytologie, tentokrát ale míněna zcela vážně (například *Antický motiv*, 1941).

Vademecum – zkráceno

Alois Wachsman: *Dvě postavy*,
kolem 1931, pastel, papír, 62 × 45 cm, Galerie hl. města Prahy

Alois Wachsman: *Myjící se Oidipus*,
1934, olej, plátno, Galerie hl. města Prahy

ARCHITEKTURA

**V Praze zemřel architekt a designér
Petr Tučný**

13. dubna zemřel v Praze designér, architekt a grafik Petr Tučný. Všeestranný umělec patřil k zakládající generaci československého i evropského průmyslového designu.

Tučný se narodil 26. června 1920. Vystudoval České vysoké učení technické, Vysokou školu umělecko-průmyslovou, ale měl i humanitní vzdělání. Věnoval se grafice, tvorbě písma, designu ručního nářadí i návrhům těžkých stavebních strojů. Navrhl koncepci orientačního systému pražského metra, nízkopodlažní trolejbusy, tramvaje či vlaky metra. V letech 1952-1960 přednášel Tučný estetiku a teorii designu v Praze a v Brně, poté mu byla přednášková činnost v tehdejší Československu zakázána. Věnoval se jí ve Varšavě, v Halle, Ulmu a Hamburku, a to až do roku 1989. Vystavoval v devatenácti zemích a získal řadu významných mezinárodních ocenění,

například cenu Euro Design Pyramide ve Švýcarsku v roce 1985 nebo International Product Design Award v roce 1980 ve Spojených státech.

**Mladí architekti soutěžili s návrhy
rodinného bydlení budoucnosti**

Jak by mohlo vypadat rodinné bydlení v budoucnosti, představují práce studentů, kteří se zapojili do mezinárodního projektu *Současný dům: Očima mladých architektů*. Národní část vyhrál Tomáš Čech z Fakulty architektury Českého vysokého učení technického (ČVUT) v Praze. Do akce se zapojili i studenti architektury z Maďarska, Polska a Slovenska. Cílem soutěže je konfrontace a vzájemné srovnání nejmladší architektonické tvorby. Zadání pro studenty bylo vymyslet dům pro čtyřčlennou rodinu 21. století. Na české části soutěže se podílely fakulty architektury z Brna, Liberce, Ostravy a Prahy. Vítězové z každé ze čtyř zemí se v květnu zúčastní mezinárodního workshopu v maďarském Debrecínu a výstavy vilové architektury visehradských zemí v Bruselu v roce 2014.

VÝSTAVY

**Mikulovský zámek v červnu opět hostí
festival uměleckého designu**

Mikulovský zámek v červnu podruhé přivítá festival uměleckého designu. Návštěvníci se mohou těšit na ukázky prací předních českých i zahraničních umělců a uznávaných designérských studií. Na úvod přehlídky se tentokrát setkají také sběratelé. Takzvané sběratelské preview začne v Mikulově v pátek 1. června a potrvá celý víkend. Své novinky představí specializované galerie z Prahy, Bratislavy, Mikulova, Londýna a Horstu v Nizozemsku. Zájemci mezi nabízenými artefakty najdou práce předních designérů, například Maxima Velčovského, Daniela Piršče a studia Olgoj Chorchoj. Galeristé prodejní exponáty osobně představí sběratelům. Sběratelská nabídka zůstane v Mikulově pouze v první červnový víkend. Na zámku ale 1. června začnou také festivalové výstavy, které potrvají do 19. srpna.

**Kde budu žít – průřez celoživotní tvorbou
Theodora Pištěka přináší galerie v Plzni**

Monografická výstava českého malíře a filmového výtvarníka Theodora Pištěka je k vidění v Plzni. Expozice v mázhauzu i v prostorách Galerie města Plzně představuje průřez jeho tvorbou a je poctou k jeho 80. narozeninám, jež oslaví v říjnu. Návštěvníci uvidí Pištěkovy kresby z šedesátých let i nejnovější díla, mezi něž patří abstraktní malby a kresby či reliéfy velkých rozměrů. V mázhauzu je Pištěkova abstraktní tvorba, které se věnuje od osmdesátých let. Podzemní část galerie představuje rozměrné instalace neboli

velkoplošné fotografie a pokračuje reliéfy. Výstava v Plzni potrvá do 14. června.

Headlands/Země hlav

V pražské Galerii Smečky byla zahájena výstava děl vizuálního umělce Františka Skály s názvem *Headlands/Země hlav*. Návštěvníci si zde mohou až do 14. července prohlédnout hlavy vyřezané z hnědé mořské řasy kelp. Při příležitosti výstavy vychází také Skálova kniha s názvem *Headlands/Země hlav*.

František Skála má mimořádně široký záběr tvorby. Působí jako sochař, malíř, ilustrátor, literát, hudebník i tanečník. Tento zakládající člen výtvarné skupiny Tvrdohlaví a herec Divadla Sklep za svou tvorbu získal také řadu cen.

**Ve Valdštejské jízdárně začala výstava
Jakuba Schikanedera**

Výstava známého a oblíbeného malíře 19. století Jakuba Schikanedera začala ve Valdštejské jízdárně v Praze. Po třinácti letech od jeho minulých přehlídky ji uspořádala Národní galerie v Praze. Více než polovina děl, která tvoří novou expozici, jsou nově objevené obrazy. Výstava je naplánována do 21. října.

Jakub Schikaneder se ve své tvorbě zprvu soustředil na melancholické obrazy ze života chudých a vyvržených. Oblíbenou se pak stala zejména jeho série lyrických pražských motivů, zachycujících náladu zimních podvečerů a dobových interiérů se specifickou světelnou atmosférou. Věnoval se i tvorbě portrétů a krajinářské, v závěrečném

období byl inspirován přímořskými motivy. Jeho dílo proniklo do obecného povědomí až v osmdesátých letech minulého století spolu s renesancí zájmu o výtvarné umění konce 19. století. Dnes je Jakub Schikaneder nejdražším autorem z umělců 19. století, byť jeho tvorba zasahuje i za přelom století.

Vlastivědné muzeum Olomouc po rekonstrukci nabízí nové expozice

Dvě nové stálé expozice, moderní vstupní prostor s informačním centrem i nové výstavní prostory nabízí Vlastivědné muzeum v Olomouci, které prošlo rozsáhlou rekonstrukcí. Historická expozice *Olomouc – patnáct století města* provede sedmi významnými kapitolami dějin města, přírodovědná přiblíží přírodní poměry celého Olomouckého kraje. Návštěvníkům bude sloužit i nový vchod přímo z náměstí Republiky, který vznikl na místě, jež jako vstupní prostor do muzea sloužilo ještě ve třicátých letech minulého století.

Výstava loutek Jiřího Trnky v Teplicích

V Teplicích právě probíhá výstava loutek Jiřího Trnky. Je součástí festivalu animovaných filmů AniFest, který město hostí a který bude právě této osobnosti českého loutkového filmu věnován. Kromě téměř padesáti originálních loutek v zámecké konírně vystavují i původní scénáře a rukopisy hudby k Trnkovým filmům nebo dobové fotografie a publikace. Některé z loutek nebyly zatím nikdy vystaveny.

Olomoucké muzeum ukazuje desítky kostýmů z Četnických humoresek

Četnické uniformy, kostýmy, módní doplňky, zařízení pátračky či fotografie ze seriálu České televize *Četnické humoresky* představuje výstava ve Vlastivědném muzeu v Olomouci. Na výstavě autorů Petra Lukase a Jana Marouška návštěvníci uvidí přes 40 kusů uniforem a kostýmů, včetně elegantních rób, které si během seriálu na sebe oblékaly herečky Libuše Šafránková, Alena Antalová či Taťjana Vilhelmová. Během prohlídky výstavy si přichodí mohou sami vyzkoušet roli člena četnické pátračky. Připraven je pro ně detektivní příběh z pera Pavla Gejguše o vraždě továrníka Skalského. Výstava je přístupná do 14. června.

Seriál *Četnické humoresky* patří k nejnámějším a nejpopulárnějším dílům z tvorby brněnského studia.

Od 26. dubna je ve Vlastivědném muzeu zpřístupněna velká policejní výstava nazvaná *O moravských zločinech a trestech*, která je věnována jak historii policie a četnictva na Moravě od dob rakousko-uherské monarchie po dobu Protektorátu Čechy a Morava, tak nejnámějším moravským kriminálním příběhům od středověku až po léta první republiky.

Jindřich Mošna jako celebrita

Ke 175. výročí narození herce Jindřicha Mošny uspořádalo Národní muzeum v Muzeu české loutky a cirkusu v Prachaticích výstavu, která má název *Malý velký herec*.

Je všeobecně známo, že ve své době byl herec Jindřich Mošna velice populární a také známou osobností druhé

Jindřich Mošna

poloviny 19. století. Od šedesátých let 19. století vystupoval spolu s hereckým kolegou Šamberkem na jevištích pražských letních divadel a ohlasů na jejich vystoupení byly v té době plné noviny – kritiky nešetřily uznáním. Mošna také zaujal jednou z prvních nahrávek hlasu na fonografické válečky v roce 1891.

Expozice v Prachaticích nabízí pohled do hercovy rozsáhlé pozůstalosti. Do té patří fotografie, plakáty, knihy, články, texty hereckých výstupů i osobní předměty. Návštěvníci mají také možnost si prohlédnout ukázkou z Mošnovy herecké garderoby. Jako raritu pak výstava nabízí tři zvukové záznamy hlasu Jindřicha Mošny z roku 1902.

Výstava bude otevřena do 17. června 2012.

(mk)

Skála v Olomouci představí i díla z netradičních materiálů

Kresby, obrazy, instalace, objekty či sochy zhotovené často z netradičních materiálů představí v olomouckém Muzeu umění sochař, malíř a zakládající člen skupiny Tvrdohlaví František Skála. Podle kurátora Michala Soukupa je výstava zatím nejvýznamnější přehlídkou Skálovy dosavadní tvorby. V Divadle hudby si navíc návštěvníci budou moci prohlédnout i autorovy ilustrace a nabídku v květnu doplní výstava Skálových fotografií v Salonu muzea. Výstava v Trojlodí Muzea umění potrvá do 19. srpna, v Divadle hudby skončí 20. června.

Výstava na hradě Bouzově ukáže uplatňování útrpného práva

Představu o tom, jak se prosazovalo útrpné právo ve středověku v českých zemích či jaké nástroje používala inkvizice, budou moci získat návštěvníci hradu Bouzov na Olomoucku. Výstavu najdou zájemci v prostorách bývalé konírny v předhradí.

Od května čeká návštěvníky hradu i další novinka v podobě prohlídkové trasy Draci a drakobijci v severním sklepení.

Hrad Bouzov patří k nejnavštěvovanějším památkám v Olomouckém kraji.

Ve Veletržním paláci začala instalace Slovánské epopeje

Ve Velké dvoraně Veletržního paláce v Praze začala instalace *Slovánské epopeje*. Restaurátoři začali rozvíjet první rozměrná plátna a zavěšovat je na předem připravené desky. Expozice, jejíž příprava stála 36 milionů korun, se veřejnosti otevře 10. května, řekl ředitel Národní galerie Milan Bufka. „Velká dvorana poskytuje velkorysý prostor, který návštěvníkům umožní prohlédnout si dílo z dálky a komplexně, ale i detailně, zblízka,“ řekl restaurátor Tomáš Berger. *Slovánská epopej* je podle něj rozmístěna tak, aby na

sebe plátna tematicky navazovala. Stěhování Muchova díla z Moravského Krumlova i umístění obrazů ve dvoraně, o kterém rozhodla Praha, vyvolává už několik měsíců silné emoce. Proti se postavil jak Moravský Krumlov, kde bylo rozsáhlé dílo vystaveno od konce druhé světové války, tak potomci malíře. Jeho vnuk John Mucha usiluje o to, aby bylo dílo umístěno v secesní budově Hlavního nádraží v Praze.

Kosinkova sbírka obrazů bude ve Žďáru nad Sázavou vystavena asi v létě

Sbírka téměř 200 obrazů, kterou městu odkázala dcera žďárského malíře Josefa Kosinky (1908-1983), by měla být ve Žďáru nad Sázavou poprvé vystavena letos v létě. Majetek se teď nachází v Německu, kde jeho majitelka žila. Město ale ještě nezná přesný počet obrazů ani to, v jakém jsou stavu. Některé se možná budou muset opravit, přeremontovat nebo vyčistit. Předání dědictví se táhne několik let. Podle žďárské radnice to způsobil německý notář, který dědictví spravoval. Správa mu ale už byla odebrána a s novým právníkem se Žďárští dokázali domluvit. Podle závěti má město o sbírku pečovat a má zajistit její vystavování na patnáct let, náklady s tím spojené mají být hrazeny z dalšího odkázaného majetku.

Helfštýn otevře výstavu věnovanou 30 letům Hefaistonu

Návštěvníci středověkého hradu Helfštýn na Přerovsku se budou moci po celou letošní sezonu seznámit s historií třiceti ročníků mezinárodního setkání uměleckých kovářů Hefaiston. Expozice zachytí nejzásadnější okamžiky setkání kovářů z celého světa. Hefaiston patří největším akcím v regionu, každoročně se na práci mistrů černého řemesla přijde na hrad podívat až 12 000 návštěvníků. Výstava k historii setkání kovářů bude umístěna v galerii na druhém nádvoří hradu.

V muzeu v Deštné bude vystavena maketa slavné střely V1

Maketu válečné zbraně V1 (originál vážil 200 kilogramů, s její pomocí chtělo Německo zvrátit vývoj druhé světové války) v reálné velikost vystavuje od 1. května Letecké muzeum v Deštné na Jindřichohradecku. Unikátní model měří osm metrů na délku a má rozpětí téměř 5,5 metru. Dosahuje stejných rozměrů jako originální V1. Tu Němci za druhé světové války používali nejčastěji k bombardování Londýna. Muzeum také návštěvníkům nabídne jako novinku fragmenty německého válečného letadla Messerschmitt Me 262 Schwalbe.

Muzeum v Deštné bude v květnu otevřeno pouze o víkendech. Od června do září pak i ve všední dny kromě pondělí. V září si potom lidé budou moct expozici prohlédnout zase pouze o víkendech.

Nová galerie se v Pardubicích otevřela výstavou rodáka Františka Kyncla

V historickém prostoru bývalé sýpky na Příhrádku se ve středu 2. května slavnostně otevřela nová Galerie města Pardubice. Galerie zahájí svou činnost vernisáží děl nedávno zemřelého pardubického rodáka, malíře a sochaře Františka Kyncla. V nedávno zrekonstruované sýpce, kterou má galerie pronajatou od Národního památkového ústavu, se budou výstavy obměňovat ve dvouměsíčních cyklech. Místo k vystavování tam vzhledem ke svébytnému netradičnímu prostorovému řešení najdou zejména sochaři a tvůrci prostorových objektů, ale také malíři, fotografové, designéři a další umělci. Jana Dudeška například prostory galerie inspirovaly k přípravě zcela nové zvukové instalace, Marian Karel zase ještě letos připraví „galerii na míru“ instalaci skleněných objektů. Cílem galerie je přiblížit současné umění co nejširší veřejnosti. Proto připravuje také doprovodný program, například přednášky, semináře či umělecké dílny pro děti i dospělé a podobně.

LITERATURA

Albatros si z Liberce odvezl devět nominací na Zlatou stuhu

Nominace na Zlatou stuhu za nejlepší dětskou knihu v roce 2012 ovládlo nakladatelství Albatros. Z Liberce si jich odvezlo devět z 36 udělených. Albatros získal nominace prakticky ve všech kategoriích, jak ve výtvarných, tak v literárních, nebodoval jen v překladech. Tam uspělo nakladatelství Baobab se čtyřmi nominacemi. Letos bylo nominováno 33 knih z šestnácti nakladatelství a vydavatelství. Vítězové budou vyhlášeni 6. června v Praze. Nominace na Zlatou stuhu už tradičně vyhláší u příležitosti Veletrhu dětské knihy v Liberci zástupci české sekce Mezinárodního sdružení pro dětskou knihu IBBY (International Board on Books for Young People), Klubu ilustrátorů dětské knihy, Obce spisovatelů a Obce překladatelů. Mezi jejími nositeli jsou tak známá jména jako Jaroslav Foglar, Adolf Born nebo Milena Lukešová. Letošní ročník se však od těch

předchozích liší, je bez veletrhu. Ten museli organizátoři z finančních důvodů zrušit. Zachován zůstal jen doprovodný program.

Literární ceny Magnesia Litera

V Praze se udílely už po jedenácté literární ceny Magnesia Litera. Jsou považovány za přední české literární ocenění.

Cenu a titul Kniha roku si odnesla novela Michala Ajvaze s názvem *Lucemburská zahrada*. Do letošního ročníku soutěže se přitom přihlásilo rekordních 325 knih. Novela *Lucemburská zahrada* líčí příběh pařížského učitele Paula. Porota ocenila fantaskní povahu příběhu.

Ten odstartuje učitel sám tím, že v počítači zadá do vyhledávače omylem jiné slovo, než chtěl. Dostane se do fantastického světa, ve kterém se mluví neznámým jazykem, a prožije neobyčejné dobrodružství. Děj knihy se odehrává

ve Francii, v New Yorku, v Moskvě či na karibském ostrově Saint Lucia.

V kategorii próza získal cenu Marek Šindelka za soubor povídek *Zůstaňte s námi*. Držitel Ceny Jiřího Ortena si pro titulní povídku vypůjčil oblíbený slogan z televizního zpravodajství. V knize se zabývá odvrácenou stranou mezilidských vztahů a také mezními situacemi.

Mezi letošními hosty ceremoniálu byla i nositelka Nobelovy ceny, německá spisovatelka Herta Müllerová. Do češtiny byly přeloženy její romány *Rozhoupáný dech* či *Cestovní pas*. Podle jejích slov ji nejvíce z českých spisovatelů ovlivnil Bohumil Hrabal. Fascinuje ji způsob, jakým popisuje. Je v něm také humor – český humor, řekla Hertha Müllerová na udílení cen.

Literu za poezii dostal Radek Fridrich za sbírku *Krooa krooa*. Věnuje se v ní krajině severočeských Sudet, její historii i lidským osudům.

Historické knihy vládly i dalším kategoriím. Objevem roku je například Štěpán Hulík s knihou *Kinematografie zapomnění*. Zachycuje změny nastalé po srpnu 1968 v československém filmu na proměnách jediného místa – Filmového studia Barrandov. Hulík je také scénáristou snímku o Janu Palachovi, který natáčí polská režisérka Agnieszka Hollandová.

Letošní cenu čtenářů dostaly *Nové povídky* scénáristy a spisovatele Zdeňka Svěráka.

Cena pro Petra Síse

Peter Sís

Na knižním veletrhu v Boloni získal český výtvarník Petr Sís Cenu Hanse Christiana Andersena za ilustrace dětských knížek.

Petr Sís žije od začátku osmdesátých let minulého století ve Spojených státech a se svými autorskými knihami uspěl na veletrhu v Boloni již několikrát. Například v roce 2004 získal hlavní cenu v kategorii populárně naučné literatury za publikaci *Strom života* o Charlesi Darwinovi.

Porota ocenila u Petra Síse, že vytváří mnohoznačné a věrohodné příběhy s využitím různých uměleckých přístupů.

Cena Hanse Christiana Andersena je nejvyšší mezinárodní ocenění pro tvůrce knih pro děti a mládež za celoživotní dílo. Je udělováno každé dva roky za významný přínos pro literaturu věnovanou dětem. Z českých výtvarníků obdrželi v minulosti tuto cenu Jiří Trnka a Květa Pacovská.

(mk)

Nejvíce nejkrásnějších knih je z nakladatelství Arbor vitae

V literární soutěži Nejkrásnější české knihy roku 2011 nejvíce zabodovaly knihy nakladatele Martina Součka a jeho nakladatelství Arbor vitae. Z jedenácti přihlášených knih získalo toto nakladatelství dvě první ceny, dvě druhé ceny, dvě třetí ceny a čtyři jeho tituly se umístily v užším výběru. Letošní ročník soutěže obeslalo 124 nakladatelských

subjektů 219 titulů. Knihy jsou hodnoceny tradičně v šesti kategoriích – Odborná a vědecká literatura, Krásná literatura, Literatura pro děti a mládež, Učebnice, Knihy o umění, obrazové a fotografické publikace a Katalogy. V kategorii Vědecká a odborná literatura zvítězila kniha *Loutka a moderna* autorů Marie a Pavla Jiráskových. V kategorii Krásná literatura se poprvé umístila *Bible svatá*. Soutěž o nejkrásnější knihy má dlouholetou tradici. Sběratel Arno Sáňka, jehož jméno také nese studentská cena, tuto soutěž inicioval v roce 1928 podle zahraničních vzorů a o rok později ji zorganizoval Spolek českých bibliografů.

Cena Jiřího Ortena má tři nominované

Mladí literáti Ondřej Buddeus, Michaela Keroušová a Vratislav Maňák jsou nominováni na letošní Cenu Jiřího Ortena. Ocenění pro mladé autory pojmenované po básníkovi zesnulém v mladém věku bude uděleno na veletrhu Svět knihy 17. května. Porota letos vybírala ze třiceti přihlášených prací. Osmadvacetiletý Buddeus byl nominován za dvě knihy – *Orangutan v zajetí má sklony k obezitě* a sbírku básní *55 007 znaků včetně mezer*. Od pětadvacetileté básnířky Keroušové se porotcům líbila sbírka *Nemístnosti*, čtyřadvacetiletý Maňák zaujal povídkami *Šaty z igelitu*. Cena Jiřího Ortena se udílí autorovi prozaického či básnického díla, jemuž v době vydání díla není více než třicet let. Od roku 2009 ji organizuje SČKN. Vítěz obdrží kromě diplomu také 50 000 korun.

Německou knižní cenu Georga Dehioa dostal pražský rodák a dvě Češky

Letošní německou knižní cenu Georga Dehioa získal za své celoživotní dílo spisovatel a germanista původem z Prahy Peter Demetz. Čestnou cenu porota udělila české autorce Radce Denemarkové a překladatelce Evě Profousové za román *Peníze od Hitlera*, který v němčině vyšel pod názvem *Ein herrlicher Flecken Erde*.

Letošní laureáti se podle poroty ve svých knihách v různých polohách zabývali německou kulturou a dějinami střední Evropy. U díla letos devadesátiletého Demetze porota vyzdvihla jeho důraz na kulturní a historickou roli Čech ve středoevropském regionu a na německo-česko-židovské aspekty tohoto prostoru.

Jiří Suchý načetl své povídky na audioknihy Supraphonu

Divadelník Jiří Suchý načetl spolu s jevištní partnerkou Jitkou Molavcovou výběr ze svých groteskních povídek na album, které v těchto dnech vydal Supraphon. Má název *Nahá a další povídky* a je vůbec první audioknihou tohoto spisovatele, básníka, textaře, hudebníka, zpěváka, scénáristy, herce, režiséra a výtvarníka. Jméno Jiřího Suchého naleznou fanoušci na více než sedmdesáti knihách; desek a cédéček, na kterých zpívá, je už přes osm desítek. Podílel se na 125 divadelních hrách, ve kterých si většinou i zahrál, spoluzakládal Divadlo Na zábradlí i Semafor. Jeho první audiokniha obsahuje osm textů, z nichž většina pochází ze souboru *Sto povídek aneb Nesplněný plán* z roku 1966.

V Praze začal Festival spisovatelů

Videoartová performance a debata na téma *Ať žije budoucnost* nedávno odstartovaly na Nové scéně Národního divadla (ND) 22. ročník Festivalu spisovatelů. Do Prahy se na něj sjeli uznávaní literáti z Indie, Číny, Egypta, Španělska, Anglie a Spojených států. České spisovatele zastoupil ve Francii žijící prozaik Patrik Ouředník, Martin Vopěnka a Emil Hakl. Veřejnost bude moci autory potkat na autogramiádách, autorských čteních a debatách, které budou simultánně překládány do angličtiny a češtiny.

Bienále Kafka/Borges přiblíží i spisovatele Sabata a Lustiga

Výstava fotografií, filmové projekce či literární čtení byly součástí *Bienále Kafka/Borges*. Akce měla za cíl představit na příkladu díla dvou světoznámých spisovatelů Franze Kafky a Jorge Luise Borgese českou a argentinskou kulturu. Letošní ročník připomenul také spisovatele Ernesta Sabata a Arnošta Lustiga. V rámci festivalu se konal i seminář *Argentinská literatura v Čechách* nebo divadelní představení *Panika* současného argentinského dramatika Rafaela Spegelburda.

KINEMATOGRAFIE

Film *Tambylles* z Katedry režie pražské FAMU se uchází o cenu v oficiální sekci Cinéfondation na prestižním filmovém festivalu v Cannes

Téměř hodinový snímek režiséra Michala Hogenauera uspěl v tvrdé konkurenci dalších téměř dvou tisíc studentských filmů.

Podle Zuzany Janákové z FAMU tento titul navazuje na úspěch Zuzany Špidlové, která před třemi lety ve stejné kategorii zvítězila s filmem *Bába*, a na úspěch režiséra Aramisova, který byl nominován ve stejné kategorii loni.

Tambylles není první Hogenauerův projekt, který uspěl v zahraničí. Krátký film *Děti sledující noční vlaky* byl prezentován na 21. ročníku Festivalu Premiere plans D'Angers.

Oficiální vyhlášení výsledků kategorie, v níž Hogenauerův film soutěží, se v Cannes uskuteční 25. května. O udělení prestižního ocenění na 65. ročníku francouzského filmového festivalu rozhodne porota v čele s Jeanem Pierrem Dardennem. Film *Tambylles* by se měl na podzim objevit v českých kinech.

Festival *Jeden svět* udělil ceny

Festival dokumentárních filmů o lidských právech *Jeden svět* udělil svoje ceny. Celkem bylo předáno sedm ocenění, které udělilo pět porot.

Ocenění za nejlepší film získal švýcarský snímek režiséra Fernanda Melgara *Zvláštní let*. Obsah filmu pojednává o uprchlících, kteří čekají na rozhodnutí, jestli získají azyl, nebo budou vráceni zpět do domovské země.

Cenu za nejlepší režii obdržel snímek *Pět rozbitých kamer* dvojice režisérů Emada Burnata a Guye Davidiho. Film se zabývá problematikou palestinských vesničanů a židovských osadníků v okamžiku jejich střetu.

Cenu poroty Rudolfa Vrby získal švédský film režiséra Fredrika Gerttena *Banány na pokračování*, který vyzdvihuje úsilí ochránců lidských práv a jejich boj proti pannačným mezinárodním korporacím omezujícím svobodu slova.

Zvláštní uznání Poroty Rudolfa Vrby získal snímek *Kdo zabil Natašu?*, vytvořený v koprodukcii Francie, Srbska,

Chorvatska a Velké Británie. Tento film, vycházející z českého prostředí, jehož autorkou je francouzská režisérka Mylene Sauloy, se stal zároveň také nositelem zvláštní ceny poroty Václava Havla. Tato porota vybírá film s významným lidskoprávním rozměrem.

Cenou poroty Českého rozhlasu byl odměněn film českého režiséra Šimona Špidly *Mrtvá trať*, kde bylo oceněno především inovativní využití hudby a zvuku.

Předání ceny poroty za vítězný film *Banány na pokračování*. Cenu z rukou šéfredaktorky *Lidových novin* Kamily Klausové převzala producentka filmu Margaret Jangord

Film izraelské režisérky Tamar Tal *Život ve fotografiích* nabízí kromě jiného také pohled na běžný život v Izraeli, který je známý především v kontextu izraelsko-palestinského konfliktu. Tento snímek byl oceněn Cenou studentské poroty, která ho zvolila z kolekce ostatních snímků, určených pro studenty.

Všechny vítězné filmy byly po slavnostním vyhlášení promítnuty ve festivalových kinech. Na pražskou část festivalu navázala filmová tour po čtyřiceti městech České republiky.

Organizátorem celé akce byla již čtrnáctým rokem společnost *Člověk v tísni*. V letošním roce se jí zúčastnilo na 160 českých i zahraničních hostů. Oproti minulých ročníkům došlo opět k zvýšení návštěvnosti.

(mk)

Karlovarský festival uvede restaurovanou kopii Formanova filmu

Karlovarský festival uvede světovou premiéru digitálně restaurované kopie Formanova snímku *Hoří, má panenko*. V rámci pocty Josefu Somrovi promítne za jeho účasti film *Žert*, který režisér Jaromil Jireš natočil v roce 1968 podle románu Milana Kundery. Na tiskové konferenci v Praze to oznámili organizátoři této mezinárodní přehlídky, jejíž 47. ročník se uskuteční od 29. června do 7. července. Prezident festivalu Jiří Bartoška připomněl, že MFF loni inicioval digitální restaurování zásadních snímků československé kinematografie. Dlouhodobého projektu se účastní ministerstvo kultury a Národní filmový archiv. Prvním počinem z této řady byla v loňském ročníku Vlácilova *Marketa Lazarová*.

Dokumentaristka Olga Sommerová byla zvolena novou předsedkyní Českého filmového a televizního svazu

Olga Sommerová dosud vykonávala funkci místopředsedkyně svazu. Novými místopředsedy se nyní stali režiséři Ivan Biel a Martin Vadas.

Z diskuse členů FITES na valné hromadě vyplynulo také zásadní téma, kterému by se měl Filmový a televizní svaz do budoucna věnovat. Je jím změna volby rad veřejnopráv-

ních médií, tedy České televize, Českého rozhlasu a České tiskové kanceláře, a volba Rady pro rozhlasové a televizní vysílání.

Olga Sommerová po absolvování katedry dokumentární tvorby pražské FAMU v roce 1977 působila nejprve jako redaktorka dokumentaristické redakce Československé televize. Poté se rozhodla pro svobodné povolání režisérky Krátkého filmu Praha. V roce 1991 se stala pedagožkou FAMU, záhy předsedkyní Akademického senátu FAMU a v roce 1994 vedoucí katedry dokumentární tvorby FAMU. V roce 1995 byla jmenována docentkou. Po osmi letech školu opustila, aby se mohla plně věnovat práci režisérky.

V Ostravě začal festival ekologických filmů TUR film

Téměř stovku filmů s ekologickou tematikou uvidí návštěvníci festivalu filmů o životním prostředí TUR film, který začal v Ostravě. Filmy pocházejí z celého světa, od Nizozemska, Portugalska, přes Keňu až po Izrael či Indonésii. Českou republiku reprezentují například snímky *Všechny příští Černobyly* Iva Bystřičana, *Kamzíci v Jeseníkách 1913 až 2013* Jiřího Pecháčka nebo *Zrezivělá krása: Ostravské Hradčany* Petry Všelichové. Další informace najdou zájemci na internetových stránkách www.turfilm.cz.

DIVADLO, BALET, TELEVIZE

Absolutním vítězem ankety TýTý se stal pořad *Partička*

Absolutním vítězem televizní ankety TýTý 2011 se stal zábavný pořad *Partička* televize Prima, který od diváků obdržel nejvyšší počet hlasů. Tvůrci *Partičky* získali také cenu za nejlepší pořad. Vítězství v kategorii seriál roku obhájil retroseriál České televize *Vyprávěj*, do televizní Dvorany slávy byl při galavečeru v pražském Divadle na Vinohradech uveden herec Radoslav Brzobohatý. Objevem roku je písničkář Tomáš Klus, nejlepším zpěvákem se opět stal Michal David, nejlepší zpěvačkou zvolili diváci Lucii Bílou. Vítězi hereckých kategorií se už poněkoli káté stali herci ze seriálu televize Nova *Ullice* Rudolf Hrušínský a Hana Maciuchová. Osobností publicistiky se už počtvrté stal Václav Moravec. V kategorii osobnost televizního zpravodajství zvítězila Lucie Borhyová. Úspěšná tenistka Petra Kvitová předala ocenění nejlepšímu sportovnímu moderátorovi Vojtěchu Bernatskému z České televize. Do ankety 2011 poslali diváci svým favoritům prostřednictvím internetu a sms zprávu přes 693 000 hlasů.

Život Vladimíra Ráže zmapovala publicistka Blanka Kovaříková

Po stopách krále Miroslava se vydala publicistka Blanka Kovaříková v knize o Vladimíru Rážovi, kterou představila v pražském paláci Luxor. Oblíbený herec, který zemřel 4. července 2000, se proslavil nejen touto rolí ve veleúspěšné *Pyšné princezně* z roku 1952. Tehdy ji v kinech

zhlédlo přes osm milionů lidí, další miliony následovaly při televizních reprízách. Dlouhá léta byl Vladimír Ráž obsazován do charakterních rolí v Národním divadle, působil i v dabingu. Milovníkům mayovek dodnes zní v uších jeho melodický a sytý hlas, který propůjčil Old Shatterhandovi; hovořil i za Jeana Maraise. Objevil se v řadě historických snímků a televizních seriálů. Kovaříková se v knize zaměřila i na spletité soukromí Vladimíra Ráže, jehož přítelkyněmi či manželkami byly nejkrásnější ženy, většinou herečky. Byl třikrát ženatý, jeho druhou ženou byla Alena Vránová, Krasomila z *Pyšné princezny*, do které se zamiloval právě při natáčení slavné pohádky. V knize dostali slovo i Alena Vránová, Bořivoj Navrátil, Vladimír Brabec, Luba Skořepová, Miroslav Donutil a členové rodiny.

FOTOGRAFIE

Romantická Afrika

Až do konce května bude v Americkém centru v Praze k vidění výstava fotografií, které před téměř sto lety pořídili v Africe manželé Martin a Osa Johnsonovi.

Výstava je zaměřena především na osobu Osy Johnsonové. Ta se provdala za Martina Johnsona v pouhých šestnácti letech, v roce 1910. Johnson se krátce předtím vrátil z výpravy do Tichomoří, kterou podnikl se spisovatelem a dobrodruhem Jackem Londonem.

Na svoji první společnou expedici vyrazili manželé Johnsonovi v červnu 1917, a to na ostrov Malekula, obývaný kmenem Velkých Nambů – jedinou kanibalskou skupinou svého druhu na světě. Setkání výpravy s příslušníky kmene však začalo probíhat poněkud dramaticky: náčelník kmene začal projevovat větší zájem o Osu Johnsonovou než o dovezené zboží, a tak byla výprava nucena k rychlému ústupu, přičemž byla domorodci pronásledována. Tak je to alespoň zaznamenáno na stránkách National Women's History Museum věnovaných Ose Johnsonové.

(mk)

Martin a Osa Johnsonovi

Vyšla publikace o legendárním fotografovi

V nakladatelství Torst vyšla před nedávnem dlouho očekávaná monografie fotografa Jana Svobody (1934-1990), který patří k legendám českého umění.

Knížka *Jan Svoboda* přináší výběr z jeho díla – vešla se do ní stovka Svobodových fotografií a úsporný doprovodný text Pavla Vančáta.

Jan Svoboda se sice zabýval fotografií, ale měl vždy velice blízko k malířům a sochařům a dokonce se stal na krátkou dobu členem výtvarnické skupiny Máj. Svobodovy fotografie vycházejí hlavně z domácí fotografické tradice, především Josefa Sudka. Od zobrazování okolního světa umělec postupně přešel k interiéřům, zátiším a zobrazování vnitřního světa věcí.

Zlom ve Svobodově tvorbě nastal v roce 1969 se snímkem *Druhá strana fotografie*. Jak píše sám autor doprovodného textu Pavel Vančát, v tomto okamžiku se pro Svobodu stalo médium fotografie nikoliv prostředkem, ale

samotným námětem jeho tvorby. Jeho snahou bylo experimentovat se samotnou podstatou fotografie a zjistit, v čem vlastně spočívá.

Od roku 1970 vytvářel Jan Svoboda svůj asi neslavnější cyklus s názvem *Stoly*. Obsahuje celkem 52 snímků, na nichž autor zachycoval osamělé předměty na ubrusech nebo jen samotné stoly – často fotografované z ptačí perspektivy.

S českou fotografickou tradicí je Jan Svoboda spojen především svou lyričností – zachycené povrchy věcí, světla a stíny, právě těmito obrazy vlastně píše básně.

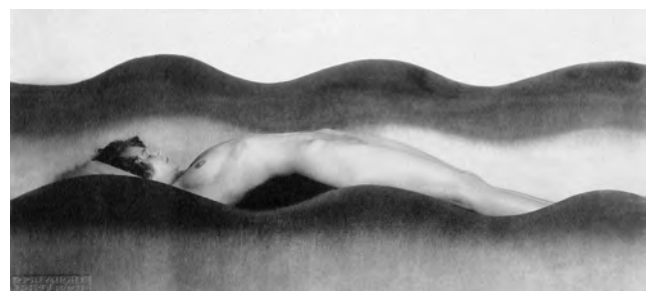
(mk)

Jan Svoboda: *Sen o stole*, fotografie, 1985**GATE a výstava Františka Drtikola**

V nově zrekonstruované galerii a informačním centru GATE, kterou Středočeský kraj otevřel v Praze, se koná na úvod jejího zahájení výstava legendárního fotografa Františka Drtikola.

Návštěvníci zde mohou vidět kolekci Drtikolových fotografií ze soukromých zahraničních sbírek, kterou sestavil německý galerista Rudolf Kicken – do Prahy přivezl kultivovanou kolekci snímků, pocházejících převážně z období konce dvacátých let. Většinou se jedná o originální tisky, z nichž některé nebyly v Čechách dosud k vidění, vévodí jim známá *Vlna*, ale pozornost vyvolávají i fotografické akty Drtikola, který na nich v extázi tančí.

Současná výstava Františka Drtikola potrvá do půlky května (15. 5.) a rozhodně stojí za návštěvu, i když v této

František Drtikol: *Vlna*, 1926

souvislosti lze konstatovat, že výstava tohoto umělce, která se konala před čtrnácti lety v Galerii Rudolfinum, byla přece jen větší.

GATE nabídne svým návštěvníkům šest výstav ročně, což odpovídá šesti základním dramaturgickým okruhům, do nichž patří výstavy regionálních umělců, skupinové přehlídky současného umění, prezentace sbírek GASK (Galerie středočeského kraje), tematické výstavy, retrospektivy významných českých umělců a zápůjčky z významných galerií v Evropě nebo České republiky.

V GATE je nyní aktuálně ve stadiu příprav výstava britského umělce Francise Bacona a na podzim bude prezentován výběr ze sbírek GASK.

(mk)

Snímky Jana Reicha jsou vystaveny na Pražském hradě

Černobílé snímky prázdných pražských ulic, cirkusových šapitó nebo nostalgických českých vísek, jak je nasnímal

klasik české fotografie Jan Reich, jsou vystaveny v Tereziánském křídle Pražského hradu. Výstava k jeho nedožitým sedmdesátinám představuje přes 400 originálních fotografií ze všech období umělceho života. Retrospektivní expozice je doplněna historickými snímky Reichovy rodiny či fotoaparáty, s nimiž umělec pracoval.

Reich se narodil v roce 1942. Po komunistickém převratu v roce 1948 přišla rodina o majetek a byla vystěhovávána do Sudet. Později se pohraničím inspiroval, když fotil zbytky opuštěné civilizace pro cykly *Znaky kraje* a *Doubice*. V šedesátých letech studoval pražskou FAMU a v roce 1969 odjel do Paříže, kde intenzivně fotil všední atmosféru města. Brzy se ale vrátil zpět do Prahy, aby dokončil studium. Zmizelé Praze je věnována více než stovka snímků; jsou na nich zachyceny zaniklé periferní čtvrti jako Holešovice, Libeň nebo Vysočany. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let získal Reich z pozůstalosti Josefa Sudka deskové fotoaparáty. Těmi fotil i své krajinářské snímky ze Sedlčanska nebo zátiší.

Výstava potrvá do 19. srpna.

VZPOMÍNKA

Jaroslav Rössler (25. 5. 1902, Smilov – 5. 1. 1990, Praha) byl první český avantgardní fotograf a člen Devětsilu. Je jediným českým fotografem, který splynul s uměleckou avantgardou, stavějící na hlavu dosavadní představy o tom, co je umění.

Patří společně s Františkem Drtikolem, Josefem Sudkem a Jaromírem Funkem k světově proslulým českým fotografům, jejichž díla jsou vyhledávána na prestižních aukcích.

Vyučil se v portrétním ateliéru u firmy Drtikol a spol. (1917-1920) a osm let zde pracoval jako laborant, až do svého odjezdu do Paříže. V jedenadvaceti letech si ho všiml Karel Teige, který ho pověřil fototypografickými úkoly pro časopisy *Pásmo*, *Disk*, *Stavba* a *ReD*. Tak získal o možnostech funkčního využití fotografie novou představu. Postupoval od fotografie k fotogramu, fotomontáži, typografické koláži a kresbě, až nakonec všechny postupy vhodně mísil, jak si to žádala soudobá koncepce moderního umění.

Počátkem roku 1925 odjel do Paříže na půlroční studijní pobyt a v témže roce se stal fotografem Osvobozeného divadla. Většina záběrů jevištních inscenací té doby je jeho dílem.

Ještě před svým druhým odjezdem do Paříže v roce 1927 navázal jako reklamní a průmyslový fotograf spolupráci s obrázkovým časopisem *Pestrý týden*, který pak už z Francie zásoboval i svými reportážemi.

V Paříži, kde plánoval zůstat se svou ženou Gertrudou Fischerovou (1894-1976) natrvalo, se zabýval reklamou, především v experimentálním studiu Luciena Lorella, a vytvářel práce pro tak významné podniky, jako například firmy Gibs, Michelin nebo Shell. Přitom ho však lákal i živý pouliční ruch a právě tento zájem se mu nakonec stal osudným a poznamenal celou jeho další budoucnost. Setkal se s demonstranty a když fotografoval působivý výjev a jeho aktéry, byl zatčen, ve vězení strávil jednu noc, která se mu

Jaroslav Rössler: *Slečna Gerta*

stala osudnou, smyslově se pomátl a až po půlročním intenzivním hledání jeho ženou byl nalezen v blázinci ve Štrasburku. Na Žižkově, tenkrát ještě pražském předměstí, si spolu se ženou otevřel skromný fotografický ateliér a starosti spojené s vedením živnosti způsobily, že v jeho tvůrčí práci vznikla nepřirozená mezera, trvající dvě desetiletí.

Až v padesátých letech se k fotografickému experimentu znovu vrátil. Vytvářel takzvaná prizmata – fotografie snímáné přes dvojlomný hranol, experimentoval i s tvárnými postupy – vedle solarizace to byl především Sabatierův efekt – vrátil se tak i k pigmentům. Hýřil novou barevnou a tvarovou představivostí.

Jaroslav Rössler je neoddelitelnou součástí české moderny. Moderny, která byla stejně tak literární, malířská a fotografická jako typografická, architektonická, divadelní nebo kinematografická. Jeho dílo je citlivou ozvučnicí doby, ale vyjadřuje se nezávisle na vyjádření druhých. Československá fotografie nemá kromě Rösslera autora, jehož práce v různých výrazových prostředcích by se tak dokonale propojila k moderní koncepci umění. Ojedinělým tvůrčím odkazem autora nejstarších českých fotogramů a vynálezce fotogramů jsou abstrahující vize, rozvíjené během více než půlstoleté umělecké dráhy.

HUDBA

Mahlerův festival uvede nově nalezený zápis Fibichových variací

Letošní program 11. ročníku festivalu *Hudba tisíců – Mahler Jihlava 2012* obohatí nově nalezená skladba pro klavír Zdeňka Fibicha *Variace B dur*. Dílo bylo dlouho považováno za ztracené. Neporušený zápis skladby našel jeden mladý badatel zabývající se Fibichovým dílem. Byla jím podložena skříň patřící pěveckému spolku Hlahol. Fibichovy klavírní variace budou uvedeny 19. června na koncertu ve velkém sále hotelu Gustav Mahler. Festival zahájí 16. května dělostřelecké salvy.

Americké jaro

V jihočeském Písku zazněl zahajovací koncert letošního ročníku hudebního festivalu *Americké jaro*. Až do začátku července proběhnou v jeho rámci po celém Česku tři desítky koncertů, na kterých vystoupí čeští i američtí umělci. Součástí *Amerického jara* budou i letos například diskuse o česko-amerických vztazích. Celý program festivalu najdete na internetové adrese www.interdvoraksoc.cz.

Do Hranic na Přerovsku zamíříli jazzoví hudebníci

Významný jazzový hudebník Jiří Stivín či pianista a skladatel Emil Viklický se stali ozdobou jubilejního desátého ročníku Evropských jazzových dnů, které se uskutečnily v Hranicích na Přerovsku. Festival stejně jako v předchozích ročnících doprovodila také výstava fotografií z uplynulých ročníků.

Na Rožnovské valašce vystoupí soubory z Konga a Portorika

Soubory z Konga a Portorika letos vystoupí na armádním folklorním festivalu *Rožnovská valaška*. Akce, která se v Rožnově pod Radhoštěm na Vsetínsku koná už čtrnáctým rokem, patří mezi nejvýznamnější folklorní festivaly ve Zlínském kraji. „Letos se divákům představí na 800 účinkujících,“ informoval mluvčí rožnovské radnice Tomáš Gross. V průběhu tří dnů se v areálu Valašského muzea v přírodě představí také soubor z Polska a Slovenska. Z Česka do Rožnova poprvé zavítá Soubor písní a tanců Jiskra z Plzně, nebudou chybět ani tradiční účastníci jako Dunajec z Olomouce, cimbálová muzika Háj z Háje ve Slezsku, Hradecká cimbálová muzika, Jánošíček z Brna, vyškovský Klebetníček či pražská Rosénka.

Skupina Pražský výběr se sešla v původní sestavě a chystá turné

Členové legendární rockové skupiny Pražský výběr se sešli v původní sestavě a na podzim vyrazí na turné, které zahájí 11. listopadu v Praze. Další koncerty se uskuteční 13. listopadu v Ostravě, 15. listopadu v Bratislavě, 21. listopadu v Brně a 24. listopadu v Pardubicích. Skončily tak nesho-

dy mezi dvěma hlavními postavami souboru Michaelem Kocábem a Michalem Pavlíčkem, kvůli kterým se Pražský výběr v roce 2006 rozpadl. Dvojice Kocáb a Pavlíček spolu přestala komunikovat, když se ukázalo, že údajná dohoda o roční pauze neplatí a Kocáb hodlá pokračovat sám s jiným kytaristou. Pavlíček se prý o všem dozvěděl až z médií. Kocáb pak založil novou skupinu nazvanou Pražský výběr II.

Brněnský jazzový festival

Jednu z největších jazzových přehlídek ve střední Evropě letos tvoří třináct večerů. Festivaloví interpreti pocházejí z Česka, evropských zemí, Ruska a především z kolébky jazzu, tedy Spojených států. Letošní ročník podle uměleckého ředitele Viléma Spilky nabídl historicky nejbohatší program. Koncerty českého virtuóza na dechové nástroje Jiřího Stivína a amerického hudebníka Briana Bladea poutaly největší pozornost posluchačů v prvním týdnu přehlídky JazzFestBrno. K hvězdám přehlídky letos patřil například bubeník Brian Blade, který ovšem přijel jako zpěvák a kytarista projektu Mama Rosa. Vystoupila také původem česká zpěvačka Marta Töpferová, která žije ve Spojených státech a patří k uznávaným interpretkám latinskoamerické hudby. Zajímavostí bylo vystoupení rakouského smyčcového kvarteta Radio String Quartet Vienna v Besedním domě. Rakušané v klasickém obsazení hrají repertoár svého krajana, jazzového skladatele Joe Zawinula ze skupiny Weather Report.

Přehlídka definitivně skončí 28. června koncertem kytaristy Pata Methenyho.

Spirituál kvintet na koncertu v Praze dostal diamantovou desku

Padesátiletou spoluprací s vydavatelstvím Supraphon si na koncertě v pražském kostele sv. Šimona a Judy připomenula skupina Spirituál kvintet. Kapela převzala od zástupců vydavatelství zlatou desku za kompilaci *Sto nejkrásnějších písní (+1)* a diamantovou desku za 1 150 650 prodaných zvukových nosičů pod hlavičkou společností Supraphon, Panton a Bonton Music.

Skladatel a umělecký vedoucí skupiny Spirituál kvintet Jiří Tichota oslavil na tomto koncertě své pětasedmdesátiny.

Spirituál kvintet svoji první nahrávku pro Supraphon natočil v roce 1962. Byla to americká lidová písnička *Who's Gonna Shoe*. Skupina Spirituál kvintet, po roce 1989 zprofesionalizovaná, odehrála už tisíce vystoupení a prodala statisíce desek. Koncerty Spirituálu bývaly vyprodané už za komunistické totality, kdy na nich zněly písně jako *Až se k nám právo vrátí* nebo *Za svou pravdou stát*.

Řád impéria pro českého dirigenta

Jak jsme Vás již informovali v minulém čísle *Klubu*, Velyslanectví Velké Británie v České republice uveřejnilo zprávu o udělení řádu českému dirigentovi Jiřímu Bělohlávkovi.

Britská královna Alžběta II. udělí Jiřímu Bělohávkovi čestný titul Komandér Řádu britského impéria spojený s možností užívat zkratku CBE za jménem. Tento titul je udělován lidem jako ocenění za významné úspěchy, kterých dosáhli ve své zemi, nebo také významně prospěli společnosti či dosáhli ve svém oboru výborných výsledků a přinesli v něm něco nového.

Jiří Bělohávek působí v současné době jako šéfdirigent londýnského BBC Symphony Orchestra, se kterým bude vystupovat na letošním *Pražském jaru*. Současně byl také jmenován šéfdirigentem České filharmonie a profesně tak bude opět působit ve svojí vlasti. Této funkce se ujme v tomto roce.

K významnému ocenění poblahopřála českému dirigentovi britská velvyslankyně v Praze Sian MacLeodová s tím, že označila Jiřího Bělohávka nejen za vynikajícího hudebníka, ale i výborného hudebního diplomata mezi oběma zeměmi.

Nositelem titulu Komandér Řádu britského impéria se z umělců v minulosti stal například herec Colin Firth – byl oceněn za zviditelnění britských filmů ve světě. Vyznamenána byla také herečka Catherine Zeta-Jones. Řád britského impéria obdržel také generál Josef Duda, který prokázal statečnost zejména jako letce během druhé světové války.

Přesné datum předání řádu Jiřímu Bělohávkovi ještě není známo, dirigent je v současné době na turné v USA. (mk)

Jiří Bělohávek se rozloučí s BBC při závěrečném koncertě Proms

Jiří Bělohávek bude 8. září, na závěr svého působení v čele Symfonického orchestru BBC, dirigovat závěrečný koncert BBC Proms. Ten je tradičním vyvrcholením známého letního festivalu. Bělohávek bude dirigovat při letošních Proms celkem čtyři koncerty. Na programu jich bude během dvou měsíců dvaadvadesát. Tradice Proms sahá do roku 1895, kdy první sérii uspořádal impresáριο Robert Newman a dirigent Henry Joseph Wood. V roce 1927 festival převzala BBC. Robert Newman a po něm i BBC se během festivalu snaží přitáhnout ke klasické hudbě co nejvíc lidí – relativně nízkým vstupným, neformálním prostředím a pestrým programem.

Česká filharmonie prohloubí spolupráci s Českým rozhlasem

Česká filharmonie (ČF) uzavřela smlouvu o vzájemné spolupráci s Českým rozhlasem (ČRo). Deklaraci podepsali ředitelé obou institucí David Mareček (ČF) a Peter Duhan. Český rozhlas se stane hlavním mediálním partnerem filharmoniků pro jejich novou 117. koncertní sezonu. „Nejbližším společným projektem bude 4. října přímý přenos zahajovacího koncertu nové sezony. Půjde o mimořádnou událost, protože se do České filharmonie po dvaceti letech vrací světová osobnost, šéfdirigent Jiří Bělohávek,“ řekl ředitel Peter Duhan. Již v minulosti ČF a ČRo spolupracovaly při vzniku různých nahrávek. Podle šéfa filharmoniků Marečka se díky prohloubení spolupráce s Českým rozhlasem jejich hudba dostane k většímu množství posluchačů. Deklarace vyjadřuje připravenost k oboustran-

né podpoře a zájem o vytváření společných projektů. Do koncertní sezony 2012/2013 vstoupí ČF zahajovacím koncertem v pražském Rudolfinu 4. října. Na programu budou skladby Petra Ebena, Ludwiga van Beethovena, Gustava Mahlera a Leoše Janáčka. Vystoupí kanadský barytonista Gerald Finley.

Jiří Pavlica představil oratorium inspirované odkazem sv. Vojtěcha

Primáš Hradišťanu Jiří Pavlica představil 22. dubna ve Svatovítském chrámu svůj nový projekt – oratorium *Brána poutníků* (*Porta peregrinorum*). Dílo inspirované odkazem sv. Vojtěcha zaznělo v předvečer jeho svátku v podání smíšeného sboru a orchestru Europera, symfonického orchestru mladých umělců z Německa, Polska a České republiky pod vedením Miloše Krejčího. Koncert věnovaný připomenutí evropského významu osobnosti sv. Vojtěcha v chrámu, kde se nacházejí jeho ostatky, se uskutečnil pod záštitou kardinála Dominika Duky. Oratorium *Brána poutníků* zkomponoval Pavlica na texty legendisty 11. století Brunona z Querfurtu a současné česko-polské básničky Renaty Putzlacherové. Texty jsou zpívány v latině, němčině, polštině a češtině.

Kühnův dětský sbor slaví své 80. narozeniny

Kühnův dětský sbor oslavil ve Dvořákově síni Rudolfinu své 80. narozeniny. Členové všech oddělení známé sborové školy se představili ve skladbách Zdeňka Lukáše, Otmar Máchy, Petra Ebena, Jiřího Temla i Bohuslava Martinů. Koncert řídil sbormistr Jiří Chvála, který těleso vede pětadvacet let, se svými čtyřmi mladšími kolegy. Na pódiu se objevilo i osm desítek bývalých sboristů. Nejstarší dětské sborové těleso patří k nejúspěšnějším ve svém oboru a uznávané je i v zahraničí. V současnosti sdružuje více než 350 dětí. V minulosti sbor přitom navštěvovalo až 600 členů, zájem o sborový zpěv ale v posledních letech u dětí poklesl na celém území republiky. Těleso založil sbormistr a reformátor českého sborového umění Jan Kühn v roce 1932. Sbořem prošly od té doby tisíce dětí, mezi nimi vyrostlo i mnoho významných umělců.

Skladatel Juraj Filas uvedl v newyorské Carnegie Hall ve světové premiéře svou novou kantátu pro sóla, sbor a orchestr *Šalamounova píseň*

Filasova skladba je napsána na výběr ze známého biblického textu. Zazněla spolu s oratoriem *Stabat Mater* od Antonína Dvořáka jako součást oslav 120. výročí vzniku slavné newyorské koncertní síně. Provedl ji sbor Oratorio Society of New York, který si kantátu u Filase objednal.

Sbor založený v roce 1873 tím také završil svou 139. sezonu. Obě skladby dirigoval Ken Trittle, který s tímto skladatelem již několikrát spolupracoval v minulosti. Filasův hudební jazyk podle něj čerpá z Janáčka a lidové hudby z regionu bývalé rakousko-uherské monarchie. „Vytváří hlas, který zní romanticky i lyricky, ale zároveň je zcela moderní,“ uvedl před koncertem v Carnegie Hall.

Filas, jehož tvorba v slavné síni zazněla již potřetí, si po koncertu pochvaloval reakci publika. Připravilo mu

několikaminutové ovace. „Je to pro mě velká pocta,“ řekl *Lidovým novinám* v telefonickém rozhovoru skladatel. Dodal, že mezi nadšenými gratulanty po koncertu byl i dirigent Jiří Bělohlávek, jehož v newyorské Metropolitní opeře čeká obnovená premiéra opera *Věc Makropulos* od Leoše Janáčka.

Košický rodák Juraj Filas žije od studií na konzervatoři v polovině sedmdesátých let v Praze. „Počítají mě za českého skladatele,“ řekl již dříve umělec, jenž vyučuje skladbu na pražské Akademii múzických umění, kterou také před lety sám absolvoval. Filas již vytvořil více než sto skladeb, které byly uvedeny v různých zemích světa.

Loni v září například v New Yorku zaznělo v kostele svatého Ignáce z Loyoly ve čtvrti Upper East Side na Manhattanu jeho rekviem věnované obětem teroristických útoků na Spojené státy v roce 2001.

Ministerstvo kultury schválilo České filharmonii návrh reformy

Ministerstvo kultury (MK) schválilo České filharmonii (ČF) návrh reformy. Koncepti vedení orchestru prezentovalo ministryni Aleně Hanákové, která ji přijala kladně. Zřizovatel filharmonikům loni slíbil, že pokud se jim reformu podaří úspěšně dokončit, navýší jim platy. Částka na jeden rok by měla činit více než 43 milionů korun. MK proto už v lednu požádalo ministerstvo financí o navýšení mzdových limitů. Zda ministerstvo financí žádosti resortu kultury vyhoví, ale zatím není jasné. ČF zahájila rozsáhlou mediální kampaň, kde ukazuje novou image. Orchester se snaží zlepšit si svou pověst. V posledních dvaceti letech jeho prestiž pozvolna upadala kvůli sporům hráčů s bý-

valými šéfdirigenty, řediteli či nevhodným výběrem lokalit pro zahraniční zájezdy.

Česká filharmonie u Rudolfiny rozmístila „zpívající“ budky

Okolí Rudolfiny krátce „ožilo“ ptačím zpěvem. Česká filharmonie instalovala na nábřeží ptačí budky, ze kterých zněla klasická hudba. Neobvyklou akcí upozornilo na zahájení předprodeje na příští sezonu. Kolemjdoucí si vyslechli *Humoresku* Antonína Dvořáka, *Jaro* od Antonia Vivaldiho z cyklu *Čtyři roční období* a symfonickou báseň *Vltava* z cyklu *Má vlast* od Bedřicha Smetany. „Zpívající“ budky by se u Rudolfiny měly objevit ještě o květnových víkendech.

Vnuk skladatele Dvořáka navštíví v Ostravě premiéru Armidy

Premiéru opery *Armida* Antonína Dvořáka, kterou připravuje Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě, navštíví i poslední žijící vnuk slavného skladatele Antonína Dvořáka. „Dopis a zájem pana Dvořáka mě moc potěšil, přece jen se nestává každý den, aby vás kontaktoval vnuk génia. Cení si jeho zájmu i jeho poděkování za naše nastudování *Armidy* a bude mi ctí jej na premiéře uvítat jako čestného hosta,“ řekl ředitel divadla a zároveň režisér představení Jiří Nekvasil. Premiéra operního představení je naplánována na 3. května od 18:30 v Divadle Antonína Dvořáka. K vidění ale bude i v Praze. S novou premiérou o lásce rytíře Rinalda a pohanské kouzelnice *Armidy* se opera NDM na začátku příštího roku zúčastní celostátní přehlídky *Opera 2013*.

PŘEDSTAVUJEME

Sopranistka Martina Janková (* 1972, Orlová)

Martina Janková absolvovala Janáčkovu konzervatoř v Ostravě, zde studovala u profesorky Drahomíry Míčkové obor sólový zpěv. Již během svých studií hostovala na Rossiniho festivalu v italské Maceratě, v Národním divadle a ve Státní opeře, v Berlínském E-Werku. V Basileji navštivovala mistrovské kurzy Carla Bergonzioho. Studium v zahraničí zakončila ročním stipendijním pobytem v Mezinárodním operním studiu při Curyšské opeře, kde se představila v rolích Rosiny v Mozartově *La finta semplice* a Serpiny v Pergolesiho *La serva padrona*. V té době již hostovala také v Curyšské opeře v produkcích *Oberona*, *Její pastorkyně*, *Kouzelné flétny* a *Nápoje lásky*.

Od roku 1998 je sólistkou curyšské opery a patří dnes k nejžádanějším mozartovským interpretkám své generace: role Zuzanky, Cherubína (*Figarova svatba*), Despiny (*Così fan tutte*), Zerliny (*Don Giovanni*), Paminy (*Kouzelná flétna*), Celie (*Lucio Silla*), Aminty (Mozart: *Il re pastore*) zpívala na Salcburském festivalu, vídeňských Festwochen, v curyšské opeře a s clevelandským orchestrem v USA. Mimo jiné zpívala Janáčkovu Lišku Bystroušku, Verdiho Nanettu (*Falstaff*), Händlovu Angeliku.

V pražské Státní opeře vystoupila na počátku devadesátých let v roli Despiny (*Così fan tutte*) a pastýře ve

Wagnerově *Tannhäuserovi*, v Národním divadle zpívala roli Sophie v Rossiniho *Il signor Bruschino*. V roce 2010 se vrátila do Prahy jako Ilia v Mozartově opeře *Idomeneo*, která byla uvedena na scéně Stavovského divadla.

Jako koncertní umělkyně vystupovala v Rakousku, Německu, Itálii, Izraeli i Japonsku, a to s Berlínskou, Českou, Mnichovskou a Izraelskou filharmonii, Berlínským a Frankfurtským rozhlasovým orchestrem, La Chapelle Royale v Paříži, vídeňským Concentus Musicus, Mahlerovým Orchestrem mladých, curyšským Tonhalle orchestrem a barokním orchestrem La Scintilla při curyšské opeře. Spolupracovala s dirigenty jako J. E. Gardiner, F. Welsler-Möst, N. Harnoncourt, R. Chailly, S. Rattle, N. Marriner, A. a I. Fischer, M. Minkowski, R. de Billy, M. Janowski a R. Norrington.

U společnosti Philips/Universal nahrála album s názvem *Voyage (Cesta)* s písněmi Strausse, Dvořáka, Shoecka a Musorgského. Název míní cestu životem, tedy dětství, dospělost stáří. V České republice několikrát vystupovala na festivalu Concentus Moraviae, zahajovala Svatováclavský hudební festival. Jako písňová interpretka se představila na Salcburském festivalu, Pražském jaru, Rheingau festivalu, Letním ženevském festivalu a curyšské opeře.

V létě 2012 vystoupí v Rakousku v písňovém večeru na Styriarte festivalu v Grazu, v Mozartově *Il re pastore* po boku R. Villazona a Straussově *Ariadně na Naxu* na Salcburském festivalu.

Minirozhovor s Martinou Jankovou

Jak jste se vyrovnávala s jiným jazykovým prostředím a s počátečním osamocněním v cizí zemi, které určitě potká každého, kdo touto zkušeností projde?

Když člověk přijde do ciziny sám, bez kontaktů, přátel, zázemí, je to samozřejmě z počátku těžké. Na druhé straně, když jsem odcházela do ciziny já v roce 1994, byly hranice již otevřené a mohla jsem se kdykoliv vrátit. Šla jsem také dobrovolně, to je velký rozdíl – pomyslí-li na část své rodiny, která v roce 1968 emigrovala do Kanady a celou dobu až do revoluce se nesměla vrátit, ani navštívit rodiče!

Jak vnímáte fakt, že jste jako pěvkyně známější v zahraničí než v České republice?

Kde jsem známá či neznámá, mě nezajímá. Jde mi vždy o interpretaci díla, ne o mě samotnou. Nic nedělám pro popularitu. Když se se mnou lidi chtějí podělit o ty hudební krásy, je to fajn. A je to pak jedno, kde.

Těší Vás vystupovat před českým publikem?

Zpívat pro české publikum pro mě znamená možnost dělit se s našinci o vše, co jsem se venku naučila.

Nečasova vláda získala důvěru sněmovny

Vláda premiéra Petra Nečase (ODS) získala důvěru sněmovny. Pro kabinet ODS, TOP 09 a lidí kolem vicepremiérky Karolíny Peake (dříve VV) hlasovala potřebná nadpoloviční většina přítomných poslanců – 105 ze 198. Důvěru kabinetu vyslovili i poslanci za VV Miroslav Petrů a Milan Štoviček a nezařazení poslanci Pavel Bém a Michal Doktor. Vláda požádala dolní komoru o důvěru poté, co skončila koalice občanských demokratů a TOP 09 s Věci veřejnými. Prvním významným krokem kabinetu má být hledání nového ministra školství. Vicepremiérka Peake zdůraznila, že vláda musí získat zpět důvěru občanů. Podle opozice by ke zlepšení politické situace pomohly spíše předčasné volby.

„Jsem rád, že se našel dostatečný počet poslanců, kteří chtějí podpořit reformní program vlády. Vlády, která na sebe vzala nelehký úkol – konsolidovat veřejné finance, provést modernizační reformy naší země a dělat kroky, které povzbudí konkurenceschopnost naší ekonomiky,“ řekl Nečas po hlasování. V nejbližších dnech chce koalice najít ministra školství.

Podle předsedy TOP 09 Karla Schwarzenberga je získaná důvěra hlavně závazkem.

Red. pozn.: Novým ministrem školství byl jmenován bývalý rektor Masarykovy univerzity v Brně, politolog prof. Petr Fiala.

Kalousek: K přijetí eura nepřistoupí tato ani další vláda

Česká republika nevstoupí do evropského mechanismu směnných kurzů (ERM II), který je předstupněm přijetí eura, za této a ani zřejmě za následující vlády. Na Žofínském fóru to uvedl ministr financí Kalousek. Zároveň dodal, že by ale Česko v budoucnu přijmout euro mělo. Termín přijetí eura nemá ČR v současnosti stanoven. Do systému ERM II musí vstoupit každá země, která chce přijmout euro. V systému musí být nejméně dva roky před přechodem na euro. Podle nedávného vyjádření guvernéra ČNB Miroslava Singera Česká republika může přijmout euro nejdříve v roce 2017. Otázka vstupu do eurozóny je navíc podle něj komplikována nejasným vývojem eurozóny po současné dluhové krizi.

Schwarzenberg jednal s Hillary Clintonovou o Temelínu

Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg se na okraj zasedání s kolegy ze Severoatlantické aliance setkal v Bruselu s šéfkou americké diplomacie Hillary Clintonovou. Na programu byla otázka dostavby jaderné elektrárny Temelín. O tento projekt kromě francouzské společnosti Areva a česko-ruského konsorcia firem Škoda JS, Hidropress a Atomstrojexport má zájem i americká firma Westinghouse. O Temelínu se při svém loňském setkání

bavili i premiér Petr Nečas a americký prezident Barack Obama. „Jak známo, Američané, respektive americká společnost (Westinghouse), společně s (japonskou) Toshibaou tady dávají nabídku a samozřejmě by nechtěli v tom soupeření s Francouzi a Rusy zůstat pozadu.“

Fico chce spolu s českou vládou podpořit energii z jádra

Česko a Slovensko mají stejný postoj k využívání jaderné energie a chtějí ho i společně zdůrazňovat na mezinárodní úrovni. Po jednání s českým premiérem Petrem Nečasem to řekl slovenský premiér Robert Fico. Podle Fica nikdo nemůže Slovensku dát argumenty pro to, že by Slovensko mohlo bez užití jádra přežít. Česko chystá dostavbu jaderné elektrárny Temelín, Slovensko zase rozšiřuje Mochovce a Jaslovské Bohunice. Oba premiéři rovněž hovořili o možnosti českého vstupu do slovenského plynárenského průmyslu. Slovenské úřady k tomu budou velmi vstřícné, pokud česká nabídka bude v souladu se slovenskou legislativou. Fico také vyjádřil zájem na tom, aby se spojily železniční nákladní dopravy v Česku a Slovensku a vytvořily jedno společné cargo, které by mohlo být více konkurenceschopné.

Vietnamci se chtějí stát uznávanou menšinou v ČR

Vietnamci v Česku začali usilovat o to, aby se stali státem uznávanou národnostní menšinou. O uznání požádal Svaz Vietnamců v ČR a další sdružení. Vietnamská komunita by ráda měla i svého zástupce v radě vlády pro národnostní menšiny. O uznání a zastoupení v tomto poradním sboru kabinetu žádají také Bělorusové. Podle zákona tvoří národnostní menšinu lidé s českým občanstvím, kteří v Česku žijí a od ostatních se liší etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi. Představují početnou minoritu a chtějí, aby je za ni okolí považovalo. Na konci loňského listopadu pobývalo v ČR legálně podle statistik ministerstva vnitra 55 585 Vietnamců. Z nich 37 497 smělo v zemi žít natrvalo.

Předčítáním jmen obětí holokaustu se připomene smutná historie

Pražské náměstí Míru se opět stává místem, kde dobrovolníci četli jména obětí holokaustu. Přečtením jmen a stručných osudů tak vyjádří svoje postoje k zachování kulturní a historické paměti a k porušování lidských práv etnických i náboženských menšin v současné společnosti. Akci pořádá Nadační fond obětem holokaustu a Institut Tereziánské iniciativy při příležitosti Jom ha-šoa, tedy dne vzpomínání na oběti holokaustu za druhé světové války. Součástí předčítání, které se koná již poněkolkáté, je také výstava studentských prací na téma hromadných transportů Židů z Protektorátu Čechy a Morava, od jejichž zahájení uplynulo letos sedmdesát let. Den vzpomínání odkazuje na povstání ve varšavském ghettu, které začalo 19. dubna 1943 a zahynulo při něm 56 000 lidí. Za války nacisté zavraždili šest milionů lidí židovského původu. Z Čech a Moravy jich zahynulo 80 000; z celého Československa, jehož předválečná židovská komunita čítala 350 000 lidí, zemřelo přibližně 250 000 Židů.

Komentáře deního tisku k vládní krizi

Krok Karolíny Peake z káry odsouzenovcy, v níž se rychle přeměňují Věci veřejné, je projevem pudu sebezáchovy, krize důvěry této vlády tím ale nepomine. Tak komentují *Hospodářské noviny* odchod Karolíny Peake i některých dalších členů z nejmenší vládní strany Věci veřejné. „Dost pravděpodobně se k ní připojí i další věčkaři v naději, že si tím narýsují novou politickou budoucnost. Je dokonce možné, že vláda opřená o odpadlíky bude na nějaký ten měsíc pevnější než současná koalice. Jedno ale manévr paní Karolíny kabinetu nevykouzlí: důvěru veřejnosti, jejíž promrhání padá na hlavu nejen Víta Bárty a zkrachovalé firmy Věci veřejné,“ píše *Hospodářské noviny*. Karolína Peake je podle komentátora v mnohém přijatelnější než Vít Bárta a jeho věrní. „Byla však u zrodu Bártova projektu strany coby vysavače státních peněz. Zнала všechny detaily toho šíleného plánu. Přesto ještě loni na jaře při vládní krizi bojovala za Víta Bárta a spol. jako Ivce. A to bude značný problém i pro další útěkáře z klubu Věci veřejných, jejichž seznam už možná leží na Nečasově stole. Pokud voliči něčemu z duše nedůvěřují, pak jsou to pozdě prohlédnuví političtí hříšníci,“ píše komentátor a zmiňuje vzbouřence kalibru Jana Rumla nebo Ivana Pilipa. „Možná uslyšíme z vládní tribuny slova o očistění od slizu a novém počátku. Karolínská platforma bude budit zdání energie přímo vesmírné. Mnohem spíš jsme ale svědky další fáze rozkladu této vlády. Ten nemusí přijít okamžitě, kabinet možná ještě přijme některé reformní zákony. Krize důvěry této vlády ale nepomine vytěsněním Víta Bárty. Ta žije v aférah významných politiků ODS včetně Nečasova spojence Alexandra Vondry. Ale také třeba v podivných tendrech na Drábkově ministerstvu (*Ministerstvo práce a sociálních věcí – pozn. red.*). To všechno činí z kabinetu sud prachu,“ komentují aktuální dění na vnitropolitické scéně *Hospodářské noviny*. Vláda závisí na platformě. To je zastaralý výraz pro nástupiště. Zastaví se kariérní vlak? Kdo do něj ještě nastoupí? – ptá se komentátor deníku *Právo*. Vláda si teď zajišťuje nečasovskou „bezpečnou“ většinu na schválení přinejmenším rozpočtového určení daní a církevních restitucí. Pak může přijít finální křeč a konec. Anebo agónie až do léta 2014. U tohoto kabinetu jsou voliči zvyklí téměř na všechno, píše komentátor deníku *Právo*.

Piráti

Prahu nedávno obsadili Piráti. Chystají se společně do voleb do Evropského parlamentu v roce 2014. Dohodlo se na tom přes 200 zástupců pirátských stran z 27 zemí světa.

Pirátské strany vznikají od roku 2006 po vzoru švédských Pirátů. V současné době jich je ve světě zhruba šedesát. Kromě evropských států do Prahy přijeli i zástupci Brazílie, Ruska nebo Filipín. Jedním z hlavních témat pirátských stran je svoboda na internetu, angažují se také za omezení autorských práv, která jsou podle nich překážkou volnému šíření hudby, filmů nebo počítačových programů. Pirátské strany se v nedávné době zviditelnily například svým odporem proti smlouvě ACTA, která podle nich omezí svobodu na internetu. V oblíbě voličů stoupá například Německá pirátská strana. Pokud uspěje v nadcházejících zemských volbách ve Šlesvicku-Holštýnsku a v Severním Porýní-Vestfálsku, připouští politikové, že má reál-

nou šanci dostat se příští rok i do německého parlamentu. Podle zástupce německé pirátské strany Thomase Gaula se jeho straně podařilo přitáhnout voliče, kteří o politiku nejevili zájem. Česká pirátská strana se netají tím, že by ráda navázala na úspěchy své německé sestry i v krajských volbách letos v říjnu. Do Prahy přijel na konferenci i kanadsko-britský spisovatel a jeden z nejvýraznějších kritiků současných norem na ochranu duševního vlastnictví Cory Doctorow. Podle něj pirátské strany mohou do politiky vnést téma nebezpečí omezování individuálních svobod, která jsou se zaváděním nových technologií spojená. Proszazovat by prý měly myšlenku, že žádná politická opatření nesmějí vést k tomu, že se počítače stanou nástrojem sledování a kontroly jejich uživatelů. Na dvoudenním sjezdu si Piráti zvolili i nové vedení. O členství žádají mimo jiné i slovenští Piráti.

Kardinál Duka zahájí ve Vatikánu cyrilometodějské oslavy

Oslavy 1150. výročí příchodu věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu začnou 25. května ve Vatikánu, zahájí je mimo jiné kardinál Dominik Duka. Do Vatikánu v tu dobu míří také premiér Petr Nečas. ČTK to zjistila z informací katolické církve a vlády. Cyrilometodějský rok budou poté v Česku připomínat desítky akcí, vrcholem by mohla být účast papeže Benedikta XVI. na cyrilometodějské slavnosti na Velehradě. Přijezd hlavy katolické církve v červenci příštího roku však zatím Vatikán nepotvrdil. Podle Duky se o tom jedná, papež by se tak do Česka vrátil po čtyřech letech. Na Velkou Moravu přišli Cyril a Metoděj z Byzance na pozvání knížete Rostislava v roce 863. Znamenalo to počátek šíření křesťanství v českých a moravských zemích. Jejich misie však ovlivnila rozvoj křesťanství, kultury, vzdělanosti všech slovanských národů a položila základy české státnosti, připomněl nedávno kardinál Duka. Zahájení jubilejního roku se ve Vatikánu zúčastní také olomoucký arcibiskup Jan Graubner a další hosté.

Ministr Vondra ocenil první odbojáře proti totalitě podle nového zákona

Účastníci protikomunistického odboje obdrželi z rukou ministra obrany Alexandra Vondry osvědčení, odznak a pamětní dekret za své činy. Jde o první ocenění, která vyplývají z nového zákona o protikomunistickém odboji. Ocenění obdrželo celkem 23 účastníků odboje, z toho čtyři ministr udělil in memoriam rodinným příslušníkům zesnulých odbojářů. Ocenění dostal například Čestmír Čejka, kterého soud za jeho odbojovou činnost poslal na sedm let do vězení s trestem za velezradu a vyzvědačství. Válečným veteránem se podle zákona stal například Zdeněk Kovařík. Byl členem skupiny, která podnikala sabotáže, zastráovala komunistické funkcionáře a shromažďovala zbraně. Soud ho za vyzvědačství odsoudil na jedenáct let. Mezi oceněnými je i sedm žen. Je mezi nimi například Daniela Křeménková, která pro potřeby odboje získala vysílačku. „Naše země tím splácí jeden obrovský dluh,“ prohlásil v úvodu ministr Vondra. „Tó díky lidem jako jste vy je dnes naše země svobodná,“ řekl oceněným. Řekl jim také, že se převzetím osvědčení nestávají hrdiny, protože těmi byli vždy.

Lidé navrhli ocenit Kvačka, Kratochvílovou a opět i Mašiny

Lidé letos navrhli Senátu na ocenění 38 osobností. Mezi kandidáty jsou profesori Blanka Říhová a Robert Kvaček, opětovně atletka Jarmila Kratochvílová a tradičně i členové protikomunistické odbojové skupiny bratří Mašinů. ČTK to po jednání senátního podvýboru pro státní vyznamenání řekla senátní tisková tajemnice Pavlína Heřmánková. Mašínové se objevili také mezi 45 kandidáty, které lidé nabídli na nominaci sněmovně. Mezi adepty pro sněmovnu jsou například kytarista Lubomír Brabec, historik umění Bohumil Samek, válečný veterán Pavel Švec nebo významný prvorepublikový politik Antonín Švehla. Sněmovna a Senát výsledné seznamy kandidátů, s nimiž se ztotožní, předloží prezidentu republiky. Hlava státu k nim může, ale také nemusí přihlížet. Navržené osobnosti mohou obdržet dva řády a dvě medaile.

Zemřel Oldřich Černý

V dubnu nás opustil Oldřich Černý, ředitel Nadace Forum 2000. Nadace Forum 2000 byla založena prezidentem Václavem Havlem společně s nositelem Nobelovy ceny za mír Eliem Deselem a japonským filantropem Yoheiem Sasakawou. Nejvýznamnějším činem této organizace byla každoroční říjnová konference Forum 2000, které se postupně zúčastnily stovky světových osobností. V čele Nadace Forum 2000 stál od roku 1999 Oldřich Černý.

Narodil se 17. června 1946 v Praze. Na Karlově univerzitě vystudoval anglistiku – přeložil a sestavil například antologii anglo-amerických povídek *Vlak do pekla* (Albatros, 1976). V nakladatelství Albatros jako redaktor kryl svým jménem režimu nepohodlné autory. Působil také jako dramaturg bývalého Státního divadelního studia.

Oldřich Černý je autorem titulků ke *Žluté ponorce* (1968), pro dabing překládal a upravoval dialogy k filmům jako *Tři dny kondora* (1975), *Indiana Jones a Chrám zkázy* (1984), *Terminátor* (1984) nebo *Čest rodiny Prizziů*

(1985). Napsal také původní televizní film pro mládež *Pláček* (1978).

Po listopadu 1989 se Oldřich Černý stal jedním z čestných a mravně způsobilých lidí, kteří vstoupili do služeb prezidentské kanceláře Václava Havla – v letech 1990-1993 byl jeho poradcem pro bezpečnostní otázky a vedl tuto sekci. V dalších pěti letech vedl Úřad pro zahraniční styky a informace a byl také ředitelem Pražského institutu bezpečnostních studií. Není příliš známo, že díky svému roz-

hledu a kontaktům s americkou kulturou pomáhal získávat atraktivní hosty pro Karlovarský filmový festival.

Jeho poslední veřejné vystoupení natočila Česká televize – 22. února byl hostem v pořadu Michala Prokopa *Krásný ztráty*.

Otec Oldřicha Černého PhDr. Oldřich Černý byl odsouzen v jednom z největších pouonorových procesů k pětadvaceti letům vězení.

(mk)

155. *Trilobit Pavla Kohouta*

Svinským krokem by rodiče hnali učitele, který by žákům za lásku či za úplatu slíbil, že mohou v jeho hodinách mastit karty a hulit trávu. Avšak milován a přednostně odměněn hlasy bývá voliči politik, který jim za ně i v hořkých časech přislíbí sladký život nad poměry.

Je v povaze dětí zkoušet, co si mohou na dospělých vynutit, ale ti, pokud mají všech pět pohromadě, nepořádají doma referenda, nýbrž účelně rozhodují, co je pro potomky dobré a co škodlivé až zhoubné. Zelenými Západoněmci v letech osmdesátých prosazovaná „anti-autoritativní výchova“ vedla často k tomu, že hosté byli dětmi hostitelů taháni za vlasy i nos, a kdo se spratkovitě vzpříčil, byl rovnou fašista. Až když ta dívka začala v Berlíně i jinde masově zapalovat auta a drancovat obchody, slavily tichý návrat facky. Bylo opět shledáno, že mladiství mají být dospělými vychovávaní.

Jakmile se však dospělí srotí v Lid či dokonce v Národ, mění se i mnoho rozumných občanů a přísných rodičů v malé děti, které zkoušejí, co si dokážou vynutit na politicích. Ti se buď čestně vzepřou, aby společnost uchránili od katastrofy i za cenu příštího nevolení, nebo naslibují hory doly a kvůli další kariéře vyplundrují státní kasu s moderním heslem – Po nás Armagedon!

Populismus obstarávající si prospěch zneužíváním lidských pudů, které má osvícená politika kultivovat, není jen chorobou pokleslých režimů. Utopická výzva Chruščova „Dohnat a předejhnat Ameriku!“ i směšné volání Antonína Novotného z májové tribuny „Bude maso, soudružky, maso bude!“ jsou předlistopadové varianty polistopadové přísahy Václava Klause na neomylnost neviditelné ruky trhu, kterou neschválil včas nutnými zákony, nebo nedávného Paroubkova příslibu třináctých platů na prahu krachu světové ekonomiky.

Vývoj posledních let musel myslícímu člověku napovědět, že idea sociálního státu narazila na strop stavu civilizace. Lidstvo se začíná množit geometrickou řadou, kterou si může každý sám vyzkoušet doma, když položí na první pole šachovnice jedno zrníčko rýže a pak je na každém dalším zdvojnásobí: už k jednadvacátému poli by si musel dát přistavit vagón na pět set dvacet čtyři tisíce dvě stě osmdesát osm zrn – a to by byl v třetině. Čtyři dítko na jeden pár v největších rozvojových zemích hrozí mít efekt úměrně silnější.

Řekové nejsou Istivi lupiči vydrženého bohatství jiných Evropanů a už vůbec ne notoričtí nemakačenkové, ale spíš ubohé děti svedené k marnivosti nezodpovědnými rodiči, kteří si jejich volební lásku po léta vykupovali drahými dary pořizovanými za půjčky přechoťných evropských bank. Občané byli oblužováni jistotou, že je masově zajistí velkovýkrmna stále zadluženějšího státu, že si zaslouží mzdy neodpovídající hospodaření, i penze odpovídající těm nadsazeným mzdám. Svržení z falešného Olympu mezi normální smrtelníky, zuří teď na svůdce, ale především na ty, kdo jim pomáhají z močálu, aby nevtáhl i je, pevně připoutané evropskou integrací.

Neboť ta zatraceně bolestná pomoc ulehčující kapse každého z obyvatel kontinentu je spojena s podmínkami, které musí na Řeky působit asi jako znásilnění za bílého dne. Stačí si představit Čechy dostižené zprávou, že se jim životní úroveň skokem sníží až o polovinu. Místo u nás netradičních bitev před parlamentem je tu představitelná ještě šílenější varianta akce Děkujeme, odcházíme! které by se chtěli účastnit všichni.

Tomu se dá sotva zabránit dalšími prohanými sliby, že bude hned líp, když předčasné volby odplaví se starými politiky i staré kmotry a připlaví s várkou nových ty jejich. Budou stát před stejnou spouští jako předchůdci, jen jinak bezradní. Kdo se raději pořád trochu bojí, než aby ho z náhlého leknutí trefil šlak, ví dávno: líp už bylo, a bude-li ještě někdy vůbec, určitě ne hned.

Po drzé Isti, kdy jeden z řeckých kmenů navrhl dobýt Tróju tak, že dobyvatelé na oko odplují a zanechají obleženým dřevěného koně, z jehož útrobu v noci vyrazí válečníci, duní dějinami výstraha – Bojte se Danajců, i dary přinášejících! Dnes platí bát se populistů ohlupujících frustrované voliče nesplnitelnými sliby, jimiž si jen razí cestu k moci. Spacáky v sněmovně mohou přinést hlasy, ale ani halíř do prázdné kasy. Dá se jenom neřecky šetřit a podporovat politiky, kteří právě za to platí ztrátou své oblíbenosti!

Ale!! Ta mince má i druhou stranu, bez níž je neplatná. Chtějí-li si nositelé pravdivých, avšak dlouhodobě špatných zpráv udržet důvěru tolika občanů, kolik potřebují, aby mohli svou záchrannou misi splnit, musí je věrohodně přesvědčit, že na společné nouzi neparazituje obvyklá smečka, která ji dovedně rozpoutala a těží z ní. Nejsilnějším garantem takové vlády musí být proto policie a justice.

Oklamaní a zchudlí trpí, zuří a nenávidí o to víc, když jsou bezmocnými svědky, jak jejich úspory tají v tunelech formátu Blanka, kde z nich hrstka chytráků ulévá zlaté cihly obětem šetření přímo na očích. Jen účinný zátah na mafiány, zviditelněný příkladnými flastry, může přesvědčit většinu rodáků, že nestrádají pro nic a za nic, neboť ta polopotopená, úporně a drazě vylévaná státní loď má alespoň dno bez děr!

(Původně psáno pro Mladou frontu Dnes)

„Pivní orloj“ v Plzni začal měřit čas do oslav Pilsner Urquell

Tři čtvrtě tuny vážící visuté hodiny, umístěné poblíž historické brány pivovaru, odhalil Plzeňský Prazdroj. „Pivní orloj“ začal měřit čas do začátku oslav 170. výročí zrodu ležáku Pilsner Urquell, tedy do 5. října. Jejich mechanismus se spustil přesně 170 dní před datem, kdy byla v roce 1842 uvařena první várka proslulého plzeňského ležáku. Slavnostní spuštění plzeňského „orloje“ doprovodila zvonkohra části Smetanovy symfonické básně *Vltava*. Bude znít každý den v 16:00 jako symbol první várky piva až do 5. října 2012.

Design prazdrojského orloje koresponduje se symbolem plzeňského pivovaru, tedy historickou branou, která byla postavena v roce 1892 k 50. výročí. Hlavním materiálem je měď, z níž jsou vyrobeny varní nádoby, a zelené pivní lahve, z nichž byly vytvořeny dekorativní desky orloje. Na výrobě hodin se podílel Martin Brož, jeden z mála specialistů na věžní hodiny u nás. Největší český pivovar tak zahájil oslavy prémiového ležáku Pilsner Urquell, zakladatele celosvětové kategorie piv typu „pils“.

Podle většiny Čechů by se cizinci měli v Česku přizpůsobit

Podle valné většiny Čechů a Češek by se cizinci, kteří chtějí v ČR žít, měli přizpůsobit zdejšímu zvyklostem. Je o tom přesvědčeno 94 procent lidí. Podmínkou, aby člověka společnost přestala vnímat jako cizince, je hlavně zvládnutí češtiny a práce v Česku. Vyplyvá to z výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM). V první polovině března v něm odpovídalo 1053 lidí nad patnáct let. Postoj k cizincům se v posledních letech výrazně nemění. K úplnému přizpůsobení cizinců českým zvyklostem se kloní častěji lidé nad šedesát let, osoby se špatnou životní úrovní či příznivci levice. Pravicově orientovaní lidé si mnohem častěji než ostatní naopak myslí, že cizinci by se měli přizpůsobit zdejšímu zvyklostem jen částečně. Vstřícnější k zachování původního životního stylu jsou podle CVVM také ti, kteří se s cizinci v Česku přátelí.

Zvony již dorazily do Prahy

Až do konce dubna mohli lidé obdivovat tři nově odlité zvony, které dorazily do katedrály sv. Víta, aby doplnily původní čtveřici. Původní zvony, které byly během první

a druhé světové války roztaveny, tak byly nahrazeny zvony novými, které požehnal pražský arcibiskup Dominik Duka a začátkem května byly vyzdvíženy na zvonici katedrály – jejich jména jsou Ježíš, Panna Maria a svatý Dominik. V den výročí posvěcení katedrály a zároveň v den oslav 450. výročí obnovení pražského arcibiskupství – 12. května – se poprvé zvony rozezní v kompletní sestavě.

(mk)

Skautské století

Ke stoletému výročí skautingu v Čechách vydala Mladá fronta knihu *Skautské století*. Přestože skauting slaví stoleté výročí, ono století bylo přerušované – hned zpočátku první světovou válkou, poté nacistickou okupací, dále pak komunistickým pučem a později normalizací. Specifikem skautingu zůstává to, že žádná z těchto událostí ho nezlomila, když býval úředně zakazován a potlačován. To určitě svědčí o jeho výjimečné životaschopnosti.

V roce 1911 dovezl do Čech myšlenku skautingu Antonín Benjamin Svojsík a lze konstatovat, že stoupenci skautingu se v budoucnosti vždy osvědčili v případech společenského vzdoru. Například již v říjnu 1918 sehráli skauti důležitou roli při vzniku Československa – rozjeli kuryrní poštu. Po dvaceti letech se osvědčují opět – tentokrát v domácím i zahraničním odboji.

Iluze svobody je po únoru 1948 ta tam a skaut je zrušen. Jeho členové místo toho, aby vedli letní tábory, byli umísťováni do lágrů typu Jáchymova. Když po dalších dvaceti letech svoboda opět vystrkuje růžky, hned na počátku roku 1968 je skaut obnoven. Vzápětí ale přichází 21. srpen a již v září 1970 je zakázán Junák. Někteří skauti pak dále pokračují pod různými krycími organizacemi.

Dalším specifickým skautingu jsou jeho dva existující zdroje. První zdroj je britský, který vychází z koloniálních zkušeností, bojů v buši a kiplingovského kladení důrazu na disciplínu, kázeň, dokonce dril.

Jeho protipólem je zdroj americký, jehož zakladatelem je Ernest Thompson Seton. Ten čerpal ze života indiánů a přírodní moudrosti. Tento typ skautingu nikdy v Evropě neprevládl, ale zůstal stále přítomen.

A pak má český skauting ještě třetí, český zdroj, a tím je Jaroslav Foglar. Ten je neodmyslitelnou součástí skautské legendy, neboť proslulou pražskou Dvojku vedl šedesát let – od roku 1927 do roku 1987. Byl to ale právě Foglar, kdo dal skautingu poněkud jiný význam – získal jakousi občanskou a spontánní tvář. Jeho příběhy, knihy a především myšlenka čtenářských klubů *Mladého hlasatele* udělaly ze skautu něco, co daleko přesáhlo jeho původní smysl.

V souvislosti s vydáním publikace *Skautské století* mohou zájemci navštívit výstavu *Trochu lepší svět: Století skautingu*, která byla otevřena v Muzeu hlavního města Prahy. Potrvá do 24. června.

(mk)

Rozhledna na vrchu Mařenka na Třebíčsku bude stát v půli léta

Nová rozhledna na vrchu Mařenka na Třebíčsku bude stát v polovině léta. Se stavbou 31 metrů vysoké věže z kamene, kovu a dřeva začnou stavebníci hned, jak to dovolí počasí. Práce by mohly skončit už v červenci. Vyhlídkové molo pak bude pro veřejnost volně přístupné. Rozhledna by mohla lákat turisty, protože bude zhruba v polovině cesty mezi městy s památkami UNESCO – Telčí a Třebíčí. Na vrchu Mařenka, který je s nadmořskou výškou 711 metrů nejvýše položeným místem Třebíčska, stála rozhledna do poloviny minulého století, kdy spadla při bouři.

Velehrad a Svatý Antoníněk spojí poutní stezka

Nová poutní stezka spojí Velehrad s dalším poutním místem, Svatým Antonínkem na Hodonínsku. Další z části cyrilometodějských cest společně připravují Matice velehradská a svatoantonínská. Stezka bude dlouhá kolem 25 kilometrů, bude na ní dvanáct poutních zastavení – přístřešků s informacemi náboženského, kulturního, zeměpisného i přírodovědného charakteru. Stezka by měla být dokončena letos tak, aby po ní věřící mohli 26. srpna vyrazit na Svatý Antoníněk na dožínkovou pouť. Nová stezka navazuje na již dříve zbudované poutní trasy Velehrad – Svatý Hostýn – Svatý Kopeček. Cílené propagaci církevní turistiky se již několik let věnuje Zlínský kraj. Od loňského roku je navíc členem sítě poutních stezek Evropy I Cammini d'Europa.

Moravský vinař získal velkou zlatou medaili v Lyonu

Moravský vinař Josef Valihrač z Krumvíře na Břeclavsku získal velkou zlatou medaili na březnové mezinárodní soutěži ve Francii. Valihračův Hibernál – zemské víno 2010 uspěl v Lyonu v konkurenci více než 2 000 vzorků vín. Porotci udělili 113 velkých zlatých medailí, 199 zlatých, 250 stříbrných a 154 bronzových medailí. Mezi oceněnými převažovala francouzská vína. Z českých vinařů získal

velkou zlatou medaili pouze Valihrač. „Považuji to za velký úspěch pro mě i Českou republiku. Myslím, že nás Francouzi už začínají brát vážně,“ řekl Valihrač. Jeho vinařství veze z Lyonu ještě další ocenění, a to stříbrnou medaili za Sauvignon blanc – pozdní sběr 2010. Valihrač patří k nejocenenějším tuzemským vinařům. V Česku získal několik titulů Vinař roku. Loni jeho Chardonnay výběr z hroznů 2007 získal velkou zlatou medaili v jedné z nejprestižnějších mezinárodních soutěží vín Concours Mondial de Bruxelles 2011. Letos ve Francii uspěl s ročníkem 2008.

Vznikající Institut Václava Klause

Finančník Petr Kellner poskytne vznikajícímu Institutu Václava Klause jednorázově prostředky na dlouhodobý pronájem prostor. Půjde přitom o desítky milionů korun. Nahrazuje tak prý roli státu, který by se měl o své odcházející prezidenty postarat. Kellner to řekl v rozhovoru pro *Mladou frontu Dnes*. Doufá, že se najdou i další sponzoři, kteří přispějí třeba na provoz institutu. Institut se má podle představ současného prezidenta vyjadřovat k politice, a to nejen domácí. Kellner nesouhlasí se všemi politickými názory Václava Klause, ale určitě s víc než polovinou ano. Odpověděl tak na otázku, zda je mu Klaus politicky blízký. Sám se prý do politiky vstoupit nechystá. Nepůjde tak ve stopách dalšího podnikatele Andreje Babiše, který nedávno vzbudil pozornost ostrou kritikou korupčního prostředí v Česku a se svou iniciativou Ano 2011 má ambice uspět v nadcházejících parlamentních volbách. Míru korupce považuje za velký problém současné společnosti ale i Kellner. Podle něj je dnes úplatkářství v Čechách horší než v Rusku.

Rabí na Klatovsku čeká obnova věže, nejstarší dominanty hradu

Nejnavštěvovanější státní památka v Plzeňském kraji, hrad Rabí na Klatovsku, zřejmě ještě letos zahájí obnovu své dominanty – šestadvacet metrů vysoké vyhlídkové věže. Záchrana takzvaného rabského hradního donžonu by neměla narušit návštěvnický provoz, je ale možné, že ho krátkodobě omezí. Opravy objektu jsou nutné kvůli bezpečnosti turistů. Vyhlídková věž pochází ze 14. století a sloužila k obytným i obranným účelům. Výstup na ni je součástí jednoho z prohlídkových okruhů. Návštěvnost hradu Rabí, o němž první písemná zmínka pochází z roku 1380, se pohybuje kolem 60 000 lidí ročně. Památka je známá mimo jiné tím, že na ni v roce 1421 přišel Jan Žižka o oko. V péči státu je Rabí, nejrozsáhlejší česká hradní zřícenina, od roku 1954, v roce 1978 bylo vyhlášeno národní kulturní památkou.

Saská parní železnice láká české turisty, personál se učí česky

Sasko je rájem pro milovníky historických parních lokomotiv a starých vlaků. Funguje tam více než desítky tratí, po kterých historické vlaky jezdí. Další pak najdou vyznačení nostalgie v několika tamních železničních muzeích. Některé z těchto tratí vedou doslova za českými hranicemi. Aby nalákaly více Čechů, naučil se například personál žitavské úzkokolejky česky. Upozornil na to regionální deník

Freie Presse. Šéf Sasko-hornolužické železniční společnosti Ingo Neidhardt nevnímá kurzy češtiny jen jako způsob, jak přitáhnout zákazníky, ale i jako krok k dalšímu sblížení v Evropě. Žitava totiž leží nejen blízko českých, ale i polských hranic. Vlakový personál tamní úzkokolejky prý ovládal češtinu už před pádem komunistického režimu. Po něm do tohoto kraje jezdilo jen málo českých turistů, a tak se tato znalost vytratila. V posledních letech však Čechů přijíždí stále víc a rádi se svezou i místním vyhlášeným parním vlakem. Za rok jich do vagonů usedne 4 500 až 6 000 a tvoří tak asi deset procent cestujících. A nejsou to jen Severočeši. Přijíždí prý i mnoho Pražanů, kteří mají na severu Čech třeba chatu.

Madeleine Albrightová má mnoho broží, dokonce o nich napsala knihu. Jedna mezi nimi však vyniká. Je minimalistická. Vtipná. Interaktivní. A pochází z Čech – na míru slavné státnici ji vytvořila šperkařka Klára Šípková

Sdružení American Friends of the Czech Republic (AFoCR) zaujaly minimalistické šperky mladé designérky, které vystavovala například na Designbloku nebo design Supermarketu. Později ji kontaktovali s přáním, že by rádi obdarovali významného amerického státníka šperkem – broží, která by vyjadřovala poslání AFoCR – tedy vztahy mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými. Klára vymyslela minimalistickou a hravou brož složenou ze dvou zlatých koulí, které jsou spojeny zlatými lanky. Koule symbolizují zmíněné státy a lanka vztahy, propojení a komunikaci obou zemí. Albrightová tak může beze slov vyjádřit svůj momentální vztah k České republice. Cítí, že jsou si státy vzdálené? Nebo naopak velmi blízké? Narušují vztahy nějaké problémy, aféry? Stačí z lanek udělat uzel a řečeno je vše.

Národní galerie chce odstěhovat rozměrné sochy od Veletržního paláce

Rozměrné sochy, které zdobí prostranství před Veletržním palácem, plánuje Národní galerie v Praze odstranit. Plastiky jsou před budovou deset let, o jejich instalaci rozhodl tehdejší ředitel NG Milan Knížák. Vedle jeho sousoší *Král a královna* jsou před budovou sochy Stanislava Kolíbala a Aleše Veselého. Doplnují je objekty vytvořené podle plastik Karla Nepraše a Karla Malicha.

Plastiky nesplňují svůj původní účel, tedy oživení zájmu návštěvníků o Veletržní palác. Přes živý plot, který je rámuje od chodníku, je na ně špatný pohled. Nelze je ani jednotlivě obcházet a pořádně si je prohlédnout, částečně také omezují pohyb kolem budovy, domnívá se současně vedení Národní galerie.

Velehrad si připomene druhé výročí úmrtí kardinála Špidlíka

Poutní místo Velehrad vzpomíná na významného katolického myslitele, kardinála Tomáše Špidlíka. Mši ke druhému výročí jeho úmrtí sloužil olomoucký arcibiskup Jan Graubner. Uskutečnila se také mezinárodní konference

o významu zemřelého českého teologa a byly zahájeny i dvě výstavy. Obě výstavy budou na Velehradě do konce srpna.

Teolog, filozof a spisovatel kardinál Špidlík zemřel ve věku devadesáti let předloni 16. dubna v Římě, kde žil. Byl uznávanou autoritou vědeckého světa, jedním z největších znalců východního křesťanství s letitou pedagogickou praxí a širokou publikační činností. Špidlíkovým krédem bylo „Z celého srdce“, které měl i v kardinálském erbů.

Neobvyklou oslavu jména Jiří přichystali v Jirkově na Chomutovsku

Na výstavě nazvané *Relikviář svatého Jiří* návštěvníci uvidí například brýle Jiřího Bartošky, loutku Jiřího Trnky, smyčec člena legendárních The Plastic People of the Universe Jiřího Kabeše, pohlednici Karla Kryla adresovanou Jiřímu Černému, golfovou hůl Jiřího Korna, schránku na dopisy Jiřího Hromady, slamák Jiřího Suchého nebo buřinku Jiřího Šlitra a desítky dalších relikvií od spisovatelů, herců, vědců, umělců a sportovců opatřené věnováním, vzkazem nebo podpisem. Přidat svůj portrét mezi slavné nositele jména Jiří budou moci i návštěvníci výstavy a obyvatelé města. Jiří a Jiřiny se mohou nechat vyfotografovat v informačním centru a svou podobiznu s podpisem přidat do galerie v nejvyšším, proskleném patře věže.

Výstava je otevřena od 1. května do 30. září, každý den kromě pondělí. Vstupné 20 korun je pro Jiří a Jiřiny sniženo na polovinu.

Zájem o němčinu upadá, propagovat ji budou kraje a velvyslanectví

Zájem o němčinu upadá, Češi dávají přednost angličtině. Potvrzují to statistiky, podle nichž hraje angličtina prim na základních i středních školách. Asociace krajů proto podepsala s německým a rakouským velvyslanectvím dohodu o spolupráci při propagaci německého jazyka. Německé a rakouské firmy mají o české zaměstnance zájem, problém je ale najít jazykově vybaveného odborníka. Meziroční pokles zájmu o maturity z němčiny je 28 procent. Jako mateřský jazyk má němčinu zhruba 100 milionů obyvatel, celkem mluví německy kolem 120 milionů lidí. Němčina tak patří mezi desítku celosvětově nejrozšířenějších jazyků.

Plzeň přispěje biskupství na muzeum církevního umění

Půl milionu na provoz a dalších 200 000 korun na investiční akce věnuje Plzeň místnímu biskupství na otevření nového Muzea církevního umění plzeňské diecéze v bývalém františkánském klášteře v centru města. Muzeum, které má nabídnout liturgické předměty mimořádné hodnoty i cenná výtvarná církevní díla, se otevře v polovině června, řekl novinářům primátor Martin Baxa (ODS). Není to poprvé, co magistrát na projekt nového muzea přispěl. V letech 2008-2011 dostalo biskupství zejména na rekonstrukce a restaurátorské práce od města celkem 740 000 korun. Klášter, cenná gotická stavba, která je spojována s nejstarší historií Plzně, se od poloviny devadesátých let postupně opravuje.

KVĚTEN

Máj – lásky čas. V tom aprílovém počasí si leckdy ani nepovšimneme, že s příchodem května k nám i jaro dospělo. Máj se obvykle vyznačuje rychlejším ohříváním pevniny. Přílehlý oceán se se svou vodní plochou ohřívá pomaleji. Tato situace se začne projevovat rozložením tlaku – nad teplejší pevninou se tlak vzduchu snižuje a nad oceánem zvyšuje. Nerovnováha tlaku vzduchu se projevuje prouděním chladnějšího vlhčího vzduchu nad pevninu.

Období zmrzlíků, ledových mužů, železných mužů a také někdy zvaných mokrých mužů – tedy Pankráce, Serváce a Bonifáce – obvykle přesahuje i přes svátek svaté Žofie k svátku svatého Jana Nepomuckého (16. května). Život v přírodě však v této době už ani mráz nezničí. Pahorky, meze, stráně a louky se obalí zlatým hávem květů pampelišek. Včely se vracejí do úlů s valounky tohoto zlata, aby zajistily dostatek potravy a postaraly se tak o zachování rodu – vždyť „za mladounký rojík v máji, rádi ti vůz sena dají“ a „za roj v červnu ani se jen z místa nehnu“.

Pranostiky

Květen

V květnu radost po kraji se hostí,
ač má chladna prospěšného dosti.

Veselí se město, raduje se ves,
zvučným zpěvem ptáků ozývá se les.

Před Filipem deštík noční úrodu nám věští roční. (1. 5.)

První květen deštivý – polím, pícím škodlivý.

Mráz, ježž Mamert, Pankrác, Servác kuje, rád se v létě opakuje. (11.- 13. 5.)

Urban-li nám pěkně hřeje a Vít deštěm vlaščí, jak si člověk jenom přeje, tak jej pole blaží. (25. 5.)

Děšť na Páně vstoupení píci valně zacení. (20. 5.)

Květen-li se větrem, červen deštěm vlní, sejpky nazvíce i bečky plní.

(mk)

Posel z Prahy, Kalendář zábavný a poučný na rok 1866

Květen

Stoletý kalendář:

Až do 7. teplo, od 10. až do 13. parno, načež studeno a déšť, 24. studeno a led. 25., 26. a 27. pošmourno, 28. a 29. studeno, 30. až 31. teplo.

Polní hospodář:

- 1) Na poli a lukách. Dokončíte setbu ječmene, sázení zemčat a řípy. Okopávají řípu a přesazovat vysetou, řepku ovorávají, zemčata převláčíte, síti kukuřici, pšano a pohanku, směsky a traviny, požinovati bujná osení. Louky zavlažovat, a kde tři seče panují, první seno dělati.
- 2) Na chmelnici a vinici. Mladé prejty přivazovat, okopávat a plítí. Dokončíte na vinici první okopávání, přivazovat větvíčky a plítí, očkovat a roubiti révy, odlamovat neplodné šlahouny.
- 3) V zahradě. Okopávat a plítí všechny zákony se zeleninami, vysévat co posud nevyseto, okurky vysazovat, salát a ředkvičky sázeti a nové síti. – Housenky bedlivě sbírat, chrousty ubíjeti a vši obírat.
- 4) V sadech ovocných. Roubení pod kůru zrána před se brátí, stromoví ušlechtilé rozsazovat a vodní prejty obírat.
- 5) Ve dvoře. Chystati půdu pro sena, opravovat kosy, hrábě a řebřinové vozy, mosty čili lávky přes strouhy na lukách stavěti, cesty opravovat, len i konopě dále zdělávati, plodiny polní pojistiti proti krupobití.
- 6) Ve včelníku. Rojení začíná při krásném povětří, chystati nové ouly a náradí k chytání rojův.

(mk)

Jan Skácel:

Noc s Věstonickou venuší**Kvetoucí alej**

V aleji bílé
tajili jsme dech.
Jak sníh ležely květy
vysoko na stromech.

A každý strom
tu pyšně život slavil
a třímal bez únavy
rozkvetlou sílu svou.

Slova jsem lámal
jak kámen v starém lomu.
Má žena řekla jen:
Chtěla bych žít v tom stromu.

Antonín Sova:

Když ona přišla na můj sad**I/ V duši mé se budí divný pták,
ježž sladce zpívá****Slunečný den**

Klid všude. Slunce lije na peron
své jarní proudy. Chvilce ospalá
v západlém nádraží, kdy tichý den
průzračný nad širokým obzorem.
Tu čekám samotěn a vyhlížím
na louky sluncem zatopené, v nich
skupiny olší v dálku tratí se
a potok zpola vyschlý pod mostem
se blýská jako střepy zrcadla.
Jen kavka křikne, a jen písku pád
po střeše plechové, jen jednotvárný

se ozve telegrafu klepot, jen
šum květin, které kropí zelinář.

Mír všeho nehybný mne dojal tak,
jak jenom lesy s mrtvým výdechem
ukrytých malin.

Ve mně ležela
nezlomná touha: mnoho vykonat,
mé myšlenky a touhy, přání všecka
jak lesklá hádada se přišla hřát
do ticha srdce, kde se křížily
páprsky toho květnového dne.

A louky bujně kvetly, květy šuměly.

(mk)

Vláda přijala balík úsporných opatření pro roky 2013 a 2014

Vláda podle očekávání schválila balík úsporných opatření, která mají v letech 2013 a 2014 udržet schodek rozpočtu pod třemi procenty HDP. Uvedly to zdroje ČTK z kabinetu. Balík obsahuje zvýšení daní, nižší valorizaci důchodů a další opatření. Jeho přijetím fakticky končí vládní krize vyvolaná hrozbou demise ministrů za Věci veřejné. Materiál, který odsouhlasili nejprve ekonomičtí odborníci tří stran vládní koalice a pak také stranické špičky, počítá s tím, že od příštího roku vzrostou obě sazby daně z přidané hodnoty o procento na 21 a 15 procent. Valorizace důchodů se omezí na růst o třetinu inflace a třetinu nárůstu reálných mezd. Opatření má mít tříletou platnost, stejně jako zavedení solidární sedmiprocentní přírážky k dani z příjmů při výdělku nad 100 000 korun. Po tři roky má platit také zrušení stropu na odvody na zdravotní pojištění a zrušení základní slevy pro pracující důchodce. Zavedena má být také dvacetiprocentní daň z příjmu fyzických osob, počítat se má od roku 2014 z hrubé mzdy. Ve státní administrativě by se mělo ušetřit 12 miliard korun. Opatření mají pro rok 2013 zajistit schodek ve výši 2,9 procenta hrubého domácího produktu, pro rok 2014 dokonce 1,9 procenta HDP. Vláda podle informací ČTK materiál podpořila jednomyslně.

Vládou navrhovaná úsporná opatření se podle analytiků oslovených ČTK dotknou především důchodců, kteří si proti současnému stavu pohorší asi o 400 Kč měsíčně. Naopak daňové změny podle nich příliš neovlivní hospodaření průměrné domácnosti, neboť růst výdajů z větší části vykompenzují nižší daně z příjmu fyzických osob. Čistý příjem naopak výrazněji klesne manažerům a pracovníkům s nejvyššími příjmy.

Stopy aféry Promopro vedou k rakouským účtům

Přeskupování české vládní koalice kvůli rozpadu strany Věci veřejné poněkud odsunulo z centra pozornosti některé velké skandály, které ještě nedávno vyvolávaly velké pozdvižení. Vládní strany si totiž v boji o hlasy jednotlivých poslanců musí velmi rozmyslet snahy o razantnější morální očistu ve vlastních řadách. Vůle prošetřit například některé podivné kroky vedení hlavního města Prahy z dob, kdy pražským primátorem byl Pavel Bém, se bude vyvíjet podle toho, zda hlas Pavla Béma bude moci otrástit bezpečnou vládní většinou. Zrovna tak bude zajímavé bedlivě sledovat kauzy některých poslanců zvolených za Věci veřejné, kteří mají nyní problémy s policejním vyšetřováním a rychle se přimkli k nové vládní většině (např. poslanec Miroslav Peetráš nebo jeho kolega Otta Chaloupka).

Mezi rychle pozapomínané případy patří i aféra s firmou Promopro, která v době českého předsednictví Evropské unie získala od státu zakázku, kterou údajně předdražila o desítky a možná až stovky milionů korun. Kvůli Promopro se dostal pod tlak ministr obrany Alexander Vondra z Občanské demokratické strany (ODS), který v Topolánkově vládě zastával funkci vicepremiéra pro evropské záležitosti, a byl tak za podpis zakázky zodpovědný. Přitom právě bývalého významného disidenta Vondru ODS prezentovala jako symbol morální očisty nejsilnější

pravicové strany a odstřížení od podivných praktik politických „kmostrů“, kteří významně ovlivňovaly ODS v dobách předsedy strany a premiéra Mirka Topolánka. Vondra má také v letošním roce obhajovat senátorský mandát ve volebním obvodu Litoměřice a jeho porážka by představovala další tvrdou ránu prestiži ODS i celé Nečasovy vlády.

Zatím se ale zdá, že ministr nakonec nebude policií obviněn, stejně jako se stíhání vyhne asi i bývalý vysoký úředník, někdejší šéf Úřadu vlády Jan Novák. Policie zatím zadržela pět lidí a dalším čtyřem doručila obvinění. Podle informací českého tisku jsou mezi nimi především představitelé firem zainteresovaných na sporné zakázce, tedy samotného Promopra a jejich partnerských společností NWDC a Damovo. Podle policie nelze doložit, co stát získal asi za necelou polovinu svých plateb, které nakonec dosáhly nemalé sumy 550 milionů korun. Asi 135 milionů korun putovalo do Rakouska na účet firmy Deeside Service Solutions a dále na jiné rakouské účty. Ke všem ovšem měl dispoziční právo Libor Veverka, který byl pravděpodobně velmi úzce propojen s majitelem samotného Promopra Jaroslavem Veselým. Bude nyní jistě zajímavé sledovat, zda se vyšetřování zastaví pouze na úrovni majitelů společností a jejich falešného fakturování, nebo zda dojde k bližšímu prozkoumání nestandardních kroků státních úřadů v této kauze, například skutečnosti, že firma Promopro mimořádně lukrativní zakázku získala bez výběrového řízení. Zatím se zdá, že Nečasova vláda si nebude moci dovolit žádný risk a přinejmenším si její předseda hluboce oddychne, když nakonec tato část vyprchá do ztracena podobně jako řada jiných afér, v níž hrají nebo hráli významnou roli stávající politici.

(MaFr)

Konec ministerstva kultury?

Ještě před přeskupením české vládní koalice se objevil návrh, aby v rámci úspor byla zrušena některá ministerstva. Původní strana Věci veřejné dokonce z tohoto požadavku učinila jeden z bodů svého ultimáta. Za nejzávažnější kandidáty na likvidaci jsou považovány resorty místního rozvoje, životního prostředí a kultury. Ministerstvo pro místní rozvoj vzniklo především za účelem koordinace projektů spolufinancovaných Evropskou unií z fondů regionálního rozvoje. Od počátku je však považováno za poněkud cizorodý prvek a zároveň za klíč k atraktivním penězovodům. Nicméně podobné úřady existují i v jiných zemích, např. v Polsku či Bulharsku, a nová slovenská Ficova vláda zřídila podobně zaměřené Ministerstvo pro velké projekty. V současnosti stojí v čele ministerstva pro místní rozvoj Kamil Jankovský, nominovaný původně stranou Věci veřejné, který se však na základě pragmatické kalkulace připojil k nové platformě Karolíny Peake.

Jestliže ministerstvo pro místní rozvoj by asi chybělo jen málokterému českému občanovi a jeho kompetence mohou bez problémů převzít jiné resorty, podstatně komplikovanější je situace u dvou dalších institucí, které mají podstatně pevnější kořeny a navíc mají jasně vymezenou a těžko zastupitelnou úlohu. Samostatné ministerstvo kultury najdeme ve většině evropských zemí, i když v Československu byl tento resort v letech 1956-1967 propojen s ministerstvem školství. Podobné propojení ostatně

má i Rakousko nebo Maďarsko. I v rámci nynějších změn by kompetence ministerstva kultury přešly na resort školství.

V současnosti stojí v čele ministerstva Alena Hanáková, která v prosinci minulého roku nahradila dosavadního šéfa resortu Jiřího Bessera. Oba tito politici pocházejí z hnutí Starostové, které je součástí uskupení s TOP 09. Ministerstvo školství vedl až do druhé poloviny března Josef Dobeš ze strany Věci veřejné, který ale na svůj post rezignoval, údajně na protest proti připravovaným škrtům v platech učitelů. V sobě redakční uzávěrky našeho časopisu byla pozice ministra školství neobsazená a některá média již vtipkovala, že ministerstvo školství, nebo alespoň jeho šéf, již byli v tichosti zrušeni, aniž by to kdokoliv výrazně pocítil.

Třetím ohroženým resortem je životní prostředí. Ekologie to nemá v České republice vůbec jednoduché. Zejména pravíkoví politici považují ministerstvo životního prostředí za zcela zbytečné a v mnoha ohledech i škodlivé. Nynější prezident Václav Klaus se přitom nijak netají názorem, že jedním z největších nebezpečí pro současnou západní civilizaci je tzv. ekologismus. Ministrem životního prostředí je představitel Občanské demokratické strany Tomáš Chalupa, bývalý starosta jedné z pražských městských částí a člověk dříve úzce spojený s bývalým kontroverzním pražským primátorem Pavlem Bémem. Do křesla se dostal po vynucené rezignaci svého stranického kolegy Pavla Drobila, který se zapletl do tunelování státních peněz ve prospěch rozpočtu vlastní strany. Problém zrušení ministerstva životního prostředí ovšem spočívá v jeho specifickém vymezení, které dost dobře nedovoluje převzetí jeho kompetencí jiným resortem. Jistě si lze představit, že by ministerstvo životního prostředí přešlo třeba pod resort zemědělství, ale pohled zemědělců a ekologů se často zásadně liší. Přičlenění ministerstva životního prostředí by mohlo ekologickou situaci v zemi výrazně zkomplikovat.

Především je ale důležitou otázkou, zda celý plán na rušení ministerstev přežije změny ve vládní konstelaci. Původní Věci veřejné z vlády vypadly, takže požadavky této strany už nadále nepadají na váhu. Lze přitom očekávat, že dojde k novému přeskupení počtu ministerských postů mezi jednotlivými členy nynější vládní koalice. Původní plán počítal s tím, že každá strana vládní koalice přijde o jednoho ministra a poměr sil tak zůstane zachován. To už nyní nemusí platit. Plánu na snížení počtu ministrů také překvapivě není nijak zvlášť nakloněn ministr financí Miroslav Kalousek z TOP 09, který má ve vládě velice silnou pozici. Kalousek argumentuje, že by se ve většině případů nejednalo o reálné úspory, protože kompetence i úředníky by musely převzít jiné resorty. Místo toho ministr vyhotovil seznam různých státních institucí a úřadů, které mohou být zrušeny prakticky bez náhrady a jejichž kompetence mohou převzít jiná pracoviště a instituce, aniž by musely významně zvyšovat počet svých pracovníků.

V nejbližších týdnech se pak ukáže, který z projektů se nyní prosadí. Spíše však lze předpokládat, že Kalouskův plán má větší šance na úspěch, i když v jeho seznamu dojde asi k určitým změnám. Nelze například věřit, že by ODS byla ochotna odsoudit k likvidaci své ideologické dítě – Ústav pro studium totalitních režimů. Ale rušení ministerstev by bylo přece jen příliš riskantním podnikem se značně nejistým výsledkem. Navíc bude nutno uspokojit

představitel platformy Karolíny Peake a nějaké to méně významné ministerstvo se může hodit.

(MaFr)

Bude v ČR školné na veřejných vysokých školách?

Nejen v akademické obci v České republice probíhají ostře debaty ohledně nového vysokoškolského zákona. Jeho ideový záměr, tak jak byl vypracován ministerstvem školství pod vedením ministra Josefa Dobeše, se dočkal tvrdé kritiky a odmítnutí ze strany veřejných vysokých škol a univerzit. Akademiky pobouřil především útok na akademické svobody prostřednictvím posilování pravomocí správních rad, které mají být sestavovány zčásti z lidí působících mimo akademickou sféru, i navrhované omezení platnosti titulů docent a profesor a jejich přeměnu na pouhé označení vykonávané funkce v rámci konkrétní vysoké školy.

Pracovníci vysokých škol a také značná část studentů odmítla také zavedení školného prakticky bez zakotvení systému podpor pro sociálně slabé studenty. Studenti také ostře vystupovali proti plánovanému výraznému snížení podílu studentů v akademické samosprávě. Zastánci nové zákonné úpravy, k nimž vedle ministra Josefa Dobeše ze strany Věci veřejné patřil také jeho náměstek pro oblast vysokých škol, bývalý rektor Univerzity Karlovy v Praze profesor Ivan Wilhelm a vedoucí odboru vysokých škol na ministerstvu Jiří Nantl, argumentovali nutnou kontrolou hospodaření vysokých škol s finančními prostředky státního rozpočtu někým jiným než samotnými pracovníky a také zahraničními vzory, včetně vzoru Rakouska.

Často se také zmiňovaly výhody, které údajně přinese zapojení úspěšných podnikatelů a politiků do řízení vysokých škol. Přitom se poukazovalo především na zkušenosti z největších a neúspěšnějších amerických vysokých škol a univerzit, ačkoliv část odborníků poukazovala na nesrovnatelnost poměrů v České republice a v USA a na bohužel značně odlišný vztah většiny českých podnikatelů k financování vysokých škol a výzkumu na těchto institucích, na rozdíl od jejich amerických kolegů.

I na příkladu nedávných sporů o financování vědy a výzkumu oponenti ministerských plánů dokládali, že u českých firem stále spíše převládá snaha obohatit peníze z veřejných zdrojů určenými na výzkum firemní rozpočty a snížit tak výdaje vlastního vývojového oddělení. Konflikty mezi akademickou veřejností dokonce vedly k mohutné demonstraci vysokoškolských studentů, která byla největší studentskou protestní akcí od listopadu 1989.

Spor ještě dále vyhrocovala osoba ministra Josefa Dobeše, který vystupoval značně arogantně a vůči rektorům a zástupcům samospráv univerzit a vysokých škol doslova urážlivě. O zprostředkování se pokoušel i premiér Petr Nečas, který se prakticky postavil za ministerský návrh, ale ani on nedokázal vzdorující představitel vysokých škol a zástupce studentů přesvědčit. Neuspěl ani již zmiňovaný profesor Wilhelm, který jen u naprosté většiny akademiků prohospodařil kredit, který získal jako rektor nejvýznamnější české univerzity. Olej do ohně pak svými provokativními prohlášeními proti demonstrujícím studentům a akademikům přiléval prezident Václav Klaus, který již v minulosti Josefa Dobeše označil za nejlepšího polisto-

padového ministra školství. Ministr se pokusil otupit hrot protestů ústupem od školného, to však podrážděné akademiky neuspokojilo, zejména když se ukázalo, že místo klasického školného se počítá se zavedením tzv. zápisného ve výši kolem 3 000 korun za semestr.

Plán na zavedení zápisného dokonce již vláda schválila bez ohledu na nový vysokoškolský zákon. Má se podle ní stát jakousi záplatou na krvácející rozpočet vysokých škol. Zároveň však nikdo rektorům neposkytl záruku, zda vybrané peníze poputují skutečně do pokladen příslušných univerzit. Josefu Dobešovi nakonec zlomil vaz v ministerském křesle nikoliv odpor akademiků proti připravovanému vysokoškolskému zákonu či proti zápisnému, ani jeho kontroverzní postup v kauze právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, které prodloužil akreditaci navzdory odlišnému rozhodnutí hlavního odborného orgánu – Akreditační komise, ale především jeho neschopnost čerpat peníze z evropských operačních programů. Oficiálně ovšem podal ministr Josef Dobeš demisi kvůli rozhodnutí vlády výrazně škrtnat v rozpočtu jeho ministerstva, což bude pravděpodobně znamenat citelné snížení nedávno zvýšených platů učitelů základních a středních škol.

Výběr jeho nástupce stranou Věci veřejné však přerušila vládní krize, která skončila přeformováním vládnoucí koalice a nahrazením dosavadních Věcí veřejných platformou kolem stávající místopředsdkyně vlády (dříve za Věci veřejné) Karolínou Peake. V době uzávěrky tohoto listu tak post nadále zůstával neobsazen. V médiích se však již objevily spekulace, že velmi důležitou funkci neobsadí nikdo z platformy Karolíny Peake, ale případně některé jiné z koaličních stran. Vyloučeno není ani jmenování nějakého neustraníka a hlasitě se hovoří buď o již zmiňovaných Ivanu Wilhelmovi, nebo Jiřímu Nantlovi. Posledně jmenovaného navrhovali dokonce i dřívější Věci veřejné. O místo ministra stojí také TOP 09, která by na něm ráda viděla například svoji poslankyni a předsedkyni školského výboru poslanců sněmovny Alenu Putnovou. Jako velmi horký kandidát se nyní jeví politolog a bývalý rektor Masarykovy univerzity v Brně profesor Petr Fiala. Fiala je blízkým spolupracovníkem Petra Nečase a v současnosti je jeho hlavním poradcem pro oblast vědy. Právě premiér také post ministra Fialovi nabídl. Do uzávěrky našeho listu však nebylo jasné, jak se Petr Fiala k nabídce postaví. V každém případě premiér Petr Nečas dává jasně najevo, že počítá s přijetím kontroverzního nového vysokoškolského zákona v původní podobě, snad jen s několika drobnými korekturami. Stejně tak chce urychleně prosadit placení tzv. zápisného.

S novým vysokoškolským zákonem a s konstrukcí správních rad veřejných vysokých škol a univerzit může úzce souviset také jedno z opatření, kterým chce v následujícím období podpořit růst churavějící české ekonomiky – snížení daní firmám, které budou spolupracovat s vysokými školami. Lze si snadno představit model, kdy bude do správní rady protlačen podnikatel, který zde prosadí spolupráci mezi svou firmou a příslušnou vysokou školou a zajistí si tak výrazné snížení daní. Jedná se tedy o možné selektivní zvýhodňování části firem, což otevírá pochopitelně široké pole pro působení korupce. Lze tedy očekávat, že v oblasti vysokého školství dojde v nejbližších měsících ještě k ostrým střetům mezi představiteli akademické obce a politiky, kteří se snaží zvýšit svůj vliv v této oblasti.

Zároveň se asi znovu vyhroťí vztahy mezi vysokými školami a Akademií věd České republiky, protože představitelé univerzit se snaží snížení rozpočtu v oblasti výchovy studentů alespoň částečně řešit přesunem části peněz na vědu a výzkum z Akademie věd právě na vysoké školy. Má se přitom jednat o nemalou sumu půl miliardy korun. Těchto rozporů však mohou právě využívat politici vládních stran a prosadit tak přitom své záměry, které prakticky zlikvidují nezávislost a samosprávu jak vysokých škol, tak Akademie věd. A na studenty zbude nakonec placení tzv. zápisného, které ovšem není ničím jiným než přejmenováním školným. Inu, někdo to zaplatit musí.

(MaFr)

Red. pozn.: Novým ministrem školství byl jmenován neustraní prof. Petr Fiala, bývalý rektor Masarykovy univerzity v Brně.

Nový úsporný balíček?

Česká vláda chce výrazně stlačit deficit veřejných financí do roku 2013 jakýmkoliv způsobem, a proto připravila další výrazné úpravy na straně výdajů i příjmů státního rozpočtu. Plán počítá se změnami, které se negativně dotknou prakticky všech vrstev obyvatelstva, i když míra bolestnosti bude přece jen diferencovaná. K růstu příjmů má přispět zejména další zvýšení daně z přidané hodnoty o jedno procento v obou stávajících sazbách, tedy na 15 a 21 procent. Řada ekonomů však upozorňuje, že zejména snížená sazba ve výši 15 procent je na evropské poměry značně vysoká a její obdobu je možno hledat pouze v některých pobaltských státech. Již v současnosti přitom výběr DPH nedosahuje plánované výše, což dokládá mohutné snížení spotřeby. Zároveň řada českých rodin již v současnosti vyráží na větší nákupy potravin do zahraničí, především do Německa a do Polska, ale v některých případech i do Rakouska.

Zároveň vláda premiéra Nečase hodlá zvýšit přímé zdanění fyzických osob, přestože tento krok před volbami halasně zavrhovala. Rovná sazba daně se má nově počítat z hrubého příjmu, ale oproti plánovaným devatenácti procentům se bude jednat o plných dvacet procent. To je poměrně značný podíl především pro nízkopříjmové skupiny. Ve většině evropských zemí totiž funguje progresivní zdanění s výrazně nižšími sazbami především pro ty nejchudší.

Na straně výdajů má největší úspory přinést především změněný výpočet valorizace penzí. Zatímco podle nynějšího zákona se penze zvyšují o inflaci a o procento růstu průměrných mezd, podle představ vlády v budoucnu mají růst jen o třetinu obou koeficientů. To vzhledem k rychle rostoucí inflaci bude znamenat výrazný propad životní úrovně značné části důchodců. Uvedený model má sice platit pouze tři roky, ale jde právě o kritická léta, ve kterých se budou rychle zvyšovat ceny.

Na tři roky má být také zavedena tzv. solidární daň pro občany s příjmem nad sto tisíc korun. Jde prakticky o určitý návrat k progresivnímu zdanění, ale vláda při tomto kroku značně mlží a nelze vyloučit, že vlivné lobbistické skupiny ještě zavedení této daně pozdrží, nebo zastaví.

Kromě těchto výrazných kroků chystá vláda ještě některá menší opatření, od nichž si však slibují další miliardy korun do státního rozpočtu. Občanské demokratické

straně se sice podařilo uhájit mimořádně výhodné zdanění živnostníků na základě tzv. výdajových paušálů, musela však přistoupit na zrušení slev na dítě a manželku pro živnostníky využívající výdajový paušál. Dojde také k omezení výše obrátu pro živnostníky s výdajovými paušály, protože toto opatření využívali i velcí podnikatelé s mnohamilionovými zisky. O slevu na dani přijdou pravděpodobně i pracující důchodci, i když i v tomto případě můžou vládní plány projít určitou korekcí. Porostou i některé spotřební daně, především daň z tabáku, která byla zatím v České republice ve srovnání s dalšími evropskými státy poměrně nízká. Nově by přes zuřivý odpor vinařů přece jen měla být zavedena daň z vína, což bude u evropských zemí produkujících tento nápoj prakticky unikát. Přitom proti zavedení této daně se v minulosti vyslovil i předseda koaliční TOP 09 Karel Schwarzenberg, který je znám jako ctitel dobrých vín. Postoj ministra financí Miroslava Kalouska však má evidentně větší váhu. Premiér Nečas zdůrazňuje, že malí vinaři mohou být od placení daně osvobozeni, to se však příliš nezamlouvá mnohým ekonomům, kteří upozorňují, že v tom případě se větší vinařství budou účelově dělit, aby vyhovovala podmínkám pro prominutí daně. Lze očekávat, že o daň z vína se povedou ještě rozsáhlé spory možná až trochu převyšující skutečný význam tohoto opatření. Další spotřební daně, např. na benzín, líh nebo pivo, jsou již v České republice dost vysoké a jejich další růst by už patrně působil kontraproduktivně.

Celkem chce v období 2011-2013 česká vláda zvýšit daňové výnosy o obří sumu 70 miliard korun. Její plány vcelku pochopitelně pobouřily vedle opozičních levicových stran také odbory a nemalou část veřejnosti. Dokladem může být prudký pokles důvěry vládě, zhruba sedmdesátiprocentní podpora myšlenky na uspořádání předčasných voleb a také masivní odborářská demonstrace v Praze na Václavském náměstí, které se účastnilo kolem

sta tisíc lidí, což znamená pravděpodobně největší protest od listopadu 1989. Vládní koalice má však k dispozici dostatek hlasů, a proto pravděpodobně celý balík úspor protlačí schvalovacím procesem, byť možná s drobnými korekturami.

Někteří ekonomové ale varují, že pozitivní efekt nových úprav na stav státní pokladny může být nakonec menší, než vláda předpokládá. Upozorňují v tomto ohledu na Řecko, které je podle nich jasným dokladem faktu, že k prosperitě se nelze jenom proškrtat. Neustálé škrcení domácí spotřeby může generovat problémy řady podnikatelů a zároveň přispívá k šíření depresivní nálady. Proto také premiér Petr Nečas prezentoval návrh některých průřizových opatření, které mají zmírnit negativní dopady úspor na vývoj hrubého domácího produktu. Vesměs se však jedná o poněkud kontroverzní opatření, která pomohou jen některým skupinám podnikatelů. Vedle podpory exportu se počítá i se snížením daní firmám spolupracujících s vysokými školami či s vytvořením fondu rizikového kapitálu podporovaného ze státního rozpočtu. Mělo by také dojít k obnově programu Zelená úsporám, z něhož stát přispíval na zateplení domů. Vesměs jde tedy o kroky, které obsahují v sobě značný korupční potenciál, což u vlády, selhávající dlouhodobě především v otázce boje s korupcí, představuje značné riziko. Navíc z programů bude těžit jen relativně úzká skupina podnikatelů, zatímco tíhu vládních úspor odnesou nejširší vrstvy obyvatelstva.

Nelze se pak divit, že podle průzkumů veřejného mínění by volby nyní s velkým náskokem vyhrála levicová opozice. Nečasova vláda však doufá, že dva roky jsou dostatečně dlouhá doba, během níž může dojít k nejrůznějším zvratům. Nejnovější plány na podporu hospodářského růstu země však pravděpodobně podobný obrat voličských preferencí nezajistí.

(MaFr)

VĚDA, TECHNIKA, ARCHEOLOGIE

Plzeňská univerzita vyvinula elektrickou motokáru a elektrokoloběžky

Vlastní modely závodní elektrické motokáry a dvě elektrokoloběžky pro městský provoz vyvinula katedra konstruo-

vání strojů Fakulty strojní Západočeské univerzity. ČTK to řekl Josef Formánek z katedry, která měla předloni velký úspěch s prvním českým elektromobilem ve stylu retro. Vývojový tým dále dokončil dvě elektrokoloběžky z běžně dostupných dílů. Katedra se věnuje vývoji „elektrovozítek“ čtvrtým rokem. Zkonstruovala pomocný pohon pro kola, malou elektromotokáru, retro elektrický vůz, malý městský automobil, který vybavila systémy hlídání řidiče, tedy například tepu a tělesné teploty, dále elektrickou tříkolku pro vozíčkáře do města na cyklostezky. I když oslovila některé výrobce, zatím nemá odezvu, že by někdo chtěl nějaký produkt sériově vyrábět.

Na objevu bílkoviny kontrolující hladinu rostlinného hormonu se podíleli i Češi

Mezinárodní tým vědců objevil neznámou skupinu sedmi bílkovin, které v buňkách kontrolují hladinu rostlinného hormonu auxinu. Hormon rozhoduje o tvaru rostliny, jejím růstu a reakcích na podněty z okolí. Kromě rakouských, belgických a švýcarských badatelů se na výzkumu

významně podíleli vědci z Ústavu experimentální botaniky (ÚEB) Akademie věd ČR, uvedl tiskový odbor Akademie. Hormon auxin reguluje především různé etapy vývoje od vzniku zárodku v semeni až po vytváření nových orgánů dospělé rostliny. Pro správnou funkci auxinu je nutné, aby byl precizně řízen jeho pohyb rostlinou a jeho koncentrace v každé buňce. Lepší porozumění roli auxinu v rostlinách je důležité nejen pro biologii, ale také pro zemědělství. Vývoj zemědělských plodin totiž do značné míry rozhoduje o jejich výnosu, uvedla vedoucí české části vědeckého týmu Eva Zažimalová z ÚEB.

V Kadani objevili středověkou ostatkovou schránku

V kapli radnice v Kadani na Chomutovsku objevili restaurátoři ostatkovou schránku. Podle písma na pergamenu pochází z první poloviny 14. století. V asi pěticentimetrové voskové schránce s pečeti jsou podle dochované části pergamenu údajně ostatky Panny Marie, svatého Václava a svatého Mikuláše. Vzácný objev restaurátoři představili

veřejnosti. Restaurování vzácného nálezu se ujali odborníci z fakulty restaurování v Litomyšli.

Nová kniha mapuje historii brněnského Stříbrného oltáře

Minulost i nedávné náročné restaurování Stříbrného oltáře v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně, přezdívaného Perla Moravy, popisuje publikace, kterou nyní vydává památkový ústav. Připomíná, že jde o dílo mimořádné hodnoty. Takzvaná Svatotomská madona, zobrazená na oltáři, je po staletí uctívána jako ochránkyně Brna a Moravy, řekl ČTK ředitel brněnských památkářů Petr Kroupa. Kniha *Stříbrný oltář z baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně* mapuje jeho historii od vzniku oltáře i obrazu až po barokní zlatnictví na Moravě a osobnost převora Andrease Zirkla, který jej nechal vytvořit. Podrobně popisuje techniky použité při obnově oltáře. Oltář je dílem augsburského zlatníka Johanna Georga Herkommara. Vznikl v roce 1736 a patří k nejvýznamnějším dokladům barokního zlatnictví a stříbrnictví ve střední Evropě.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zoo Praha povede evropský program zachování supa mrchožravého

Evropská asociace zoologických zahrad ocenila schopnosti pražské zoo v chovu nejmenšího supa – supa mrchožravého – a v březnu ji pověřila vedením evropského zachovného programu tohoto ohroženého druhu. Zoo Praha je spolu s dalšími třemi evropskými zahradami nejúspěšnějším chovatelem tohoto ptačího druhu. Od roku 2000, kdy se supi mrchožraví v Praze rozmnožili poprvé, zde přišlo na svět sedm mláďat. Šest z nich odchováli rodiče, v jednom případě museli zasahovat chovatelé. V Praze se tak budou plánovat přesuny zvířat mezi zoologickými zahradami a v budoucnu bude mít zoo Praha také silnou pozici v rozhodování o zvířatech určených k vysazení do divočiny, informuje zoo na svém webu. V trojském areálu návštěvníci světle zbarvené supy s černými okraji křídel potkávají už od roku 1937.

Sloni z pražské zoo mají nové bydlení

Ke třem slonům by v květnu měli přibýt další dva, které zoo získá z nizozemského Rotterdamu. Sloninec ale nebude letos pro návštěvníky ještě přístupný, slony si budou moci prohlížet pouze ve výběhu, sdělil ředitel pražské zoologické zahrady Miroslav Bobek.

Do nového slonince se vejde až deset slonů. Zahrada se proto chce v příštích letech pokusit o odchov sloních mláďat. Z nového areálu pro hrochy a slony je zatím dokončen sloninec. Spolu s hrošincem a částí rozlehlých výběhů se pro návštěvníky otevře až v příští sezoně. Výstavba nového areálu, která začala v roce 2010, bude stát přes 400 milionů korun bez DPH. Stavba je podle Bobka největším projektem nejen v pražské zoo, ale také v zoologických

zahradách střední Evropy. Pavilony se budují v horní části zahrady, nedaleko afrického domu. Do pavilonu pro slony budou moci lidé nahlížet ze speciální prosklené galerie. Prostor je rozčleněn masivními kovovými konstrukcemi do jednotlivých kotců, které umožňují bezpečnou práci se zvířaty. Pavilonu dominuje velký bazén a dvě pískoviště. Podlahy jsou vyhřívány, na části jsou povrchy opatřeny měkkou nášlapnou vrstvou. Stavbu výběhu pro slony zahrada plánovala už před lety, kvůli zasažení parku masivní povodní v roce 2002 však musela být odsunuta. Současný pavilon hrochů a slonů stojí v záplavovém území, slona Kádira stála povodeň život. Pracovníkům zoo se ho totiž nepodařilo dostat včas z výběhu, začal se topit a musel být utracen. Stejně dopadla i hroší samice Lentilka.

Velkých šelem v Beskydech ubývá, není zde asi ani medvěd

Velkých šelem v Beskydech ubývá, může za to zřejmě pytláctví. Podle posledního březnového průzkumu ochránců přírody zde žije asi deset rysů a pět vlků, výskyt medvěda se stejně jako v loňském roce prokázat nepodařilo. Přítomnost velkých šelem v Beskydech letos zjišťovalo 75 ochránců přírody. Kvůli množství sněhu byl jejich pohyb omezen jen na přístupnější části hor. Rysové a vlci byli identifikováni podle stop, trusu a zbytků kořisti. Zatímco medvědi a vlci se v republice vyskytují pouze v Beskydech, rysy je možné spatřit na více místech. Rys ostrovid, vlk obecný a medvěd hnědý se v České republice nesmí lovit. Problémem je však nelegální lov a také silnice s hustým provozem. CHKO Beskydy byla po vstupu do Evropské unie zařazena mezi evropsky významné lokality velkých šelem. Výskyt velkých šelem v Beskydech ekologové sledují už od roku 1984.

Výzva pre dramaticky mladých

Do súťaže Dramaticky mladí 2012 sa môže zapojiť každý, kto má zaujímavý nápad a chuť vyskúšať si napísať divadelnú hru. Divadelný ústav Bratislava vyzýva všetkých mladých dramatikov do 18 rokov, aby neboli dramatickí iba doma, ale svoje texty poslali do súťaže.

Uzávierka tretieho ročníka súťaže o najlepší dramatický text pre autorov do 18 rokov Dramaticky mladí 2012 je 20. mája 2012. Texty pošlite na dramatickymladi@gmail.com alebo na adresu Divadelný ústav, Jakubovo nám. 12, 813 57 Bratislava – heslo „Dramaticky mladí“.

Dramaticky mladí je súťaž Divadelného ústavu o najlepší dramatický text autorov do 18 rokov. Môže sa jej zúčastniť každý, kto má zaujímavý nápad a chuť vyskúšať si napísať divadelnú hru. Prihlásené texty posúdi odborná porota. Tematické zameranie textu je ľubovoľné. Na výhercov čakajú atraktívne ceny. Súťaž Dramaticky mladí je jednou z aktivít Divadelného ústavu v rámci medzinárodného projektu Platforma 11+. Projekt, podporený EÚ, združuje 13 divadiel a divadelných centier z 11 krajín Európy so špeciálnym záujmom o cieľovú skupinu dospelých mladých ľudí. Prioritným cieľom projektu je rozvoj kreatívnej komunikácie medzi divadlom a mladým človekom.

(DÚ)

Janáčkova Jenůfa v SND

Po štvrtstoročí uviedlo Slovenské národné divadlo premiéru jedného z najznámejších a svetovo najhranejších diel českého veľikána 20. storočia Leoša Janáčka *Jenůfa*. Dielu v hudobnom naštudovaní Jaroslava Kyzlinka dal javiskovú podobu režisér Martin Otava. Vo výbornom interpretačnom obsadení sa predstavili sólisti SND a hostia – okrem iných aj operná diva, česká sopranistka Eva Urbanová.

Na predpremiérovom nedeľnom Matiné, ktoré sa uskutočnilo 18. marca o 10:30 hod., priblížil dielo divákovi dr. Jaroslav Blaho a ďalší pozvaní hostia.

Leoš Janáček sa narodil v roku 1854 v českých Hukvaldoch a zomrel v Ostrave v roku 1928. Je považovaný za svetovo uznávaného skladateľa klasickej hudby. Vo svojich dielach vychádzal z ľudovej hudby z oblastí Moravy, Slovácka a Lašska. Hudobné vzdelanie získal štúdiom na školách v Prahe, Lipsku a vo Viedni. Spočiatku pôsobil ako dirigent, až neskôr sa stal skladateľom. V roku 1919 dokonca založil Konzervatórium v Brne. Leoš Janáček bol členom Českej akadémie vied a umenia, Pruskej akadémie umenia, dopisujúcim členom The School of Slavonic Studies v Londýne, ako aj predsedom Klubu moravských skladateľov.

Svetovo sa preslávil hlavne prostredníctvom oper, napr.: *Šárka*, *Jej pastorkyňa*, *Výlety pána Broučka*, *Vec Makropulos* či *Káťa Kabanová* a *Príhody líšky Bystrušky*. K jeho významným dielam patrí aj skladba *Glagolská omša*, ktorá je napísaná v staroslovenčine.

Opera *Jej pastorkyňa*, ktorej premiéru odohrali v pražskom Národnom divadle v roku 1916, sa dostala do sveta pod názvom *Jenůfa*. Preslávila sa vo Viedni, v Nemecku a v roku 1924 aj v New Yorku. Janáček na základe folklóru vytvoril systém nazývaný nápevková teória.

Jeho tvorbu môžeme rozdeliť do troch období:

- I. obdobie (1873-1901): prevažuje vplyv Pavla Křížkovského, Antonína Dvořáka a nemeckých romantikov.
- II. obdobie (1901-1916): odklon od romantizmu, prestup k realizmu a tvorivý aj teoretický vzťah k folklóru. Tvorba osobitného hudobne dramatického štýlu.
- III. obdobie (1916-1928): značná inšpirácia jeho tvorby vyvierala zo vzťahu s Kamilou Stösslovou. V tomto období využíval Janáček v niektorých skladbách aj ruské prvky.

(DÚ, MK)

Pavol Paška sa stal predsedom parlamentu NR SR

Dňa 4. apríla sa stal oficiálnym predsedom Národnej rady SR Pavol Paška, člen výhernej politickej strany Smer-SD v predčasných marcových politických voľbách 2012.

Na získanie miesta druhého najvyššieho ústavného činiteľa potreboval získať minimálny počet 73 hlasov, no v tajných voľbách mu odovzdalo 130 poslancov svoje hlasy, čo znamená, že svoju priazeň mu preukázali aj opoziční zákonodarcovia. Proti jeho zvoleniu hlasovalo 11 členov snemovne a siedmi poslanci sa hlasovania zdržali.

Poslanec Pavol Paška vykonával funkciu predsedu NR SR už počas prvej vlády Róberta Fica v rokoch 2006-2010 a momentálne sa stal nástupcom bývalého predsedu Pavla Hrušovského, člena strany KDH.

Mgr. Pavol Paška je rodák z Košíc ako aj absolvent Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, v odbore filozofia a estetika. Po skúsenostiach v Krajskom osvetovom stredisku v Košiciach, na Obvodnom národnom výbore Košice, sa stal v roku 1992 súkromným podnikateľom. Od roku 2002 pôsobí ako poslanec NR SR, kedysi aj ako člen Výboru NR SR pre zdravotníctvo a člen Osobitného kontrolného výboru NR SR na kontrolu činnosti SIS.

Predsedom výboru NR SR stal Miroslav Beblavý (SD-KÚ-DS).

Predsedom mandátového a imunitného výboru NR SR sa stal Miroslav Číž (Smer-SD).

4. apríla zložili pred prezidentom Slovenskej republiky poslanecký sľub aj náhradníci za poslancov Smeru. Náhradníkom Roberta Fica sa tak stal Holeva, za Roberta Kaliňáka Ľuboš Blaha, za Mareka Maďariča Viera Mazúchová, za Jána Počiatka Milan Halúz, za Dušana Čaploviča Ján Babič, za Petra Kažimíra Rastislav Čepák, za Ľubomíra Jahnátka Peter Fitz, za Jána Richtera Viera Kučerová, za Petra Žigu Štefan Hreha a za Martina Glváča Jozef Ježík.

Ministri vlády Roberta Fica:

Podpredseda vlády a minister vnútra: Robert Kaliňák
 Podpredseda vlády a minister financií: Peter Kažimír
 Podpredseda vlády a minister zahraničných vecí: Miroslav Lajčák

Minister obrany: Martin Glváč

Minister spravodlivosti: Tomáš Borec

Minister dopravy: Ján Počiatek

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny: Ján Richter

Minister školstva: Dušan Čaplovič

Ministerka zdravotníctva: Zuzana Zvolenská

Minister kultúry: Marek Maďarič

Minister pôdohospodárstva: Lubomír Jahnátek
 Minister životného prostredia: Peter Žiga
 Minister hospodárstva: Tomáš Malatinský

(MK)

Dejiny slovenskej drámy 20. storočia

Publikácia vznikala v rámci Centra výskumu divadla Divadelného ústavu pod vedením renomovaného divadelného teoretika a kritika profesora Vladimíra Štefka.

Pre slovenských čitateľov a divadelníkov prichádza na knižný trh monumentálna publikácia *Dejiny slovenskej drámy 20. storočia*. Slávnostná prezentácia publikácie sa uskutočnila v utorok 27. marca o 17:00 hod. v Štúdiu 12 na Jakubovom námestí 12 v Bratislave za účasti autorov knihy, recenzentov a slovenských dramatikov. Program zostavil a pripravil Miro Dacho s poslucháčmi VŠMU. Večer moderovala Lucia Rózsa Hurajová.

Kolektívne dielo *Dejiny slovenskej drámy 20. storočia* prinieslo v prierezovom vnímaní a vo vývinových súvislostiach ucelený pohľad na vývin a stav slovenskej drámy v 20. storočí s presahom do storočia nasledujúceho. Publikácia sa pripravovala od roku 2007 ako súčasť práce Centra výskumu divadla Divadelného ústavu pod vedením divadelného teoretika a kritika profesora Vladimíra Štefka. Knihu lektorovali prof. Lubomír Vajdička a prof. PhDr. Tibor Žilka, DrSc.

O publikácii

Dejiny slovenskej drámy 20. storočia zahŕňali v piatich obšiahlych kapitolách zložitý príbeh a spleť histórii slovenskej drámy 20. storočia, jej uvádzania na divadelné javiská, ako aj životné osudy jej tvorcov.

Publikácia priniesla portréty významných dramatikov, ktorí profilovali osudy slovenskej drámy a divadla a svojou činnosťou ovplyvnili ich vývin a tvar. Zahŕňala tiež informácie o tvorbe menej známych autorov, ktorí zasiahli do vývinu slovenskej drámy hoci len parciálne. Rovnako sa venovala aj mimoliterárnym aspektom divadelnej tvorby, ktoré často výrazne ovplyvnili texty pre divadlo. Publikáciu dopĺňal rozsiahly súpis knižných vydaní divadelných hier, súpis prvých uvedení divadelných hier na profesionálnych scénach, registre a bohatá fotodokumentácia.

Vznik publikácie viedol Vladimír Štefko, autor štyroch kontextových kapitol a dvoch štúdií o profilových dramatikoch. Autormi ďalších statí sú slovenskí teatroológovia a kritici: Michal Babiak, Juliana Beňová, Martin Cieľ, Peter Čahoj, Božena Čahojová, Oleg Dlouhý, Kornel Földvári, Ján Jaborník, Elena Knopová, Jozef Koleják, Dagmar Kročanová Roberts, Natália Mazanová, Zdenka Pašuthová, Martin Porubjak, Ján Sládeček, Ján Šimko a Martin Timko.

Recenzie

Prof. PhDr. Tibor Žilka, DrSc.: „Spracovanie slovenskej drámy 20. a sčasti aj 21. storočia bolo náročným projektom, ale o to záslužnejším. Zvolený spôsob spracovania dejín prostredníctvom portrétov slovenských dramatikov je novátorský čin, lebo dáva ucelený obraz o najlepších autoroch a ich tvorbe, je to čosi medzi spracovaním dejín dramatickej tvorby a slovníkovým koncipovaním jednot-

livých autorov, ako aj analýzy ich diel. (...) Kniha o slovenskej dráme doteraz absentuje, preto jej vydanie určite privíta celá naša divadelná verejnosť, ako aj školská prax (pedagógovia, študenti). Zároveň v budúcnosti môže pomôcť aj pri spracovaní dejín slovenskej literatúry.“

Prof. Lubomír Vajdička: „*Kniha Dejiny slovenskej drámy 20. storočia* je výnimočný projekt (sám názov ponúka úvahu, že takáto práca môže vzniknúť raz za storočie) a svojím zameraním a obsahom je konkrétnym vyjadrením podstaty práce edičnej činnosti Divadelného ústavu a hoci takýchto syntetických prác je v slovenskej teatrologickej bibliografii ešte stále málo, nemožno očakávať, že sa dajú fabrikovať ako na bežiacom páse (...). Projekt má šťastie na jedinečného (a v súčasnej situácii slovenskej divadelnej historiografie, po strate, akou bol odchod doc. PhDr. Jána Jaborníka, aj jediného možného) editora – prof. PhDr. Vladimíra Štefka, CSc. Jeho štyri „kontextové“ štúdie (Od realizmu k moderne 1890-1938, Nový program, nové témy 1938-1948, Dráma slúžkou ideológie 1948-1960, Roky šesťdesiate a ďalšie) sú solídnu/ným (teda pevnou/ným, konzistentnou/ným) osou, kmeňom, základom, na ktorý môžu byť naočkované, môžu z neho vyrásť alebo na ňom spočívať jednotlivé štúdie šestnástich autorov.“

(DÚ)

Na Univerzite Komenského v Bratislave sa oslavovalo

Univerzita Komenského v Bratislave si dňa 28. marca pripomenula 420. výročie narodenia svojho zakladateľa Jána Amosa Komenského. Tento deň je na Slovensku považovaný aj za sviatok všetkých pedagógov.

Slávnostné podujatie sa konalo v univerzitnej aule, kde nielen rektor UK Karol Mičieta zdôrazňoval poslanstvo pokrokového pedagóga, kresťanského filozofa a humanistu Jána Amosa Komenského. Súčasťou pripomenutia si jeho pamiatke bol aj odborný referát o odkaze Komenského kultúre a vzdelávaniu. Ten prezentovala Zita Baďuríková, členka Katedry pedagogiky Filozofickej fakulty UK, pričom referát vytvoril popredný slovenský komeniológ Jozef Pšenák. V podaní študentiek Filozofickej fakulty UK mali prítomní hostia možnosť vypočuť si aj prednes výberu diel Jána Amosa Komenského. O hudobnú časť programu sa postaral spevácky zbor Pedagogickej fakulty UK Comenius pod vedením dirigenta Sergeja Mironova.

Od 420. výročia narodenia učiteľa národov až do konca apríla bola v historickej budove UK na Šafárikovom námestí sprístupnená výstava. Tá prezentovala 44 dokumentov z fondov Archívu UK či dokumenty z osobného fondu zakladateľa komeniológie Jána Kvačalu. Návštevníci mali možnosť vidieť 20 medailí a dve plakety z archívnej zbierky UK. Akademická knižnica UK vystavuje 55 kníh.

Ján Amos Komenský (lat. Iohannes Amos Comenius) sa narodil v roku 1592 v Česku, no zomrel v holandskom Amsterdame v roku 1670. Patrí k jedným z najvýznamnejších českých pedagógov, humanistov, jazykovedcov, prírodovedcov, politikov a filozofov. Vyštudoval teológiu a bol vysvätený za kňaza Jednoty bratskej. K jeho významným a slávnym dielam patrí kniha *Labyrint sveta a ráj srdce*. Zaviedol úplne nové spôsoby v školskej dochádzke, tá mala byť povinná pre každé dieťa, bez rozdielov na jeho

inteligencii, sociálnych či finančných podmienok. Preslával sa svojimi revolučnými heslami „opakovanie je matkou múdrosti“ a „škola hrou“.

Univerzita Komenského v Bratislave je prvá, najstaršia a najväčšia slovenská univerzita, ktorá vznikla v roku 1919. Ako prvá poskytovala možnosť získať najvyššie vzdelanie v slovenskom jazyku a stala sa medzinárodne uznávaným centrom vedy a výskumu.

Momentálne má 13 fakúlt, viac ako 20 pedagogických, vedeckých a iných pracovísk a účelových zariadení.

(MK)

V elektrárni v Novákoch chcú vybudovať paroplynovú elektrárňu

Spoločnosť CPP Strážov, s. r. o., Strážske má v pláne vybudovať nový paroplynový cyklus s výkonom 66 MWe v hodnote 54 miliónov eur. V priestoroch bývalej prevádzky pyrolýzy benzínu je naplánované jeho umiestnenie, pretože tento priestor je vybavený všetkými potrebnými inžinierskymi sieťami, s výnimkou na chladenie. Chladienie elektrárne by sa malo vyriešiť rekonštrukciou chladiacich veží NCHZ, a. s., v konkurze.

Účelom tohto zámeru je vybudovať novú paroplynovú elektrárňu, ktorá má byť zameraná na výrobu elektrickej energie pokrývajúcej 80 % potreby areálu NCHZ. Výroba tepla, respektíve pary, bude umiestnená do priemyselného areálu NCHZ, a. s., v konkurze. Produkcia elektrickej energie za jeden rok z navrhovaného PPC pri nepretržitej prevádzke dosiahne 478 GWh.

Nová prevádzka PPC si vyžiada minimálne 20 zamestnancov. Predpokladaný začiatok výstavby PPC je v októbri roku 2012 a ukončiť by sa mala o dva roky neskôr.

Tepelná elektrárňu Nováky so sídlom v Zemianskych Kostolnoch prešla obnovou v roku 2011, kedy začala spoluspaľovať biomasu. Tento čin mal pozitívny dopad na životné prostredie, kedy sa emisie CO₂ znížili o 35 000 ton a popoloviny o 5 000 ton ročne.

Slovenské elektrárne, a. s., sú najväčším výrobcom elektriny na Slovensku. Okrem výroby a dodávky elektrickej energie zabezpečujú Elektrárne Nováky dodávku horúcej vody na vykurovanie miest Prievidza, Nováky, Zemianske Kostolany. Prevádzkuje ju spoločnosť Slovenské elektrárne, člen skupiny Enel.

(MK)

Minister školstva SR Dušan Čaplovič plánuje zmenu

Šéf rezortu školstva a člen Smeru-SD Dušan Čaplovič plánuje zmeny v prijatí žiakov na gymnázia na Slovensku. Tie by mali prijímať len tých žiakov, ktorý počas druhého stupňa základnej školy nedosiahli horší priemer známok, ako je hodnota 1,5, tým pádom by prijatie nemali ovplyvňovať žiadne prijímacie skúšky.

Príkladom sú mu viaceré krajiny, v ktorých takýto systém úspešne funguje, nakoľko ostatní žiaci základných škôl chystajúci sa vo svojom štúdiu pokračovať, majú mnohé ďalšie možnosti navštevovať stredné odborné školy.

Jeho hlavným zámerom je tak podporovať odborné školstvo Slovenskej republiky, pretože prichádzajúce fir-

my zo zahraničia by v budúcich rokoch nemali potrebnú kvalifikovanú silu, či v remeselných oblastiach, alebo v oblasti rozvoja technického a prírodovedného školstva.

Čaplovič tým chce vytvoriť moderné firemné školstvo, v ktorom by teoretickú časť vzdelávania odborného školstva financoval štát a praktickú firma. Taká firma by potom bola odberateľom absolventov škôl, ktoré finančne podporuje. Dôvodom je aj fakt, že gymnáziá pripravujú žiakov v technických smeroch slabšie než odborné školy, ako aj trend, že sa gymnazisti orientujú skôr na humanitné vedy.

Minister školstva chce podporiť spoločnosť produkciou ľudí, ktorý Slovenský štát potrebuje a ktorý sa v nej budú vedieť uplatniť. Svoje ciele chce dosiahnuť aj zhusteným podporovaním detských olympiád vo fyzike, matematike, informatike či v chémii.

PhDr. Dušan Čaplovič, DrSc., je pôvodne historik a archeológ a momentálne aj poslancom NR SR a bývalým podpredsedom vlády pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny. Je členom redakčných rád viacerých domácich a zahraničných historických a archeologických časopisov.

(MK)

Slovenskí speváci pomáhajú deťom s autizmom

Celeste Buckingham, Lucia Lužinská, Zdenka Predná, Palo Hammel, Dano Heriban, Otto Kollman, Robo Opatovský či Robo Papp. Všetci títo moderní slovenskí speváci naspievali cédečko, ktorého hlavnou témou je autizmus detí a autistické deti majú byť aj adresátmi textov týchto piesní. Názov cédečka nesie označenie tejto diagnózy F84. Výťažok z jeho predaja bude darovaný rodinám s autistickým dieťaťom. Cédečko má vyvrhovať názory mnohých ľudí, že tieto deti sú nevychované, ale aj mnohé iné mylné názory na deti s touto diagnózou.

(MK)

Bienále divadelnej fotografie 2012

Divadelný ústav Bratislava vyhlasuje pri príležitosti Svetového dňa divadla 1. ročník súťaže Bienále divadelnej fotografie. Uzávierka prihlasovania fotografií je 31. júla 2012.

Bienále je otvorené všetkým profesionálnym fotografom pôsobiacim na Slovensku. Rovnako aj divadlám, ktoré vytvárajú fotografické kolekcie svojich inscenácií. Špeciálnu sekciu súťaže tvorí študentská divadelná fotografia. Sekciu študentskej divadelnej fotografie spolu s Divadelným ústavom Bratislava zastrešujú Katedra fotografie a nových médií Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a Slovenské národné divadlo v Bratislave.

Ceny sa udeľujú v troch kategóriách. Hlavnou cenou Bienále pre profesionálnych fotografov je cena Grand Prix Bienále divadelnej fotografie, divadlá sa môžu uchádzať o Špeciálnu cenu pre divadlo za dôraz na fotografickú prezentáciu svojich inscenácií a študenti o Študentskú cenu Bienále divadelnej fotografie.

Uzávierka prihlasovania fotografií je 31. júla 2012. Po tomto dátume posúdi prihlásené práce hodnotiaci komisia. Najlepšie z nich sa predstavia na výstave v novembri

2012. Fotograf ocenený Grand Prix získa vecnú cenu, ako aj možnosť samostatnej výstavy na festivale Nová dráma / New Drama 2013.

Cieľom Bienále je predstaviť verejnosti divadelnú fotografiu ako svojbytný umelecký druh a zvýšiť o nej všeobecné povedomie. Zároveň vďaka prezentácii fotografických diel a ich autorov vytvorí prostredie na odbornú konfrontáciu. Študentská sekcia Bienále vytvára predpoklad pre významné formovanie tohto segmentu divadelnej dokumentácie do budúcnosti.

Výstava fotografií, ktorá Bienále sprevádza, ponúka prehľadné vizuálne svedectvo o divadelnej produkcii na Slovensku. Bienále divadelnej fotografie vyhlasuje Divadelný ústav Bratislava od roku 2010.

(DÚ)

Edičná činnosť a kníhkupectvo IC Prospero

Divadelný ústav Bratislava pripravil v apríli slávnostnú prezentáciu dvoch publikácií. Vo štvrtok 12. apríla o 17:00 v Štúdiu 12 uzrela svetlo sveta publikácia *Stanislav Vrbka: Súborné dielo I*. V pondelok 23. apríla o 17:00 hod. pokrstili v kníhkupectve Panta Rhei na Poštovej ulici publikáciu Lubomíra Feldeka *Päť rozprávkových hier*.

Slávnostné prezentácie publikácií *Stanislav Vrbka – Súborné dielo I*

V rámci 50. výročia DÚ vzniklo viacero pozoruhodných publikácií o slovenskom divadle, ktoré obohacujú slovenskú teatrologickú literatúru. Jednou z nich je aj prvý zväzok rozsiahleho publikačného projektu *Súborné dielo kritika a teoretika Stanislava Vrbku*. Knihu redakčne pripravil teatroológ Martin Timko. Slávnostná prezentácia publikácie sa uskutočnila vo štvrtok 12. apríla o 17:00 hod. v Štúdiu 12 na Jakubovom námestí 12 v Bratislave.

Stanislav Vrbka – Súborné dielo I *(Kritiky divadelných inscenácií 1955-1969)*

Divadelný kritik, teatroológ a dramaturg Stanislav Vrbka (22. 3. 1934, Košice – 1. 12. 1991, Bratislava) bol jedným z prvých absolventov špecializovaného štúdia divadelnej vedy – dramaturgie na Divadelnej fakulte Vysokej školy múzických umení. Po skončení školy sa stal redaktorom časopisu *Film a divadlo* a pripravoval slovenskú časť v českých *Divadelných novinách*. Divadelné kritiky, články a štúdie publikoval v denníkoch i v domácich a zahraničných odborných divadelných časopisoch. Bol prvým riaditeľom slovenského Divadelného ústavu v Bratislave.

Rozsiahla tvorba divadelného kritika Stanislava Vrbku nás inšpirovala rozdeliť jeho dielo na dva veľké celky, ktoré súvisia najmä s autorovým profesionálnym vývojom. Prvý časový celok *Súborného diela Stanislava Vrbku* ohraničujú roky 1955-1969. Zväzky v druhom časovom celku od roku 1970 až do roku 1991.

„Stanislav Vrbka bol kritikom, pre ktorého systematická každodenná umeleckokritická činnosť nebola len zamestnaním, ale najmä nadosobným zameraním. Vo svojej divadelnokritickej činnosti spájal nevšedné odborné kvality. Vrbkove analytické prieniky v divadelných kritikách podávajú obraz o niekoľkých desaťročiach vývinu sloven-

ského profesionálneho divadelníctva. Môžu byť pre čitateľa aj zásadnou kultúrnou pamäťou, ktorá ponúka okrem detailnej analýzy aj syntetický pohľad.“

Martin Timko

Lubomír Feldek – *Päť rozprávkových hier*

Slávnostná prezentácia publikácie Divadelného ústavu Lubomír Feldek – *Päť rozprávkových hier* sa uskutočnila v pondelok 23. apríla 2012 o 17:00 hod. v predajni kníh Panta Rhei Poštová na Vysokej ulici 2 v Bratislave.

Prezentácie sa zúčastnil autor Lubomír Feldek, ilustrátor Miroslav Cipár ako aj ďalší tvorcovia knihy. Publikáciu slávnostne predstavil Juraj Šebesta. Účinkovali Katarína Feldeková, Richard Šimurka a Ivo Jankovič. Programom sprevádzala Lucia Rózsa Hurajová.

Lubomír Feldek – *Päť rozprávkových hier:*

Lomidrevo

Dlhý, Široký a Bystrozraký alebo Keď má bača šťastie na zázraky

Popolvár

Tri Prasiatka a Vlk Úžerník

Ladové zrkadlo

„Lubomír Feldek je jedným z posledných žijúcich klasikov slovenskej literatúry, osobitne poézie, drámy a prekladu, ale aj prózy pre deti a esejistiky. Ak by som mal v skratke charakterizovať jeho rozsiahle dielo, vyzdvihol by som okrem dobovej aktuálnosti, často zvýraznenej satirickým švihom, nebývalú všestrannosť, hravosť, ľahkosť, humor, bohatú obraznosť, jazykové majstrovstvo čistej slovenčiny, hru s jazykom, ambíciu osloviť zároveň detského i dospelého čitateľa či diváka. Toto všetko nachádzame aj vo Feldekových rozprávkových hrách, vytvorených v období od deväťdesiatych rokov minulého storočia až po súčasnosť.“

Všetky tieto skúsenosti a záľuby sa prirodzene stretli pri písaní rozprávkových hier pre deti, publikovaných v tomto zborníku, ktoré tvoria samostatnú skupinu v rámci Feldekovej dramatickej tvorby. Príznačný pre autora je fakt, že aj v týchto hrách sa inšpiroval rozprávkou len voľne. Hoci sú tieto hry prvotne určené deťom, spôsobom, akým sú napísané, rôznymi narážkami a slovným humorom vedia osloviť aj dospelých.

Päť rozprávkových hier Lubomíra Feldeka predstavuje výzvu pre slovenské divadlá, výzvu, ktorú sa istotne oplatí prijať. Z divadelného hľadiska sú to krehké texty, úspešnosť ich inscenovanej podoby závisí do veľkej miery od invencie divadelníkov. Vždy, keď sa Feldekove texty šťastne stretnú s adekvátnou javiskovou realizáciou, sme a budeme svedkami silných divadelných zážitkov.“

Juraj Šebesta

(DÚ)

Onegin v SND

Svetoznáme dielo ruského klasika Alexandra Sergejeviča Puškina s názvom *Onegin* sa na aktuálnej slovenskej divadelnej scéne odohralo poslednýkrát 12. apríla 2012.

Budova Baletu SND uviedla prieméru baletnej drámy *Onegin* v divadelnej sezóne 2011/2012.

Diváci mali možnosť zazrieť pod rúškom umenia nielen témy komplikovanej lásky, intríg, naivity, predsudkov či krehkých priateľstiev, ale aj výborné dielo schopné zaujať každého diváka.

Láska čestnej, po prvýkrát zalúbenej Tatiany a chladného, vysoko postaveného Onegina je sprevádzaná dramatickou hudbou Čajkovského tvorby.

Choreografiu vytvoril ruský rodák Vasilij Medvedev, ktorý toto dielo inscenoval vo viacerých krajinách.

V poslednom *Oneginovi* tejto sezóny sa predstaví viacero známych mien. Úlohu Lenského predstavoval Orazio Di Bella. Na javisku sa objavili sólisti a zbor Baletu SND a Orchester SND pod taktovkou Martina Gigaca.

(MK)

Kamil Peteraj vydáva novú knihu

Kamil Peteraj vydal počas svojej úspešnej kariéry už vyše dve desiatky zbierok poézie a kníh s piesňovými textami. Z mnohých sa predalo viac ako päťdesiat tisíc výtlačkov.

Nová básnická zbierka známeho slovenského spisovateľa, básnika a textára Kamila Peteraja bola vydaná pod názvom *Bosá v priesvitných šatách* a obsahuje viac ako šesťdesiat básní a sen-

tencií. O knižné ilustrácie sa postaral výtvarník Martin Augustín.

Kamil Peteraj vyštudoval divadelnú dramaturgiu na VŠMU. V rokoch 1970-1980 bol dramaturgom spevohry Novej scény v Bratislave. V súčasnosti je podnikateľom v oblasti reklamy.

Jeho prvá báseň bola uverejnená v roku 1964 vo vtedy značne vplyvnom časopise *Slovenské pohľady*. Stal sa tiež jedným z najpopulárnejších textárov slovenskej populárnej hudby. S jeho kolegom Borisom Filanom je považovaný za zakladateľa modernej slovenskej textovej tvorby. V textárskej kariére spolupracoval so spevákmi a skladateľmi, ako napr. Pavol Hammel, Marián Varga, Miroslav Žbirka, Marika Gombitová, Robo Grigorov. Kamil Peteraj bol aj autorom textov piesní pre film *Smoliari*. V tvorbe pre film a muzikál často spolupracuje so spisovateľom Jánom Štrasserom, s ktorým napísal napr. texty pre muzikál *Cyrano z predmestia*. V prekladateľskom smere preložil tiež texty muzikálov *Lod' komediantov*, *Husári* a *Svadby z klobúka*.

Počas svojej pracovnej kariéry získal viacero literárnych ocenení – tri Zlaté a dve Platinové knihy.

Zložil aj mnohé texty k slovenským piesňam. Tými sú napríklad texty pre skupinu Modus (*Modu, Balíček snov, 99 zápaliek*), pre Mariku Gombitovú (*Dievča do dažďa, 1979, Slnčný kalendár, Ateliér duše, Zostaň*), pre Miroslava Žbirku (*Doktor sen*), pre Pavla Hammela a Prúdy (*Zvoňte, zvonky*) či texty pre Roba Grigorova, Richarda Müllera, Petra Lipu, Elán a Vaša Patejdla.

(MK)

Výstavy

Vernisáž reštálacie výstavy výtvarníčky Evy Farkašovej (kostýmy a bábky) sa uskutočnila 13. apríla 2012 v Galérii Białystockého Teatru Lalky v Poľsku.

Na výstave *Eva Farkašová (kostýmy a bábky)* sa umelkyňa predstavila svojimi poslednými prácami na scénach v bábkových profesionálnych divadlách ako aj kostýmovou tvorbou pre činoherné divadlá na Slovensku. Výstava tiež prezentovala jej práce v Poľsku, kde bola za svoje inscenačné počiny viackrát ocenená.

Farkašová sa venuje nielen tvorbe pre bábkové divadlo, ale aj plagátovej tvorbe, scénografii a kostýmovému výtvarníctvu. Môžeme povedať, že v súčasnosti jedna z našich najlepších výtvarníčok sa tiež realizuje vo výstavníctve, predovšetkým v spolupráci s Bibianou – Medzinárodným domom umenia pre deti a Divadelným ústavom Bratislava.

Otvorenie výstavy sa uskutočnilo 13. apríla 2012 v Galérii Białystockého Teatru Lalky v Poľsku. Autorkami výstavy sú Eva Farkašová a Viera Burešová. Výstava potrvá do 15. mája 2012.

Aktuálne výstavy

Návštevníci stálej expozície *Divadlo v čase – čas v divadle* v dolnom vestibule divadla Nová scéna v Bratislave uvidia materiály z Archívu Divadelného ústavu Bratislava, ako aj osobného archívu Viery Helbichovej Vašekovej. Autormi vystavených fotografií sú Ctibor ý, Pavol Breier, Štefan Bukšár, Vladimír Hák, Tibor Huszár, Anton Kralovič, Fedor Nemeč, Gejza Podhorský, Anton Sládek, Anton Šmotlák, Igor Teluch, Olga Triaška. Výstavu *Divadlo v čase – čas v divadle* pripravil Divadelný ústav Bratislava pri príležitosti 65. výročia vzniku divadla Nová scéna.

Výstava *Jonáš Záborský – 200 rokov od narodenia* približuje všetky uvedenia Záborského hier v slovenských profesionálnych divadlách. Vo februári uplynulo 200 rokov od narodenia významného slovenského dramatika Jonáša Záborského (3. 2. 1812 – 23. 1. 1876). Autormi súhrnnej putovnej výstavy sú teatrologovia Oleg Dlouhý a Martin Timko. Výtvarné riešenie projektu spracovala Viera Burešová. Výstavu si v historickej budove Divadla Jonáša Záborského v Prešove môžete pozrieť do konca mája 2012.

V reprezentatívnych priestoroch Divadla J. Palárika v Trnave ste si do 30. apríla 2012 mohli pozrieť kolekciu víťazných fotografií *Bienále divadelnej fotografie 2010*. Výstava ponúkala prehľadné vizuálne svedectvo o divadelnej produkcii na Slovensku.

Stála expozícia *Dozrievanie v čase – 20 rokov Spišského divadla* dokumentuje posledných 20 rokov slovenského profesionálneho divadla v Spišskej Novej Vsi. Prvú časť triptychu k dejinám slovenského profesionálneho divadla v regióne si môžete pozrieť v Spišskom divadle.

Stálu expozíciu *Andrej Bagar (1900-1966) včera, dnes a zajtra* pripravili odborní pracovníci Divadelného ústavu zo zbierok inštitúcie pre Základnú školu A. Bagara v Trenčianskych Tepliciach, kde je aj inštalovaná.

(DÚ)

Sokolská župa rakouská
1010 Wien, Drachengasse 35
www.sokol-wien.com
E-mail: sokol@sokol-wien.at
Starosta:
Dr. Thomas FREY-MATERNA
E-mail: materna@aon.at
Čestný starosta:
Dipl. Ing. Jiří NOVÁČEK
E-mail: novacek.wien@aon.at
Tel./fax: ++43 1 604 87 04

Sokol informuje

Jako tělovýchovný spolek s dlouholetou tradicí Vám Sokol nabízí sportovní hodiny vedené školnými vedoucími s velkou praktickou zkušeností.

Přijďte se podívat, srdečně Vás zveme!

Náčelnictvo a cvičitelé
Sokolské župy rakouské

Informace:

s. Marie PÍBILOVÁ, tel. 330 97 87

s. Irena FLORIÁNOVÁ,
tel. 0650/90 194 90

Sokolský adresář:

www.sokol-wien.com

Česká obec sokolská
Tyršův dům – Újezd 450,
118 01 Praha 1
Tel.: ++420 257 007 111
Fax: ++420 257 320 580
www.sokol.eu

Sokol Vídeň XX

Helena Rybáková
tel. 01/332 46 10

Cvičení rodičů s dětmi

Cvičíme
každé pondělí
16:30 – 17:30

Bližší informace:
Mag. I. MÜHLBERGEROVÁ
tel.: 480 49 14

Župní družstvo volejbalu (vedoucí odboru Anton Florián, tel. 01/586 86 86)

23, Anton-Baumgartner-Strasse – kulatá hala Alt-Erlaa

Čtvrtek	19:30 – 21:00	odbíjená (muži)
---------	---------------	-----------------

Župní trénink ve stolním tenise (info přes den: Pavel Vlček, tel. 01/86 99 297)

17, Steingasse 7 – sokolovna

Středa	19:00 – 21:00	stolní tenis
--------	---------------	--------------

Župní zdravotní cvičení

17, Steingasse 7 – sokolovna

Úterý	16:00 – 17:30	ženy a muži
-------	---------------	-------------

Sokol Vídeň I/V

3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Úterý	19:30 –	rekreační volejbal
-------	---------	--------------------

Sokol Vídeň II

2, Blumauergasse 2 – tělocvična veřejné hlavní školy

Pondělí	18:00 – 21:00	muži
---------	---------------	------

Sokol Vídeň III/XI

Info (volejbal): N. Stěrbová, tel. 0650/967 80 80, e-mail: K.Sterba@gmx.at
3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Čtvrtek	19:00 – 21:00	gymnastika (ženy a muži)
---------	---------------	--------------------------

Sokol Vídeň X

Každou první středu v měsíci seniorské odpoledne od 15:00. Hosté vítáni.
Info: Werner Kallin, tel. 0699/19 68 20 53, e-mail: sokol-10@chello.at
10, Angeligasse 21 – sokolovna (tel. a záznamník: 01/600 20 20)

Úterý	17:00 – 18:00	tanečky pro malé děti Sokol X
	18:00 – 19:00	showdance Sokol X
	19:00 – 20:00	aerobic Sokol X
	20:00 – 22:00	fotbal Sokol X
Středa	18:00 – 22:00	Volejbal Sokol III (18:00-20:00, 20:00-22:00)
	19:00 – 21:00	jóga Sokol X
Čtvrtek	09:00 – 10:30	SVS (dorstenci, Sokol V U-17)
Pátek	15:30 – 19:00	SVS (Sokol V)
	19:00 – 21:00	SVS (Sokol V)

Sokolská jednota Tyrš XII/XV

Info: jar.hovorka@gmx.at, tel. 0699/12 68 12 46

Jednota cvičí v sokolovně 10, Angeligasse 21.

Pondělí	19:30 – 21:00	míčové hry (muži)
Čtvrtek	17:30 – 18:45	základní sport. gymnastika (žactvo 3-14 let)
	19:30 – 20:30	kondiční a posilovací cvičení na hudbu (ženy + muži)

Sokol Vídeň XVI/XVIII

17, Steingasse 7 – sokolovna

Pondělí	16:30 – 17:30	cvičení rodičů s dětmi
	17:30 – 18:30	cvičení žactva
	19:00 – 21:00	trénink oddílu stolního tenisu
Středa	17:00 – 19:00	trénink oddílu stolního tenisu
Čtvrtek	19:30 – 21:00	cvičení žen
Pátek	18:00 – 19:15	cvičení žactva a stolní tenis
	20:00 – 22:00	cvičení mužů

Sokol Vídeň XXI (Info: karl.brousek@bmukk.gv.at)

21, Roda-Roda-Gasse 7

Úterý	18:00 – 21:00	gymnastika, míčové hry (ženy + muži)
-------	---------------	--------------------------------------

**Srdečně zveme na tradiční
Jarní veselici
17. 06. 2012 od 10:00 hodin
Nádvoří Spolku „Komenský“
Sebastianplatz 3, 1030 Wien
Pořádá Sokol XII/XV**

Tyršův Oetz

Letošní tradiční 39. sokolské setkání v Tyršově Oetzu, které se koná od 26. do 28. května 2012, organizuje Sokolská župa Švýcarská.

Do Oetzu se každoročně sjíždějí sokolové ze všech konců Evropy i mnohdy ze zámoří. V krásné horské krajině prožijete nezapomenutelné chvíle v kruhu sokolských přátel.

Více informací u ses. župní jednatelky Jaroslavy Hovorkové.

Tel.: 0699 12 68 12 46 nebo jar.hovorka@gmx.at.

Župa Švýcarská: Tyršův Oetz, G. Jordan, 041-260 98 58, www.sokol.ch

XV. Vsesokolský slet v Praze 2012

Aktuální přehled akcí najdete na:

www.sokol.eu

www.vsesokolskyslet2012.eu

Více informací u ses. župní jednatelky Jaroslavy Hovorkové, tel.: 0699 12 68 12 46, nebo jar.hovorka@gmx.at

Věra Čáslavská oslavila sedmdesátiny

3. května oslavila 70. narozeniny bývalá česká sportovní gymnastka, sedminásobná olympijská vítězka, čtyřnásobná mistryně světa, jedenáctinásobná mistryně Evropy a čtyřnásobná Sportovkyně roku Československa Věra Čáslavská. V předvečer narozenin se za její účasti konala premiéra celovečerního dokumentu *Věra 68* režisérky Olgy Sommerové. Tento devadesátiminutový dokument přibližuje profesní kariéru i soukromý život nejúspěšnější československé sportovkyně všech dob, která od japonského císaře obdržela nejvyšší ocenění – Řád vycházejícího slunce. K 70. narozeninám Věry Čáslavské byla rovněž vydána poštovní dopisnice s portétem legendární gymnastky od Oldřicha Kulhánka.

Věra Čáslavská s gymnastikou začínala ve čtrnácti letech pod vedením své slavné předchůdkyně Evy Bosákové.

Na samý vrchol vystoupala zejména díky své nezměrné pili a tréninkové dřině.

Nesmírného úspěchu a popularity dosáhla na letních olympijských hrách v Mexiku v roce 1968, kde získala zlato ve víceboji, za přeskok, bradla a prostná. Stříbro pak za kladinu a v družstvech. Právě na těchto olympijských hrách se na stupních vítězů Čáslavská odhodlala k tichému gestu, když odklonila hlavu od sovětské vlajky na protest proti okupaci své vlasti. Tento archivní záběr se v dokumentu Olgy Sommerové objevuje díky pochopení BBC. V průběhu těchto her se vdala za Josefa Odložila, českého reprezentanta v běhu.

V témže roce byla vyhlášena nejlepší sportovkyně světa.

Po bouřlivých ovacích při návratu z olympiády ji v Československu čekaly výslechy Státní bezpečnosti. Věra Čáslavská se zapojila do politického života a podepsala petici Dva tisíce slov a svůj podpis pod protirežimním manifestem ani pod nátlakem neodvolala. V dalších letech nemohla sehnat práci a několik let se živila i jako uklízečka. V roce 1971 byla vyloučena z ČSTV. O tři roky později vystudovala Fakultu tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy a věnovala se trenérské činnosti. Později jí a jejímu manželovi bylo dovoleno pracovní vycestovat i s dětmi do Mexika (1979-1981), kde byla i díky své pohádkové svatbě stále velice populární. Oba dva se tam věnovali trenérské práci. Po devatenáctiletém manželství se však Věra Čáslavská s Josefem Odložilem rozvedla.

Po sametové revoluci se stala poradkyní prezidenta Václava Havla pro sociální otázky a pro sport, od roku 1991 působila jako jeho asistentka. V letech 1990-1996 byla předsedkyní Československého olympijského výboru a v letech 1995-2001 také členkou Mezinárodního olympijského výboru. Další těžké okamžiky pro Věru Čáslavskou nastaly v srpnu 1993, kdy na diskotéce v Domašově došlo k potyčce mezi Josefem Odložilem a jejich synem Martinem, která skončila smrtí stříbrného medailisty na 1 500 m z Tokia 1964. Martin Odložil byl odsouzen ke čtyřem letům vězení, tehdejší prezident Václav Havel mu však vzápětí udělil milost. Čáslavskou tato událost natolik poznamenala, že musela být hospitalizována v psychiatrické léčebně. Tehdy se stáhla do ústraní a několik let žila v domě s pečovatelskou službou.

Nyní pro ČTK Věra Čáslavská řekla: „Prožívám opravdu šťastné období. Cítím se spokojená a nezávislá na velkých rozhodnutích, jako jsem měla dřív. Nejsem pod žádným tlakem, že musím něco dokázat a překonat. Opravdu se cítím dobře, ale nemůžu říkat spokojeně, protože kdybych to řekla, tak se v ten moment něco přihodí. Raději preventivně nic nechválím. Ať se to nezboří,“ dodala.

(AMK)

Čeští tenisté dobývají svět, ženy jsou již na samé špičce

Duben 2012 se s jistotou zapíše do tenisových dějin České republiky. Nejenže se čeští reprezentanti v prestižním Davis Cupu probíjeli již do semifinále, zahanbit se rozhodně nedaly ani jejich ženské protějšky. Tým okolo světové čtyřky Petry Kvitové postoupil již do finále Fed Cupu a ve světovém žebříčku mu poprvé v historii dokonce patří první pozice.

Českým tenistům přiřkl los ve čtvrtfinále Davisova poháru přetěžkého soupeře – podle daviscupového žebříčku

druhé Srbsko. Tým ve složení Tomáš Berdych, Radek Štěpánek, Lukáš Rosol a František Čermák si ale v domácím prostředí a na zvoleném antukovém povrchu postup do semifinále zajistil s předstihem již ve čtvrtém utkání. Rozhodující třetí bod pro české barvy získal v souboji jedniček Tomáš Berdych, jenž po třech tie-breakách (7:6, 7:6, 7:6) nakonec udolal vzpurného Janka Tipsareviće. „Ve všech třech setech jsem utíkal hrobníkovi z lopaty. Ale to je dnes tenis, je to o jednom dvou balónech. Jsem hrozně rád, že to takhle dopadlo, že se mi podařilo udělat ten třetí bod,“ radoval se bezprostředně po utkání Berdych. Souboj se Srbskem nakonec vyzněl pro český výběr poměrně jasně: v posledním zápase, v němž již o nic nešlo, nasadil kapitán Jaroslav Navrátil až 79. muže žebříčku ATP Lukáše Rosola. Ten ale překvapil a ve dvou setech (7:6, 7:5) si poradil s druhým nejsilnějším Srbem Viktorem Troickým. V semifinále se český daviscupový tým střetne mezi 14. a 16. zářím s domácí Argentinou, ta si totiž ve čtvrtfinále poradila s Chorvatskem hladce v poměru 4:1.

A právě Srbsko bude i finálovým soupeřem českých tenistek v rámci ženské obdoby Davis Cupu – Fed Cupu. České hráčky (Lucie Šafářová, Petra Kvitová, Lucie Hradecká a Andrea Hlaváčková) si v semifinále nic nedělaly z těžkého losu, který jim přidělil vůbec nejsilnější možné soupeřky – Italky –, a po vzoru svých mužských kolegů je vyřadily po čtyřech vítězných zápasech. Ten třetí, rozhodující, si připsal kdo jiný než česká jednička Petra Kvitová. Světová čtyřka po výsledcích 6:4 a 7:6 porazila Francescu Schiavoenovou a v Poháru federace zvítězila již podesáté v řadě. „Chtěla jsem strašně moc postoupit znovu do finále, protože si pamatuji, jak jsme loni zvedaly mísu nad hlavu a ty pocity byly neuvěřitelné. Jsem moc ráda, že jsem to dokázala unést a můžeme hrát o titul,“ sdělila po rozhodujícím míčku celé série Kvitová. „Byl to nesmírně těžký zápas a musím říci, že mě Francesca překvapila,“ přiznala dvaadvacetiletá tenistka.

Ve finále se české hráčky utkají na domácí půdě mezi 3. a 4. listopadem v Praze se Srbkami, které po výsledku 3:2 přešly přes Rusky, loňské finalistky Fed Cupu. Česká jednička Petra Kvitová považuje Srbky za nepřijemné soupeřky, zvláště pokud nastoupí obě bývalé světové jedničky Jankovičová s Ivanovičovou. „Pak to bude samozřejmě velmi těžký. Ivanovičová se zlepšuje zápas od zápasu a Jankovičová má taky své kvality, ale je to Fed Cup a my budeme hrát doma,“ řekla opora obhájkyní titulu na adresu čtvrtého týmu fedcupového žebříčku.

(AMK)

Slováci nakonec povede trenérský tandem

Náměly s českým trenérem roku Pavlem Vrbou (Viktorie Plzeň) znamenaly pro slovenský fotbalový svaz krach. „S Viktorií Plzeň jsme se nedohodli. Vedení klubu nebylo ochotné uvolnit pana Vrba navzdory tomu, že měl jasný zájem o pozici trenéra slovenské reprezentace,“ postěžoval si prezident slovenského svazu Ján Kováčik. A v hledání alternativy příliš dlouho nelenil. Nebo lépe řečeno alternativ – Slovensko totiž v kvalifikaci o světový šampionát 2014 nepovede pouze jeden kouč, slovenští fotbalisté se dostanou do rukou trenérského tandemu. Od 1. května tým společně s bývalým dlouholetým asistentem Michalem Hippem převezme také uznávaný slovenský manažer Sta-

nislav Griga, jenž stále bojuje s prvoligovou Senicí o evropské poháry. „Spolupracovat se Stanem Grigou je pro mě ctí, považuji ho za trenérskou špičku na Slovensku. Nejvíce mě ale lákalo to, že po neúspěšné kvalifikaci a po vystoupení v Turecku mužstvo potřebuje nový impuls a čerstvý vítr. To v osobě Grigy může přijít,“ doufá Hipp, jenž po čtyřleté práci asistenta povýšil na pozici hlavního kouče. Myšlenka tandemového trénování se zamlouvá i padesátiletému Grigovi, známému i v Čechách díky jeho působení v Liberci, na Spartě a Žižkovu. „Jsme na jedné lodi a jdeme do toho. Není moc lidí ve slovenském fotbale, s kterými bych do toho šel,“ vysekl svému novému partákovi poklonu Griga. A o tom, že oba noví trenéři slovenského národního mužstva jsou opravdu rovnocennými partnery, má vypovídat i finanční stránka. Kováčik prozradil, že měsíční příjem každého trenéra je 15 000 eur (asi 370 000 korun). Smlouvu mají oba do prosince 2013.

(AMK)

Slovan Bratislava se se slovenskou extraligou loučí titulem

Tím nejlepším možným způsobem se se slovenskou Tipsport extraligou rozloučil Slovan Bratislava. Tým pod vedením českého kouče Jana Neliby ukončil tříleté králování Košic nad slovenským hokejem a po napínavé sedmizápasové sérii a vítězství 2:1 po prodloužení se vrátil na trůn hokejového Slovenska. Do své sbírky si připsal již svůj osmý titul v historii, a stal se tak vůbec nejúspěšnějším slovenským hokejovým klubem v historii. Košice, které se v rozhodujícím, sedmém zápase mohly díky prvenství v základní části těšit z domácího prostředí, tak promeškaly příležitost dotáhnout se na svého rivala a na svém kontě mají stále „pouze“ šest titulů.

Utání, jenž v košické Steel Areně zhlédlo zhruba na 8 300 diváků, dvěma brankami rozhodl Libor Hudáček. Útočník hostujícího mužstva nejdříve po půlhodině hry vyrovnával po úvodním zásahu Richarda Jenčíka, v prodloužení pak poslal bratislavské fanoušky v jasot podruhé – jeho samostatný únik a následná přesná rána rozhodla vyrovnaný zápas, napínavou sérii i tvrdý souboj o titul. „Jsem nesmírně šťastný. Dát dva góly v rozhodujícím finále je neuvěřitelné,“ radoval se talentovaný útočník, jenž se jinak ve finálové sérii prosadil pouze jednou. „Hráli jsme poctivý hokej a v sedmém zápase se nám to vyplatilo. Nestranným fanouškům se to určitě muselo líbit, rozhodnutí v sedmém zápase a ještě ke všemu v prodloužení, to se tak často nestává,“ pochvaloval si kapitán vítězného celku Miroslav Šatan.

To domácí hráči se s nešťastným koncem smířit nechtěli. Útočník Miroslav Zálešák ho dokonce označil za nespravedlivý. „Myslím si, že nevyhrál lepší. Je to škoda, měli jsme hodně šancí i v prodloužení,“ litoval zkušený kanonýr, jehož Košice však v následujících letech budou mít cestu k titulům o něco snazší. Právě bratislavský mistr totiž od následující sezony nastupuje do Kontinentální hokejové ligy, v premiérovém ročníku mezi veskrze ruskými týmy povede mužstvo jiný český kouč – Rostislav Čada. Osmapadesátiletý trenér naposledy vedl hokejisty ruského Avangardu Omsk, s nímž se však koncem minulého roku rozloučil kvůli názorovým neshodám.

(AMK)

Brněnská kometa nakonec padla, titul získaly Pardubice

Z předkola až do samého finále. Brněnské Kometě se to podařilo jako vůbec prvnímu týmu v dějinách českého hokeje. Ani přepis historických tabulek mu ale k úspěchu nepomohl a nakonec skončil stejně jako před jednačtyřiceti lety – druhý.

Tým z moravské metropole měl přitom před šestým zápasem finálové série s Pardubicemi jediný cíl – vítězství. Eventuální výhra soupeře by znamenala konec sezony a konec nadějí na titul. Domácím Brňanům však jakékoliv plány zkřížil svou trefou již v sedmé minutě pardubický Jan Starý. Domácí sice k radosti 7 200 diváků v samém závěru první třetiny dokázali vyrovnat díky zásahu Jiřího Vašíčka, rozhodnutí ale na sebe nedalo dlouho čekat – druhá třetina dala všem domácím nadějí vane. Pardubice daly svému soupeři lekci z produktivity a po několika skvělých zákrocích brankáře Růžičky vsítily hned tři branky. Tu rozhodující vstřelil paradoxně Václav Benák, pro něhož to byla vůbec první trefa v sezoně. I v posledním dějství ustáli hosté nápor soupeře a nakonec vstřelili i pátou branku. Výsledek 5:1 možná neodpovídá průběhu utkání, pardubičtí fanoušci ani hráči na to však brát ohledy nemuseli

a vítězným doutníkem oslavili již šestý titul v historii klubu. „Brno na nás nastoupilo hrozným stylem. Nevěděli jsme, která bije. Pak se nám ale povedl rychlý protiútok, to nám ohromně pomohlo,“ popsal totální nasazení Komety ve druhém poločase pardubický kapitán Petr Koukal. Ten byl i u dva roky starého triumfu Pardubic. „Euforie je pořád stejná. Od prvního titulu se role změnila. Pokud bych to měl srovnat, tak v roce 2010 mužstvo šlapalo jako hodinky, nyní jsme měli klopýtnutí, pokaždé jsme prohrávali v sérii 1:2, ale vždycky jsme to dokázali otočit,“ pochvaloval si spokojený Koukal.

Nicméně ani v základní části osmé Brno nemuselo z utkání odcházet se svěšenou hlavou. Do posledního místa vyprodaná hala se nakonec spokojila a uspokojila i druhým místem a ještě dlouho po závěrečném hvizdu sudího se halou linuly pokřiky jako „Hoši, děkujeme!“ nebo „Pro nás jste mistři!“. „To, jak nás v Brně lidé podporují, je fantastické. Já ale cítím zklamání, byť jsme dokázali strašně moc. Chtěli jsme ovšem velký pohár, nikoli ten malý. Už je bohužel jasné, že jsme druzí, vrátit nic nejde,“ litoval útočník Tomáš Divíšek, jenž připustil, že pardubičtí triumfovali zaslouženě.

(AMK)

KRÁTCE ZE SPORTU

OH – V Londýně názvy metra po českých sportovcích

Londýnské metro překvapí v průběhu olympijských her nejen obyvatele anglické metropole, ale i fanoušky z celého světa. Každá z 361 stanic totiž bude v průběhu her nést jméno známého sportovce či olympijské legendy. Čeští návtěvníci se tak mohou těšit na zastávku Romana Šebrleho, Emila Zátopka či Štěpánky Hilgertové.

Hokej – Jágr již sedmým nejlepším v play-off NHL

Osm bodů ve stále ještě probíhající play-off nejprestižnější hokejové ligy stačilo Jaromíru Jágrovi, aby se dostal mezi sedm nejproduktivnějších hráčů vyřazovacích bojů NHL všech dob. Bývalý hráč Pittsburghu, Washingtonu a New Yorku Rangers vylepšil svou bilanci již na 189 bodů za 111 asistencí a 78 branek během 178 zápasů. V historické tabulce tak předstihl jak Douga Gilmoura (60+128), tak i Joea Sakica (84+104).

Hokej – Češi po 14 letech vítězi Euro Hockey Tour

I přes triumf finských hokejistů na českých Kajobet Hockey Games v Brně se z celkového triumfu v seriálu Euro Hockey Tour radují čeští reprezentanti. Ti si celkové prvenství zajistili díky těsnému vítězství 2:1 nad Ruskem a s dvaceti body ovládli po dlouhých čtrnácti letech celkovou tabulku. Druzí Rusové a třetí Finové měli o dva body méně, poslední Švédové získali pouze 16 bodů.

Hokej – Tři čeští sudí na mistrovství světa

Nejen hokejisté budou na 76. mistrovství světa v hokeji ve Finsku a Švédsku reprezentovat české barvy, na ledě se představí i trojice českých rozhodčích. Mezi šestnácti hlavními se objevila jména Antonína Jeřábka, jenž na MS pískal

již loni, a Martina Fraňa, pro něhož se jedná o premiéru na světovém šampionátu. Na čarách se představí již zkušený matador mezi sudími Petr Blümel, ten se podívá již na pátý světový turnaj.

Sledge hokej – Češi na MS čtvrtí

Historický úspěch si připsali čeští sledge hokejisté. Přestože v souboji o bronz podlehli na mistrovství světa v Norsku favorizované Kanadě 0:2, konečné čtvrté místo je dosavadním nejlepším umístěním českých reprezentantů. Sledge hokej je klasický lední hokej pro lidi s handicapem. Hráči se pohybují na speciálních saních, kterým se říká sledge. Tvoří je kovová konstrukce, ve spodu opatřená dvěma noži a hráči sedí ve speciálním plastovém sedáku. K pohybu se používají dvě krátké hokejky s ostrými hroty na konci.

Fotbal – Česká reprezentace nadále stoupá žebříčkem

Přestože česká fotbalová reprezentace neodehrála jedině soutěžní utkání, i nadále stoupá žebříčkem FIFA. Polepšila si hned o tři příčky a momentálně okupuje tu 26., což je vůbec nejlepší umístění za poslední dva roky. Slovenský národní tým zůstává 35.

Florbal – Tatran Střešovice popatnácté mistrem

Patnáctý titul v historii získali florbalisté pražského Tatranu Střešovice. V historickém superfinále extraligy porazili po prodloužení Vítkovice v poměru 5:4, a mistrovskou trofej tak obhájili. Největší hvězdou utkání byl domácí kapitán Milan Fridrich, jenž se před rekordní návštěvou (7 877 diváků je rekordem českých halových sportů) blýskl hned třemi vstřelenými góly.

(připravila AMK)

Papež slavil v dubnu 85. narozeniny

Benedikt XVI. (vlastním jménem Joseph Ratzinger, * 16. dubna 1927) je 265. papež římskokatolické církve a suverén státu Vatikán. Papežem byl zvolen 19. dubna 2005, inaugurační mši sloužil 24. dubna 2005. Benedikt XVI. má jak německé, tak vatikánské státní občanství. Na papežský stolec nastoupil po Janu Pavlu II. Ještě z dob, kdy byl prefektem Kongregace pro nauku víry, má přezdívku Boží rotvajler, bulvární tisk jej někdy pejorativně tituluje přezdívkou Papa Ratzí.

Co se teologických názorů týče, bývá Benedikt XVI. řazen mezi konzervativce. V jeho učení a pojednáních lze nalézt obra-

nu tradiční křesťanské doktríny a tradičních hodnot. Působil jako profesor na různých německých univerzitách a byl jedním z teologických konzultantů druhého vatikánského koncilu. Později se stal arcibiskupem Mnichova a Freisingu a nakonec kardinálem. V době, kdy byl zvolen papežem, působil jako prefekt Kongregace pro nauku víry a děkan kolegia kardinálů.

Během svého pontifikátu Benedikt XVI. zdůrazňuje, co chápe jako potřebu pro Evropu – návrat k základním křesťanským hodnotám jako odpověď na vzrůstající dechristianizaci a sekularizaci v mnoha rozvinutých zemích. Z tohoto důvodu prohlašuje relativistické odmítání objektivní pravdy – a zejména odmítání objektivních morálních pravd – za ústřední problém 21. století.

Benedikt XVI. byl taktéž zakladatelem a patronem tzv. Ratzinger Foundation – charitativní organizace, která získává peníze prodejem papežových knih a pojednání, aby ve světě podporovala vzdělání a poskytovala stipendia.

Jak dál v rakouské církvi – nebo lépe –

Jak vůbec dál v církvi všeobecně?

V českém *Katolickém týdeníku* (KT, č. 2, 10.-16. ledna 2012) jsem si v rubrice Perspektivy přečetl článek Petra Příhody, nazvaný *Jak dál v rakouské církvi*. Jde o jakousi směsici rekapitulace, zhodnocení nynější situace po Výzvě k neposlušnosti z 19. června 2011 vůči Vatikánu za to, že trvale blokuje debaty o reformách v církvi, a indirektních výčitek, kritik až soudů na adresu „rebelského“ kněze Helmuta Schüllera a jeho Farářské iniciativy.

Od chvíle, kdy Pfarer Initiative (PI, česky Farářská iniciativa) zveřejnila svou výzvu vatikánské kúrii, biskupům, kněžím a hlavně všem věřícím, jsem na téma Výzva k neposlušnosti napsal nebo přeložil již víc než dvacet textů. Všechny tyto české či slovenské texty je možné najít na stránce slovenského teologického fóra www.teoforum.sk, nebo na mé vlastní stránce.

Ve Vídni žiji již téměř třicet let, vystudoval jsem teologii a jsem aktivní v pastorační činnosti, vím něco o rakouských církevních dějinách, vím mnoho o pozadí vzniku všech re-

formních hnutí, o pozadí vzniku a současném stavu PI, ale nikdy bych si nedovolil nazvat Helmuta Schüllera rebellem!

Nikdy bych taky nenapsal ani nevyslovil větu, že kardinál Schönborn pozval minulý rok v březnu do svatoštěpánské katedrály oběti sexuálního zneužívání a jejich rodiny k otevřené debatě a modlitbě za odpuštění. Celou tuto smutnou aféru kolem znovupropuknutí sexuálních skandálů jsem sledoval z té nejpřímější blízkosti a vím moc dobře, že to byla „Wir sind Kirche“ v čele s Hansem Peterem Hurkou a jí podobné reformní organizace, které již nedokázaly mlčet a nadále tutlat či zlehčovat všechny tyto skandály, jak to dělal Vatikán a biskupové, a učinily na kardinála tak přísný a důrazný nátlak, že jejich hlasy uposlechl a šel se spolu s nimi modlit do katedrály. Jen si to představte: vedle kardinála Hanse Petera Hurka stoupenci dalších reformních hnutí i oběti zneužívání – jeden vedle druhého. Byl jsem tam taky, a byla to síla, katedrála narvaná k prasknutí, a přitom venku zůstaly obrovské davy, které se dovnitř už nevešly. Stalo se poprvé, že představitel hierarchické katolické církve ustoupil hlasu lidu, a toto gesto nadšeně ocenila celá rakouská společnost. Jeho čin bleskurychle kapituloval kardinála mezi nejoblíbenější osobnosti katolické církve a vzápětí si získal sympatie celého světa, nejenom věřících. Konečně tu byl někdo, kdo byl ochoten přiznat: „Ano, chovali jsme se zbaběle, a jestli si to dnes nepřiznáme, jsme pokrytci...“ Kardinálova slova zazněla z ampliónů v katedrále a díky televizním kamerám také po celé zemi.

Druhý vatikánský koncil ve svém dokumentu *Gaudium et Spes* žádá kromě jiného návrat k malým, živým společenstvím – k pastorační blízkosti – a právě tento požadavek znovu tak radikálně převzala PI do svého plánu. Je to pravý opak toho, co chtějí biskupové, když silově prosazují likvidaci farností a kostelů a nutí tak lidi nasedat do aut a jezdit na bohoslužby do cizích vesnic. Jestliže dle všech papežských dokumentů, encyklik aj. je jejich ústředním bodem Eucharistie, mělo by se slavení Eucharistie povýšit i nad roli celibátního kněze a měla by se dát možnost vzdělaným věřícím vést bohoslužby, včetně proměňování. Tak daleko pan Příhoda ve své teologii zřejmě ještě nedošel.

Kdyby pan Příhoda žil v Rakousku, nikdy by nesrovnával vznik Československé církve husitské s tím, co se v rakouské církvi děje dnes, a neodvozoval by z toho možný rozkol. Skutečnost je totiž taková, že doposud žádný rakouský biskup nepohrozil Helmutu Schüllerovi ani jiným kněžím z PI suspenzí ani je nenařkl ze snahy o církevní rozkol. Ostatně sám Helmut Schüller na toto téma říká: „Když si chci opravit svůj zchátralý starý dům, nikdy se přece nebudu stěhovat do domu svého souseda. Svůj dům chci zrenovovat a opravit, protože se v něm jinak cítím dobře, jsem k němu vázán emocemi, vzpomínkami na rodiče, zahradu atd. Chci ho prostě jen přizpůsobit požadavkům dnešní doby. Podobně se cítím i uvnitř své církve – vím, že nastala doba, kdy se i církev musí změnit a reformovat.“

Apeluji na všechna zainteresovaná místa: Povolte konečně diskuse, povolte svobodu myšlení, možnost otevřené, kultivované polemiky. Vždyť to jsou samotné principy křesťanství a lidskosti. Již Tomáš Akvinský, jeden z největších filozofů všech dob, řekl, že lidskost je předpokladem milosti. Jestli nás nemá osvobodit pravda, hledání pravdy, co jiného nás osvobodí? Či snad chceme pokračovat v tutlání pravdy a skutečných faktů a ve zveřejňování polopravd? To, s jakou vervou se oficiální hierarchická církev staví proti tématům, která jí jsou nepřijemná, už přesáhlo míru trpělivosti. Předpokládat

v 21. století, že lid, který oslovujeme, je stádo hloupých ovcí, již dávno neobstojí. Úkolem novin není jen vzdělávat, indoktrinovat nějakým směrem, ale taky pravdivě a čestně informovat. Chovejme se jako lidé s rovnou páteří, vytvořme si svůj vlastní svobodný názor a nebojme se ho sdělit veřejně, i když se to těm nad námi nebude líbit. Jako opravdoví křesťané mějme na mysli, že Ježíš Kristus, náš vzor, byl sám tím nejsvobodnějším člověkem: kdyby byl býval dělal ústupky a konfrontacím se vyhýbal, zřejmě by nikdy neskončil na kříži, ale my bychom dnes ani nevěděli, proč vlastně na tomto světě jsmo...

Peter Žaloudek, Vídeň, leden 2012

Pro nedostatek místa redakčně zkráceno, nezkrácený text můžete obdržet v redakci Kulturního klubu.

Řím 18. 04. 2012: „Žádný dialog s Schüllerem“

Mluvčí Vatikánu Lombardi: Rakouští biskupové mají sami vést s iniciativou farářů rozhovory. Vatikán se nemusí o všechno starat.

Ohlasy čtenářů

Vážená redakce!

Chtěla bych vám poděkovat za zaslání Kulturního klubu – skoro po dvacet let. Jsem ve Vídni 23 let – skoro celou dobu sama. V letošním roce jdu do penze a vrátím se zpět domů, za rodinou, přáteli, strašně se mi stýská.

Patnáct let jsem podnikala a neměla jsem vůbec na nic čas, teď si to chci vynahradiť. Odcházím do Luhačovic, kde

jsem si koupila byt a v létě podnikám v Bulharsku, kde jsem si postavila malý hotýlek – www.hotel-sky.eu.

Srdečně vás zvu ke mně na dovolenou.

Tím se budu v důchodu bavit, protože jsem pracovitá Češka a jsem na to hrdá.

Při vyřizování důchodu v rámci EU mi úředníci řekli, že Češi jsou na prvním místě – dokonce už i před Němci – v rychlosti a poctivosti práce, což mě velmi potěšilo. Protože toho názoru jsem byla také v rámci svého podnikání, byly vždy Češky a Slovenky ty, na které jsem se mohla spolehnout...

Přeji vám krásné, pozitivní dny, které žijete ve Vídni. Je to nádherné město, ale jak stárneme, toužíme po větším klidu a pohodě.

Jsem s pozdravem

Ivana Chludová

Vážená paní kolegyně!

Pořád děláte nejlepší krajanské noviny na světě. Gratuluji! Po návratu do ČR po 64 letech exilu jsem se jen trochu zotavil po dlouhém a komplikovaném letu z Kanady a hned jsem sáhl po březnovém čísle Vašeho „KLUBU“ a našel jsem tam pěkný článek o mé maličkosti na str. 83. Děkuji výboru a redakci KLUBU!

Dovolte mi dvě další poznámky: Jindřich Lion byl vždy moc dobrý. Obdivoval jsem jeho umění psát odborně a srozumitelně. Znamení byla také „Historická vzpomínka“ s fotografiemi Opálky a Pechala na str. 33. Obsahovala nové informace zvláště o O. Pechalovi.

Zdraví Vás

Mirko Janeček

Světáci ve Vídni

Vídeňské Vlastenecké omladině se rozhodně nedá upřít nadšení, obětavost a v poslední době i velká odvaha. Tou odvahou myslím mnohdy velmi riskantní snahu představit vídeňskému menšinovému publiku na skromně vybaveném, malém jevišti divadelního sálu české školy známá filmová nebo divadelní díla. Že to možné je, nám dokázali v poměrně krátkém čase na několika divadelních představeních. Patří k nim klasický Molièrův *Zdravý nemocný*, světoznámý muzikál *My Fair Lady*, stejně jako komorní komedie *Brouk v hlavě*.

Ve *Světácích* se VOmladináři pustili do adaptace v Čechách velmi populárního filmu, jehož promítání bylo krátce po jeho vzniku v roce 1969 z politických důvodů „odloženo do archivu“. O kvalitě díla autora Vratislava Blažka stejně jako o skvělé režii Zdeňka Podskalského svědčí skutečnost, že tento dvacet let starý film slavil v kinech krátce po sametové revoluci ohromný úspěch. Ta léta na indexu mu neubrala na vtípu a aktuálnosti. Adaptace filmu na divadelní jeviště je spojena s obrovskými obtížemi technického rázu. Filmové kameře stačí střih a další záběr se odehrává v jiném prostředí. V divadle je nutná přestavba scény. Při tomto představení přestavoval scénu při polozatměném jevišti každý, kdo měl ruce, až na ty, co se zrovna převlékali. Nebyla to maličkost, přeměň bylo dvacet. Představení se tím sice poněkud protáhlo, zato však byl zachován původní sled komických situací. Diváci, kteří film neznají,

se skvěle bavili. Ty, kteří jej znali, znovu potěšil inteligentní český humor.

Režisérku Petru Kalouskovou lákalo provedení *Světáků* už dlouhou dobu a letos se jí podařilo záměr uskutečnit. Společně s Janou Bělochovou a Bářou Tůmovou si Petra zahrála v trojici mladých, rozverných dívek. Střídavě využívaly byt paní Trčkové, rafinované šatnářky z grillbaru Diplomat, ke schůzkám se ženatými, zábavy chytivými venkovany a podnapilé donchuány pak prošacovaly a připravily o peníze. Důležitou roli hrála v této „hře“ obnovovaná fasáda domu, kde se byt nacházel, a lešení postavené za okny. Majitelka bytu se ve smluvený okamžik vracela domů a vyrušení záletníci prchali z bytu oknem.

Také tři fasádníci, shodou okolností pracující na opravě domu, měli chuť se po práci jednou pobavit v noblesním prostředí. Jejich první návštěva luxusního baru však skončila katastrofou. Rozhodli se proto proměnit na jeden večer ve světácké gentlemany. Za ušetřené peníze si nechali ušít šaty v prvotřídním salónu, ale i když šaty dělají člověka, chtělo to víc. Roztržka v univerzitní knihovně jim pomohla ke schopnému pomocníkovi, bývalému učiteli tance, panu Dvorskému. Ten se ujal neskutného úkolu naučit ty tři burany potřebnému společenskému chování. Jeho roli zahrál s citem Venan Malý. Vysoký Michal Vlasák jako vzteklý a prudký Skopec, tlustý Peterkýla Petra Kubáta a zdrženlivý, rozumný Prouza, zahráný Františkem Kalouskem, představovali trojici „dlouhý, široký a bystrozraký“ tak skvěle, že se publikum mělo neustále

čemu smát. Dana Šulová výtečně ztvárnila postavu paní Trčkové, která měla se „svými lehkými děvčaty“ stejný zájem – udělat z nich na jeden večer dámy ze společnosti. Tak se na jevišti šestinásobně odehrávalo známé téma Pygmalion a o zápletky a zábavu nebyla nouze. Společný večer v baru měl být vyvrcholením jejich snahy. Každý ze zúčastněných se snažil v hovoru uplatnit nesouvisle naučené fráze. Výsledkem bylo ovšem výborně předvedené plácání „páté přes deváté“. Leč – zakončení večera v bytě paní Trčkové nedopadlo podle představ účastníků. Vyrušil je Bohoušek, dřívější oběť jedné z dívek, který se razantně domáhal přístupu do bytu. Zahrál ho skvěle Luboš Tobrman. Jeho příklad ukázal, že i pečlivě propracovaná taktika může někdy selhat. Provinilí ženáci, okradení o pe-

níze, si obvykle netroufali se do bytu vrátit. Jenže on se právě rozváděl, a tak mu ostuda nevadila. Přerušení zábavy bylo tentokrát osudné. Mnohokrát vyzkoušené únikové řešení firma po skončené opravě domu odstranila, a tak všech šest netušících uprchlíků skončilo po pádu z okna na úrazovce.

Představení, hrané v sobotu a neděli 14. a 15. dubna 2012, se divákům líbilo a herci byli odměněni dlouhotrvajícím potleskem. Ten potlesk – to je vlastně jediná odměna za jejich obětavost. Smích obecnostva a jeho uznání jsou zaslouženým oceněním všech členů VOmladiny za nespočetné hodiny strávené při učení rolí, při zkouškách a přípravě představení, včetně kostýmů, kulis, techniky a hudby.

CaK

Pouť do Říma

Česká duchovní služba ve Vídni pořádala Pouť do Říma letadlem od úterý 3. dubna do neděle 8. dubna 2012. Na programu byly obřady svatého týdne a neděle Zmrtvýchvstání, návštěva hrobu papeže Jana Pavla II. a hrobu kardinála Josefa Berana, prohlídka antického a křesťanského Říma.

Ve středu dopoledne 4. dubna jsme se zúčastnili na Svatopetrském náměstí generální audience Benedikta XVI. Papež v pozdravech k jednotlivým jazykovým skupi-

nám poutníků promluvil také v naší mateřštině: „Srdečně zdravím české poutníky, zejména mladé z farnosti svatého Jana Bosca z Vídně. V těchto dnech si připomínáme Kristovo utrpení, smrt a vzkříšení. Ať roste vaše touha svědčit o Jeho lásce k lidstvu.“ To bylo pro nás veliké překvapení. Papež přečetl tři věty česky! – Kdy to se zase stane?

Ubytování jsme byli v českém poutním domě „Velehrad“ v ulici Via delle Fornaci 200 ve vzdálenosti asi patnáct minut chůze od baziliky sv. Petra. Vřele doporučujeme!

Koncert Zuzany Šimurdové

12. dubna 2012 se na Českém velvyslanectví ve Vídni představila publiku výběrem z díla L. Janáčka, F. Liszta, F. Chopina česko-kanadská klavíristka Zuzana Šimurdová.

Muziku má Zuzana Šimurdová v krvi. Pradědeček z matčiny strany Eduard Marhula byl žákem Leoše Janáčka. Jako varhaník a sbormistr působil v mariánskohorském kostele. Dnes se po něm jmenuje tamní umělecká škola. Jeho pravnučka začala hrát na klavír v šesti letech, ve čtrnácti šla na konzervatoř. Přitom málem namísto klavíru začala hrát na housle. „V mateřské škole dělali nábor do hudebky. Učitelka mi řekla, že mám dlouhé prsty, že to není klavírní ruka. Chtěla mě poslat do houslí,“ říká Šimurdová.

Nedala se. Prosadila si piano, po kterém toužila. „Přála jsem si, ať už mi prsty nerostou. Nebo ať se mi zmenší,“ vypráví. Časem zjistila, že dlouhé prsty jsou její plus. „Mám větší rozpětí, dosáhnu i tam, kam muži. Ti mívají větší ruce. Zahraju pohodlně Brahmsa, Chopina, Liszta,“ popisuje.

Umělkyni přivítali Mgr. Oskar Novák, kulturní a tiskový mluvčí Českého velvyslanectví, a Iva Růžičková, České centrum ve Vídni

Umělkyně Zuzana Šimurdová

Zuzana Šimurdová se narodila v Ostravě, kde také absolvovala Janáčkovu konzervatoř. Poté pokračovala ve studiu klavírní interpretace na brněnské JAMU, ve Velké Británii, Dánsku i v Kanadě. V roce 2010 vyhrála v Mezi-

národní hudební soutěži IBLA cenu Chopin Award 2010 a byla tak vybrána k turné po USA a debutovému vystoupení v Carnegie Hall v NYC. Je nositelkou velké řady ocenění (mj. 1. cena Leoše Janáčka, Vivacite Montreal, Orpheova cena). Vystupovala s Moravskou Filharmonií Olomouc, s Leeds University Symphonic Orchestra, s Les Archets Galants a s Orchestra Symphonique de l'Isle de Montreal. Od roku 2007 žije v Kanadě, v Montrealu, kde také založila své soukromé klavírní studio. Vystupuje sama nebo v Duu Warszynski se svým manželem, klavíristou Mikolajem Warszynským. Ve volném čase se věnuje studiu jazyků. Hovoří plynně anglicky, francouzsky a polsky.

Fotografie: ZÚ

Lesemarathon

Zum Welttag des Buches am 23. 4. um 20 Uhr wurde wieder eine Lesung im Cafe Kafka, Capistrang. 8, 1060 Wien mit Franz Blaha, Maria Elena Blanco, Martin Dragosits, Klaus Ebner, Gabriele Folz-Friedl, Krista Kempinger, Heidemarie Markhardt, Lidio Mosca-Bustamante, Milan Ráček, Ingrid Rahlf, Ka Ruhdorfer, Christopher Staining, Wolfgang Straßnig und Emily Walton. Moderation Haimo L. Handl Dreisch Verlag, veranstaltet.

<http://www.drieschverlag.org/>

Robin Zbojník

Režie: Jiří Brabec

V sobotu 24. března 2012 hostoval na pozvání Vlastenecké omladiny v divadelním sále školy Školského spolku Komenský Divadelní spolek bratří Mrštíků Boleradice s hrou Voskovce a Wericha *Robin Zbojník*. Jedná se o hudební revui o zbojníkovi, který měl humor a dovedl „bohatým brát a chudým dávat“, aniž zvážněl sám nad sebou. Ve hře zazněly písničky Jaroslava Ježka i slavné předscény dvojice V+W.

Beseda s Milanem Ráčkem v Památníku písemnictví

Ve středu 25. dubna 2012 v 17 hodin zval Památník písemnictví na Moravě v rámci cyklu Středění na pořad *Na druhé i naší straně* – autorské čtení a besedu s rakouským spisovatelem českého původu Milanem Ráčkem. Spolu s autorem vystoupila i překladatelka Adéla Ráček Seidlová.

Milan Ráček

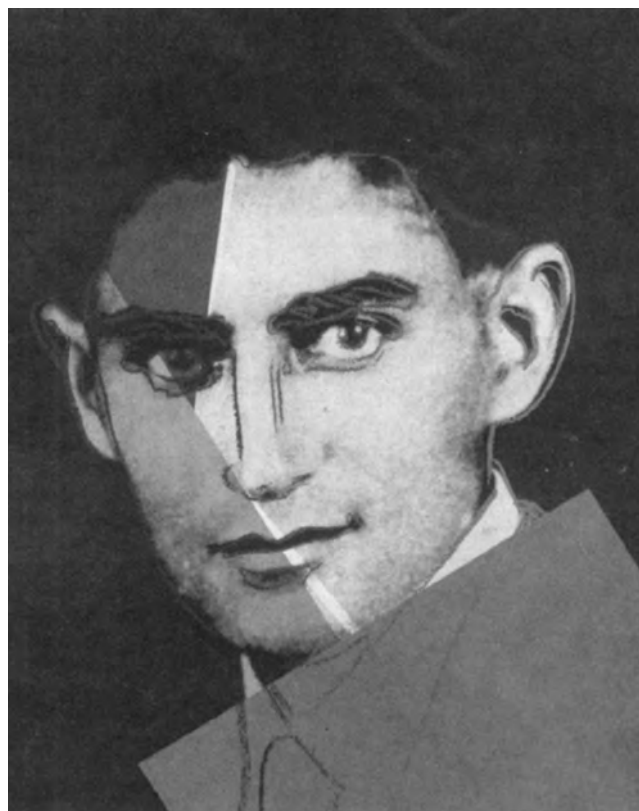
Jüdische Genies

Koncem minulého roku bylo znovuotevřeno Židovské muzeum ve Vídni výstavou pod názvem *Bigger than life. 100 let Hollywoodu. Židovská zkušenost*, která představuje židovské zakladatele amerických filmových studií. Byli jimi především emigranti z východní a střední Evropy.

Palác Eskeles v ulici Dorotheergasse prošel rozsáhlou modernizací infrastruktury i technického zázemí a fasáda budovy včetně některých vnitřních prostor byla zrestaurována dle původního projektu. O náklady na tyto stavební úpravy ve výši 2,6 milionů eur se podělily město Vídeň a společnost Wien Holding, která muzeum provozuje.

V objektu situovaném na náměstí s příznačným jménem Judenplatz, jenž je součástí Židovského muzea, je od března do září 2012 otevřena výstava – přehlídka portrétů významných židovských osobností 20. století od Andyho Warhola.

V květnu 2012 bude následovat výstava výtvarných děl pocházejících ze sbírky Ediho Pomeranze, jedné z nejrenomovanějších soukromých sbírek soudobého umění. Na závěr příštího roku se pak připravuje výstava děl židovských fotografek, které působily ve Vídni v letech 1860-1938.

Warholův Kafka ze série *Jüdische Genies*, 1980

Nové předměstí Bratislavy se jmenuje Kittsee

Z různých rozhovorů jsme již několikrát slyšeli, že se mladé nadějně a finančně zajištěné slovenské rodiny usazují na území Rakouska v Burgellandu, nedaleko sídliště Petržalky, na jednom snad z největších a hustě osídlených sídlišť ve střední Evropě. Prý na druhé straně dnes již pomyslných hranic jsou pozemky daleko lacinější než v Bratislavě. Při otevření deníku *Standart* jsme si povšimli stránkového článku Thomase Franka na toto téma.

Obec Kittsee leží v trojúhelníku Slovenska – Maďarska – Rakouska a je asi 500 metrů vzdálena od hranic města Bratislavy. Na začátku 20. století zde žilo na 3 000 občanů, jejich počet se ale během let (odstěhování, malá porodnost) snížil na 1 500. Dnes díky 700 slovenským občanům se počet zvýšil na 2 500.

Společné žití a srůst rakouského Kittsee s Bratislavou přináší mnohé problémy. „Je to zvláštní, hranice sice již

neexistuje, ale přesto naši mladí lidé jedou do McDonaldu daleko do vnitrozemí, i když ve třídě mají slovenské spolužáky a za rohem slovenský McDonald. Určitě je to dáno jazykovými problémy," míní jeden z rakouských usedlíků.

Co vadí usedlým domácím občanům? Prý zvýšené ceny pozemků jsou pro mladé, domácí rakouské rodiny problémem, příliš husté osídlení slovenských rodin vytváří ghetta a pochopitelně zvýšená kriminalita, i když za ni určité nemohou pouze Slováci.

Škoda, že se naše děti nemohou učit slovensky. Můj syn by se určitě rychle naučil, stále si hraje se slovensky mluvícími dětmi. Ředitel základní školy si vzpomíná, že před lety podobná iniciativa na zavedení vyučování slovenštiny ztroskotala na finančním zajištění a prý i z toho důvodu, že Slováci neměli status národnostní menšiny. Místní hostinský pár i přes udivení některých místních posílá svého synka již dva roky do školky v Petržalce. Našli příklad v spřátelené rakousko-slovenské rodině, jejichž dcerka mluví bez problémů několika jazyky. Manželé také každý měsíc organizují „kulatý stůl“, který má napomáhat nejen ke kulturní výměně. Podle poslední statistiky ÖgfE z léta 2011 se vzájemné vztahy poměrně zlepšily, daleko více lidí si přeje přeshraniční spolupráci.

Universitätsring

620 metrů Ringstraße mezi Schottentor a Burgtheater bude mít od podzimu novou adresu. Jedna z nejdůležitějších částí hlavní vídeňské okružní třídy už neponese jméno kontroverzního vídeňského starosty z počátku 20. století Karla Luegera, který byl znám svými antisemitskými názory. Od léta se má tato část (Dr. Karl-Lueger-Ring), která vede kolem významných institucí včetně radnice, univerzity a slavného divadla Burgtheater, přejmenovat na Univerzitní (Universitätsring). První cedule s novým označením ulice však mají být instalovány až od října.

Město chce přejmenováním poukázat na kontroverznost Luegerovy osobnosti. O změně se přitom uvažovalo v minulosti už několikrát. Radnice nyní vyšla vstříc mimo jiné přání rektora vídeňské univerzity Heinze Engla, univerzita už nechtěla sídlit na adrese se jménem „zakladatele moderního antisemitismu“, jehož názory byl silně ovlivněn i Adolf Hitler. Kromě toho prý existují důkazy o tom, že Lueger neměl rád akademické prostředí – univerzity podle něj byly líhněmi ateismu a kosmopolitismu. Luegera ve Vídni nadále připomíná po něm pojmenované náměs-

tí, kostel na Ústředním hřbitově nebo dub v Radničním parku.

Karl Lueger (1844-1910) navzdory všemu patří mezi nejvýznamnější starosty v dějinách rakouské metropole. Zasadil se o vybudování městské infrastruktury a industrializaci města, ale i četných zelených ploch. Ve Vídni nechal také vybudovat moderní vodovodní, energetické i dopravní sítě.

16. dubna 2011 po dlouhé nemoci zemřel ve věku 74 let novinář, publicista dr. Erich Hoorn

Deník *Die Presse* ztratil v osobě Ericha Hoorna jednoho z nejzkušenějších ekonomicko-hospodářských novinářů, dlouholetého redaktora a resortního vedoucího. Hornův týdenní sloupec *Ostpanorama* byl po celá desetiletí měřítkem pro rakouské hospodářské zpravodajství i ekonomické situaci zemí bývalého východního paktu.

Jeho odborné znalosti o událostech za železnou oponou nebyly náhodné. Erich Hoorn se totiž narodil v roce 1938 v Opavě (Slezsko). Znal tedy reálný socialismus z první ruky a z doby jeho studií na pražské Vysoké škole ekonomické mu zůstalo mnoho kontaktů. V roce 1966 emigroval do Rakouska. Ve studiu pokračoval ve Vídni na Wiener Hochschule für Welthandl. Poté krátce pracoval pro firmu IBM. V roce 1970 nastoupil do deníku *Die Presse*, kde od roku 1988 do 1993 vedl ekonomickou redakci.

Byl znám jako příjemný šéf a spolupracovník a pokud se dobře pamatují, měl rád operní hudbu.

„Honzo“ Heinz Holeczek zemřel

13. dubna 2012 ve věku 74 let zemřel ve Vídni známý a oblíbený rakouský operní a operetní basbarytonista, písňový interpret i vídeňský písničkář, herec, entertainer s českými kořeny „Honzo“ Heinz Holeczek – pravý Vídeňák. Byl oblíbený nejen pro své mistrné parodie (mj. Pavarotti, M. Pravy, reportér Dalma), které vysílala rakouská televize.

Heinz Holeczek se narodil 13. dubna 1938 ve Vídni. Studoval na vídeňské konzervatoři a Akademii múzických umění. Debutoval v roce 1960 ve Volksoper jako Papageno

v *Kouzelné flétně*. Ve stejné roli byl slyšet v roce 1962 ve Vídeňské státní opeře. Holeček hostoval mimo jiné v operních domech v Paříži, Barceloně, Římě, Stockholmu, Stuttgartu, Curychu, Mnichově, Hamburku, Berlíně a také na festivalu v Bregenz.

Holeček interpretoval mnoho operetních rolí, jedna z nejznámějších byla v pozdních letech role Frosche v operetě *Netopýr*. Byl také dlouholetým uměleckým šéfem a režisérem letních festivalů v Schallaburgu a Kamptalu. Natáčel různé zvukové a hudební nahrávky, vystupoval v televizních produkcích a měl vlastní televizní programy.

Heinz Holeček se věnoval péči o vídeňské písně, několik jich společně natočil s vídeňskou Philharmonia Schrammeln a s operním zpěvákem a přítelem Heinzem Zednikem na CD.

Vystoupení s vídeňskými písněmi ho zavedlo do Los Angeles, Montrealu, Moskvy a i do Japonska. V roce 1977 byl jmenován Kammersänger a v roce 2000 mu byl udělen rakouský Ehrenkreuz für Wissenschaft und Kunst I. Klasse a v roce 2011 obdržel Ehrenmedaille der Bundeshauptstadt Wien in Gold.

Byl známým ochráncem zvířat a čestným předsedou Wiener Tierschutzverein.

Od února 2012, kdy se na ulici nečekaně zhroutil, se již z kómatu neprobudil.

BULVÁR

Zakladatel obchodního řetězce Billa Karl Wlaschek se v 94 letech znovu oženil

Druhý nejbohatší muž Rakouska, Karl Wlaschek, se v dubnu 2012 znovu oženil. Jeho pátou manželkou se stala jeho dlouholetá družka „Riki“ Friederike Schenk.

Wlaschek: „Beim G'schäft bin i guat, bei de Weiber bin i a Depp.“

Rakušan s českými kořeny Karl Wlaschek se narodil 4. srpna 1917 ve Vídni. Ještě v jeho třiceti letech nic nenačovalo tomu, že by se z něj měl stát úspěšný podnikatel. Po večerech se pod pseudonymem Charlie Walker živil jako poměrně úspěšný pianista po barech. Pak ale bleskovou rychlostí vybudoval Billu, síť prodejen, která dnes pokrývá téměř celou střední a východní Evropu. Název vznikl z prvních dvou slabik německého „Billig Laden“, tedy v překladu „Levný obchod“. Postupně si Billa v Rakousku budovala neotřesitelnou pozici. V roce 1996 prodal Wlaschek Billu, která se mezitím po pádu železné opony začala rozšiřovat do států střední a východní Evropy, německé společnosti REWE. Zinkasoval za ni 1,1 miliardy eur a původně je chtěl investovat v bankovním sektoru, nicméně jeho plán na privatizaci banky Creditanstalt nevyšel. Wlaschek se tak vrhl na nemovitosti. Dnes je čtyřicetiletý bývalý vdovec (s prvními třemi manželkami se rozvedl) pravděpodobně největším vlastníkem nemovitostí v Rakousku. Nejreprezentativnější budovy vlastní ve Vídni, kromě čtyř velkých paláců (např. Kinsky, Ferstel, Harrach) mu patří například historická budova vídeňské burzy. K tomu spoustu dalších budov v centru, jako Andromeda-Tower und Ares Tower. V celém Rakousku pak vlastní přes sto velkých nemovitostí, k nejluxusnějším mimo hlavní město patří pětilhvězdičkový hotel Radisson v Salzburgu. Na nemovitostním trhu se Wlaschekovi doposud daří a jeho majetek v poslední době výrazně roste. V roce 2007 byl časopisem *Forbes*

odhadnut na 3,3 miliardy dolarů, což z něj činilo 207. nejbohatšího muže planety, v roce 2010 byl časopisem *Forbes* odhadnut na cca. 4,7 miliard euro, což z něj činilo druhého nejbohatšího rodilého Rakušana.

Wlaschek má dvě děti z prvního a druhého manželství.

Red. zkráceno: Mgr. Martin Hrabálek/Adolf Haslinger

VZPOMÍNKA

28. dubna 1912 byl ve Vídni založen **Klub československých turistů v Rakousku**. Klub je dodnes aktivní a pořádá výlety a zájezdy po Rakousku, Česku a Slovensku.

15. dubna 1997 zemřel ve Vídni **Zdeněk Mlynář**.

Zdeněk Mlynář, rodným jménem, které užíval do roku 1945, Zdeněk Müller (22. 6. 1930, Vysoké Mýto – 15. 4. 1997, Vídeň) byl český právník, politik, signatář Charty 77, pedagog, vědec a politolog. Od roku 1946 byl členem Komunistické strany Československa, v období 1950-1955 absolvoval moskevskou Právnickou fakultu Lomonosovovy univerzity. Následně nastoupil do Ústavu státu a práva Československé akademie věd, kde setrval až do roku 1968. Během Pražského jara byl zvolen tajemníkem Ústředního výboru KSČ. Po srpnové invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa byl spolu s dalšími vedoucími členy strany odvezen do Moskvy, kde připojil svůj podpis pod tzv. Moskevské protokoly. Poté byl ještě dosazen do funkce člena předsednictva ÚV KSČ, následně v listopadu téhož roku však na všechny své posty rezignoval a roku 1970 došlo k jeho vyloučení z komunistické strany. Novým zaměstnavatelem se stalo Národní muzeum. Podepsal Chartu 77 a podílel se na protirežimních aktivitách. To byl důvod represivního tlaku státní moci na jeho osobu, v důsledku něhož v červnu 1977 emigroval do Rakouska, kde působil jako politolog a publicista. V letech 1982-1989 pracoval jako vedoucí vědecký pracovník Rakouského ústavu pro mezinárodní politiku v Laxenburgu a od roku 1989 byl profesor politologie na univerzitě v Innsbrucku.

Stal se mezinárodně uznaným expertem na krizi v politických systémech sovětského typu a posléze na tzv. perestrojku. Zvláštní pozornost vzbudily jeho memoáry *Mráz přichází z Kremle* (Kolín nad Rýnem 1978, Praha 1990;

přeloženo do jedenácti jazyků), podávající svědectví o československých událostech 1968-1969.

Po listopadu 1989 působil opět ve vlasti, kde se snažil zasahovat do politického dění z pozic demokratické levice (1995-1996 čestný předseda Levého bloku). Pravidelně publikoval v *Rudém právu* (*Právu*) a vydal několik knih (*Krize v sovětských systémech od Stalina ke Gorbačovovi*, 1991; *Socialistou na volné noze*, 1992; *Reformátoři nebyvají šťastní*, 1994).

16. dubna 2002 zemřel ve Vídni **František Antonín Buchal**, menšinový pracovník, dlouholetý předseda Menšinové rady české a slovenské větve v Rakousku a první předseda českého poradního sboru při Spolkovém kancelářství. Narodil se 13. července 1915 ve Vídni, byl absolventem českých škol spolku Komenského.

M. & W. T. Küstenmacher & T. Haberer:
Gott 9.0

Wohin sich unsere Gesellschaft entwickeln könnte

Bůh 9.0

Jakým směrem by se mohla vyvíjet naše společnost, aneb Kniha, která by měla být publikována i na Slovensku

LOGOS – Theologie und Leben, rádio Ö1, 4. února 2012, 19:05 hod, redaktor Johannes Kaup, doslovný překlad a zpracování Peter Žaloudek

Život znamená růst a dozrávání. To, na co už dávno přišla vědecká pedagogika, totiž že v určitých věkových obdobích hrají důležitou úlohu fenomény dozrávání a procesy učení, platí stejně i pro víru a náboženství. Evidentní je to už v bibli, která v sobě zahrnuje nejen proces postupného sebeuvědomování člověka, ale především proces neustále se vyvíjející a měnící víry v Boha. Proces růstu a dozrává-

ní známe rovněž v oblasti informační techniky, o mnoho mladší vědní disciplíně. Tam probíhají změny „upgradováním“ programů, jejichž verze bývají všeobecně označovány jako 1.0, 1.1, 1.2..., 2.0, 2.1, atd.

Bůh 9.0 je kniha, kterou napsali evangeličtí teologové Marion a Werner Tiki Küstenmacherovi a Tilmann Haberer. Je to pokus o zprostředkování náboženské představy starověku v jazyce blízkém lidem moderní doby. Model, který použili jako předlohu, pochází od amerického psychologa Clare W. Graves. Ten dělal v padesátých letech minulého století průzkum mezi studenty z celého světa a zjistil, že hodnoty, které pokládají nezávisle na systémech kulturního pozadí za důležité pro sebe samé, je možno zařadit do několika skupin. Tyto skupiny spolu navzájem souvisejí a jedna navazuje na druhou. Graves přitom zjistil, že i náboženské představy se mění postupně s přechodem na každou novou vědomostní úroveň. Tato změna však zároveň podléhá předem diagnostikovatelnému schématu. Tyto stupně či úrovně jsou na sebe jakoby poskládané či návazně doplněny podobným způsobem, jako jsou

pospojovány „upgrades“ počítačových programů. Každá vylepšená verze v sobě obsahuje většinu toho, co měla verze předešlá, ale má ještě něco navíc, co bude zároveň kompatibilní (použitelné) s další, novější verzí. „Upgrade“ dokáže předešlé verze číst a rozumět jim. Starý program však už novější programové verze číst nedokáže.

Evangelický teolog Werner T. Küstenmacher byl dosud znám jako karikaturista a autor bestsellerů *Simplify your life* a *Biblify your life*. Titul knihy *Gott 9.0 (Bůh 9.0)* připomíná verzi počítačového programu. Na otázku rozhlasového redaktora, jak to spolu souvisí, odpovídá: „Tuto asociaci jsme vymysleli záměrně. Na základě zkušeností s používáním stále nových počítačových verzí programů jsme se rozhodli tuto techniku aplikovat i na jazyk, kterým vyjadřujeme svoje vědomosti o Bohu. S mými spoluautory jsme usoudili, že podobně jako se v životě vyvíjí všechno ostatní, vyvíjí se v různých fázích či stupních i naše víra a poznání o Bohu. Tyto stupně nejsou náhodné, ale vyvinuly se podle určitého vzoru. Model, který se nám líbil nejvíce, pochází od Clare W. Graves. Je to model vývoje hodnot.

Marion Küstenmacher
Tilmann Haberer
Werner Tiki Küstenmacher

GOTT 9.0

Model zahrnuje jednak život každého člověka, od nemluvněte, které musí matka kojít, až po stupeň dospělého, zralého jedince, a zároveň i celou historii lidstva. Myslím, že s jeho pomocí je možné v oblasti náboženství a víry odstranit mnohé falešné představy.

Při vyslovení myšlenky porovnávat lidský vývoj s »upgradem« počítačového softwaru se pravděpodobně mnohým filozofům, psychologům a pedagogům postaví hrůzou vlasy na hlavě. Právem. Nejprve je tedy třeba objasnit titul knihy; toho si jsou všichni tři autoři vědomí. Mezi vědomím člověka a počítačovými programy totiž existují fundamentální rozdíly. Zaprvé: Počítač nemyslí, počítač počítá. Reaguje na »inputs«, neboli vložena data. Chybí mu vědomí a všechno, co nazýváme reflexí či sebereflexí. Zadruhé: »Upgrade« znamená, že počítač změní naráz svůj program. Tato změna však funguje jen v souladu s již instalovanými programy počítače. Člověk a jeho kultura se však mění a vyvíjí jako následek interakce životní okolnosti, zkušenosti a historie. Zatřetí: Počítač potřebuje člověka, aby mohl být nově naprogramován, obsluhován a vylepšen. Začtvrté: Lidské vědomí je tvořeno mnoha oblastmi (vlivy). V různých stupních vědomí a u různých lidí se tyto oblasti (vlivy) mohou podílet na vývoji vědomí odlišným způsobem. Lidé nežijí lineárně jen na jednom stupni vědomostního poznání, ale na jeho různých vývojových liniích.

Pokud se nám podaří sesbírat všechny tyto rozdílnosti a pokud je zároveň dokážeme klasifikovat, popsat a kriticky o nich uvažovat, budeme mít velkou šanci, že se nám podaří vytvořit analogickou teorii funkčnosti vědomí, porovnatelnou s »upgradem« počítačového programu. Výsledkem a cílem takového porovnání by mohlo být vytvoření všeobecných vývojových vzorců a schématu horizontů poznání, stejně jako jejich identifikace a pochopení, jaký vliv mají na vědomí.

Cíl, který si tato kniha s 320 stranami stanovila, je vysoký. Autoři se totiž snaží na kulturně-sociologickém stupňovém modelu „spiral dynamics“ znázornit všeobecný duchovní vývoj lidstva. Tento výraz poprvé použil již jmenovaný americký psycholog Clare W. Graves a později též filozof Kenneth Wilber. Jde o integrální, celkový pohled na rozvoj kultury a psyché od samého začátku existence lidstva až po současnost. Marion a Werner T. Küstenmacherovi spolu s Tilmannem Habererem se poprvé pokusili aplikovat tento stupňový model na obrazy Boha, úlohu bible a církve. Od stupně 1.0 až ke stupni 9.0 vede velmi dlouhá vývojová cesta. Totéž platí i pro Boží obraz a spiritualitu. Jednotlivé stupně autoři označili odlišnými barvami, Graves je používal rovněž. Nemá to žádný esoterický význam, jde jen o to, aby se jednotlivá čísla dala od sebe lépe rozeznat a zapamatovat.

(pokračování)

Austellung Wunderwelt des Jugendstils

Architekturdetails aus den Donauländern – Peter Schubert

Vernissage: Donnerstag, 10. Mai 2012, 16:30 Uhr

NÖ Landhaus – Foyer Haus 1a, Regierungsviertel – 3109 St. Pölten, Landhausplatz 1

Ausstellungsdauer: 10. Mai bis 29. Mai 2012

Češi ve světě – Den české státnosti 2012

Mgr. Stanislav Kázecký, Ph.D.

Zvláštní zmocněnec pro krajské záležitosti

Hradčanské nám. 5, 118 00 Praha 1

tel.: +420 224 183 243, www.mzv.cz/krajane

V Praze dne 15. dubna 2012

Vážení přátelé,

dovolte mi, abych Vás blíže seznámil s akcí, kterou koordinuje Ministerstvo zahraničních věcí ČR. Jak jsem Vás již předběžně informoval, v týdnu od **24. do 30. září 2012** se uskuteční pod záštitou prezidenta republiky týden nazvaný **Češi ve světě – Oslavy Dne české státnosti 2012** jako poděkování za Vaš přínos na šíření českých tradic, kultury a povědomí o českém národě.

Slavnostní zahájení projektu bude 26. září v **Národním památníku na Vítkově**, kde bude umožněna prohlídka výstavy „Křižovatky české a slovenské státnosti“ a proběhne slavnostní večer s folklórním vystoupením. Další program bude zahrnovat **Mezinárodní krajský festival**, konferenci **Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů** na téma „Krajané a problém generací“ a předání ceny **Významná česká žena ve světě** v Senátu Parlamentu

ČR. Plánujeme pro Vás též sérii přednášek v **Náprstkově muzeu, ekumenickou mši** za podpory pražského arcibiskupství, možnost Vaší účasti na **svatováclavské pouti** do Staré Boleslavi a další.

Výše zmíněné akce budou završeny 28. září **slavnostním večerem** nazvaným „**Vzkazy domů**“ v **historické budově Národního divadla** za účasti mnoha významných osobností z veřejného života a Vás – Čechů ze zahraničí. Hlavním bodem večera bude divadelní hra **Korespondence Voskovce a Wericha** z dílny Národního divadla Brno. Více o všech akcích se můžete dozvídat postupně na našich webových stránkách www.mzv.cz/krajane.

Naše pracoviště pro krajské záležitosti na Ministerstvu zahraničních věcí ČR Vám rádo na požádání zarezervuje vstupenky na úvodní akci v Národním památníku na Vítkově, nebo na závěrečný slavnostní večer ve staré budově Národního divadla. Pokud máte o rezervaci zájem, pošlete nám vyplněný příložený formulář na e-mailovou adresu: zkz@mzv.cz. Počet míst je omezen a ohled bude brán na dříve přihlášené. Pokud máte zájem se účastnit i dalších akcí, obraťte se přímo na jejich organizátory. Kontakty na ně naleznete v příloze.

Moc se těším na setkání s Vámi v posledním zářijovém týdnu v Praze!

Plán akcí od 24. 9. do 30. 9. 2012

Datum	Hodina	Akce	Místo
24. 9. pondělí	11 hod.	Prohlídka historických částí Náprstkova muzea s přednáškou	Náprstkovo muzeum
25. 9. úterý	10 hod.	Zahájení série akcí „Češi v rumunském Banátě – tradice, soužití a spolupráce“	České centrum Praha
	17 hod.	Předání ceny Významná česká žena ve světě Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů	Senát
		Diskuse na téma „ Jak česká veřejnost vnímá své krajany “ organizovaná Respekt institutem a Českým centrem Praha	České centrum Praha
26. 9. středa	9 hod.	Zahájení konference „ Krajané a problém generací “ Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů – ukončení v 18 hod	Národní muzeum – nová budova
	19 hod.?	Slavnostní večer u příležitosti oslav Dne české státnosti	Národní muzeum – Vítkov
27. 9. čtvrtek	9 hod.	Druhý den konference „Krajané a problém generací“, ukončení v 18 hod.	Národní muzeum – nová budova
	10 hod.	Zahájení Mezinárodního krajského festivalu	Senát
	14 hod.	Ekumenická bohoslužba	Týnský chrám?
	16:30 hod.	Přijetí účastníků Mezinár. krajan. festivalu u primátora města Prahy	Radnice hl. města Prahy
	18 hod.	Setkání účastníků Mezinárodního krajského festivalu	Toskánský palác
28. 9. pátek	9 hod.	Účast na svatováclavské pouti do Staré Boleslavi	Stará Boleslav
	9 hod.	Fakultativní program pro účastníky konference „Krajané a problém generací“ Mezinárodního koord. výbor zahr. Čechů	Praha
	11 hod.	Prohlídka historických částí Náprstkova muzea s přednáškou	Náprstkovo muzeum
	20 hod.?	„ Vzkazy domů “ – slavnostní večer oslav Dne české státnosti organizovaný obecně prospěšnou spol. Dny české státnosti	Národní divadlo – historická budova
29. 9. sobota	10 hod.	Pokračování Mezinár. krajan. festivalu	
29. 9. sobota	10 hod.	Pokračování Mezinár. krajan. festivalu	
30. 9. neděle	10 hod.	Zakončení Mezinárodního krajského festivalu průvodem krajanů	Hradčanské náměstí

Přihlašovací formulář

Datum přihlášení

Jméno

Příjmení

Adresa

Země

E-mail

Telefon

Krajanský spolek

Akce

Datum

Počet vstupenek

Úvodní slavnostní večer na Vítkově

26. 9. 2012

Závěrečný večer „Vzkazy domů“ ve staré budově Národního divadla

28. 9. 2012

Prosíme odeslat na e-mailovou adresu: zkz@mzv.cz,

nebo poštou na:

Projekt Češi ve světě – oslavy Dne české státnosti 2012
 Pracoviště zmocněnce pro krajanské záležitosti
 Toskánský palác, Hradčanské nám. 5
 118 00 Praha 1, CZECH REPUBLIC

OHLÉDNUTÍ
19. března 2012 se na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konal seminář na téma „Jak se žije Čechům na Slovensku a Slovákům v Čechách“

V roce 1993 se rozdělilo Československo na dva státy – Českou a Slovenskou republiku, na Slovensku zůstalo na deset tisíc občanů hlásících se k české národnosti. Za téměř dvacet let jejich počet klesl o třetinu.

S úvodními příspěvky vystoupil předseda podvýboru zahraničního výboru Poslanecké sněmovny pro styky s kraji, prezentaci ČR v zahraničí a vnější ekonomické stavy Jaroslav Foldyna, následoval příspěvek předsedy Stálé komise Senátu pro kraje žijící v zahraničí PhDr. Tomáše Grulichy. Předsedkyně Klubu občanů ČR v Bratislavě Jana Bratínková referovala o situaci českých občanů na Slovensku po přijetí zákona Slovenské republiky „o možnosti jediného občanství“ a o omezení finančních prostředků. Člen Sekce národnostních menšin Úřadu vlády SR Mgr. Ján Lajos zdůraznil, že Češi jsou jednou ze třinácti národnostních menšin na Slovensku, Robert Řehák z oddělení pro krajanské záležitosti MZV ČR upozornil na nepříznivý demografický trend. V diskusním panelu referoval předseda

Českého spolku na Slovensku Ing. Pavel Doležal o činnosti spolku (deset regionálních organizací a čtyři kluby – nejdůležitější centra mj. jsou Bratislava, Prešov, Martin a Košice), založeného v roce 1994.

Red. poznámka: Pro zaneprázdnění se bohužel semináře v Praze výbor Kulturního klubu nemohl zúčastnit.

**Fotoreportáž ze společenského večera
Československého ústavu zahraničního –
ČÚSZ, který se konal v listopadu 2011
v klášteře svaté Anežky České**

Předseda Jaromír Šlápota:

„Jsm rádi, že jsme uhájili název Československý ústav zahraniční, když došlo k rozdělení Československa. Období uplynulých dvaceti let nám dalo zapravdu. Protože Krajanské spolky se většinou nerozdělily na české a slovenské, můžeme uskutečno-

vat projekty jak pro bývalé občany SR, tak pro bývalé občany ČR.“

Československý ústav zahraniční slavil

Na osmi panelech se mohli účastníci večera seznámit s historií a současností činnosti ČÚSZ, který v roce 2008 slavil osmdesát let svého trvání.

Red. poznámka:

Předsedkyně Kulturního klubu se bohužel nemohla pro nemoc tohoto semináře zúčastnit.

16. června 2012, 15.00, Dvůr Fratres

ART GOES ECONOMY – UMĚLEC PODNIKATEL

Také ve světě orientovaném na hospodářství existují výjimeční umělci. Při současné krizi světového hospodářství a jeho oběhu peněz se obrací pozornost veřejnosti stále více na alternativní formy myšlení a hospodaření. – Kulturní most představí tři úspěšné modely kreativního regionálního podnikání, z Čech, Německa a Rakouska.

MYSLITEL VÝROBCEM OBUVI

Poznatek, že se „i s nízkým příjmem dá žít důstojně“, stál na počátku podnikatelského záměru **Heini Staudingera**. Teolog, politolog a lékař, ročník 1953, založil v r. 1984 firmu **Waldviertler Schuhwerkstatt**, jako samosprávný podnik, ke kterému dnes patří kromě výroby obuvi také truhlárna a řetězec GEA-obchodů, s vlastní filozofií podnikání. Jeho deviza zní: navzájem si pomáhat.

MUZIKANT, LÉČITEL, ZAKLADATEL NOVIN

Udělat si sám, je pro muzikanta a výrobce hudebních nástrojů **Johanne-se Heimratha** zodpovědný životní postoj a znamená pro něj „politiku činu“. Zakladatel a šéfredaktor časopisu **„Oya – anders denken – anders leben“** (jinak žít-jinak myslet), který nabízí prostor pro perspektivní nápady a projekty, žije již 30 let se svou velkou spolehlivou jím zvolenou rodinou, místem zrodu mnoha myšlenek. V jeho **„Evropské akademii léčitelského umění“** v Klein-Jasedowě u Baltského moře zkoumá a zkouší mj. možnosti výtvarného umění při léčbě nemocných.

KERAMIKA, TEXTILNÍ TVORBA, GASTRONOMIE

Erwin Wurm

Legendární české divadlo **„Sklep“** působilo svým politickými divadelními improvizacemi jako kreativní šíp proti komunistickému režimu bývalého Československa. Po roce 1989 založili členové Sklepa restauraci a hotel **„Besídka“** ve Slavonicích, která se stala regionálním kreativním centrem mnoha aktivit, sahajících od výtvarného umění, přes umělecká řemesla, textilní tvorbu až k lidové hudbě. **Zuzana Krajčovičová**, textilní výtvarnice a návrhářka pocházející z Bratislavy, zažila od počátku vývoj Besídky a v letech se 1992 - 2009 se na něm podílela. Dnes vede výrobu a prodej své vlastní umělecké tvorby. V roce 2011 založila Nebeskou Kavárnu a dnes pracuje jako nezávislá umělkyně a návrhářka. Zuzana Krajčovičová nás seznámí s počátky podnikání i po roce 1989. –

Na závěr: Diskuze s publikem

ČETBA: BODO HELL, AUTOR & BAČA

Spisovatel a bača **Bodo Hell** miluje jednoduchý život v přírodě na své štyrské salaši. Hell studoval hudbu (varhany), filozofii, germanistiku a dějiny. Od 70. let publikuje experimentální prózu a rozhlasové hry, knihy textů s fotografiemi a filmy, spolupracoval mj. s Friederike Mayröcker, Ernestem Jandlem, Hil de Gard. Obdržel: *Rauriserovu cenu za literaturu, cenu Theodora-Körnera, cenu Ericha-Frieda i cenu za literaturu města Vídeň*. – Salaš není pro Boda Hella idyla pro psaní, nýbrž hospodářský prostor, jeho bačovská práce je tvrdá a náročná.

KONCERT „PPB“: FOLK & JAZZ

Většina členů skupiny PPB jsou živými příklady regionálního alternativního hospodářství: **Ivan Kušniak** (zpěvák a bubeník) se přistěhoval z Prahy do pohraničního: původně lékař a člen „Sklepa“ pracuje dnes jako překladatel. **Karel Hrubý** (houslista, zpěvák, fotograf): geodet odsunutý z politických důvodů z Prahy na Landštejn; **Petr Havlíček** (kytarista) přišel do Slavonic z Moravy, kde založil vlastní truhlárnu. **Pavel Duží** (dudy) podnikal ve Slavonicích, IT programátor, dnes žije opět ve Vidni.

Výstava Sylvie Muselové otevřena!

Za program dne zodpovídá a moderuje: Christa Binder

Fratres 11, A-3844 Waldkirchen/Thaya, Tel./Fax: +43(0)28 43/28 74 o. 0664/430561

14. července 2012, 15.00, Dvůr Fratres

KE STOLU! JÍDLO & PITÍ V UMĚNÍ: SAKRÁLNÍ, PROFÁNNÍ, POSTMODERNÍ

Představením různých žánrů se multimediálně přiblížíme k jedné z nezákladnějších lidských potřeb. V příspěvcích dvanácti umělců se v zorném poli objeví také současné proměny prastarých sakrálních aspektů. – Stále aktuální otázka prevence hladomorů se nesmí opominout.

MIMOŘÁDNÁ VÝSTAVA K TÉMATU: GIANOTTI, HARING, HIRSCH, HOFER, PFEFFER, PRESSL, RUPP, SCHEFFKNECHT, SCHICHO, SCHWEIGER, SPOERRI, WURM

Dvanáct umělců, účastníků výstavy, používá velmi různorodé prostředky k uměleckému výrazu, které sahají od instalací, maleb, fotografií a videí až k performancím. Díla a představení (např. „Last Supper“, „Panem et Circensibus“, „Komunikující püllitry“, „Fast Food“ či „Doma se dnes nevaří, výlet do Wienerwaldu se podaří“) transformují náboženská kódy nebo krouží okolo společensky relevantní role jídla a pití. Zajímáme pomalované špagety coby špejle na míkado, explodující kávovar „Challenger“ nebo „Hells Kitchen“, soubor přetékajících hrnců, doplněných „Bubblegumem“.

Kunsthistorik a kurátor **Lucas Cuturi** (ročník 1973) nás provede jím koncipovanou výstavou a promluví o základní lidské potřebě sloužící jako syžet v umění.

Téma bude prohloubeno v rozhovoru s umělci i filozofem a autorem **Franzem Schuh**.

PŘEDNÁŠKA: CARITAS KE SKANDÁLU HLADU VE SVĚTĚ

Stanislav Komárek

Franz Schuh

Třetina lidstva trpí permanentní podvýživou, nedostatkem pitné vody a léků. Obravský nárůst zvýšení cen základních potravin byl hlavně způsoben spekulací a vedl k dramatickému zvýšení chudoby především ve velkoměstech jižní polokoule. Nadnárodní koncerny honící se za profitem vyvíjejí tlak na kurz zahraniční politiky mnoha států a uzavírají strategická spojení s diktátory a oligarchy. Většinou si zajišťují přístup k surovinám a levným pracovním silám pomocí úplatků. Způsobuje světový hospodářský systém hladomor ve světě? – **Thomas Preindl** z humanitární organizace Caritas promluví o příčinách hladomorů a aktuálních strategiích jejich prevence – **Názory z publika vítány!**

FRANZ SCHUH ČTE A PŘEDNÁŠÍ NA TÉMA „OBŽERSTVÍ“

Vídeňský filozof a spisovatel, ročník 1947, patří k významným myslitelům současného intelektuálního diskursu. Ve Fratres se autor, který sám nebrání tělesným požitkům, a často sám se sebou bojuje proti pokušení, vyjádří k aspektům „obžerství“.

– **Franz Schuh** získal mj. *Amerý* cenu za esej, *cenu Lipského knižního veletrhu* a *Tractatus* cenu za esej.

KOMUNIKUJÍCÍ PÜLLITRY – PERFORMANCE PRO ŽÍZNIVCE

Dvě osoby sedí naproti sobě u stolu a pokouší se pít z püllitrů plnými doušky. Co zpočátku vypadá zcela normálně, se promění ve vysloveně obtížný úkol: Püllitry jsou spojeny hadičkou, která se postará o mokré překvapení! – Narušením něčeho zcela obyčejného vznikne kreativní iritace, kterou je možno proměnit v hloubání.

Za program dne zodpovídá a moderuje: Lucas Cuturi

11. srpna 2012, 15.00, Dvůr Fratres

APOKALYPSA & DIVIDENDA - ZPENĚŽENÍ KONCE SVĚTA

Bude 21. prosinec 2012 dnem, ve kterém skončí život na zemi? – Jako vždy, když se blíží nějaké „osudné datum“, se někdo snaží na obavách lidí vydělat. Trivializování záhad se stalo celosvětovým byznysem, který „hlubší pravdu“ mystických předpovědí zkruskuje a diskredituje.

VÝSTAVA: VERONIKA STEINER POLARITA, SYMBOLY, ŠIFRY

Pro vídeňskou umělkyni, ročník 1968, se polarita světa ukazuje v jasných fragmentech a hluboké černi. Pozorovatele tajuplných obrazů očekává potěšení obsažené tajemky rozluštit. Hledání stop obsahuje také téma tohoto dne. **Veronika Steiner** vystavovala v mnoha zemích a získala ocenění na pěti bienálech. Od roku 1996 vyučuje na vídeňské *Universität* užitého umění.

IMPULZNÍ REFERÁT: WILTRUD KLEIN „NEW AGE“ – CO TO ZNAMENÁ?

Přesnými pojmy a pečlivým zdokumentováním rozdílných metod, jasným ohraničením čistě materialistického světového názoru, si pokusíme prorazit cestu džunglí ezoterické divočiny a stanovit kritéria pro tuto oblast, abychom mohli oddělit zrna od plev. Ukazatele přibližování vědy a ezotiky naznačují do budoucna nadějně perspektivy.

PŘEDNÁŠKA: JOHANN KÖSSNER – ZNAMENÍ DOBY V ZRCADLE MAYSKEHO KALENDÁŘE

Veronika Steiner

Učelec **Johann Kössner** žijící ve Waldviertelu časně podlehl fascinaci astrologických znalostí staré mayské kultury. Věnoval se studiu a interpretaci už Mayům známých vesmírných souvislostí a své znalosti šíří na přednáškách a seminářích po celé Evropě. Jako důkladný znalec mayského kalendáře a předpovědí na rok 2012 je spolehlivým komentátorem, který dovede nahradit strach a sklíčenost naději a čínorodostí.

O přestávce: Mexické občerstvení!

NA CESTĚ MEZI SVĚTY ČETBA: LOTTE INGRISCH

V textech známé spisovatelky a specialistky „onoho světa“ se rozplývá místo a čas, spojují se fragmenty lidského ducha, sen a skutečnost, věda a umění. **Lotte Ingrisch** virtuózně ovládá hru na nástroje poznání a umí překvapivým způsobem řešit zdánlivé rozpory. V své nové knize „Die doppelte Lotte“ (Dvojitá Lotka) autorka získává podporu od kvantových fyziků, náboženských filosofů, etnologů aj., kteří, jak se zdá, potvrzují svoji představu o úchvatném množství realit ukrytých pod závojem našeho omezeného vnímání.

KONCERT: „LOS SOMBREROS“

Skupina hrající mexickou lidovou hudbu se skládá z absolventů vídeňské *Universität* muzických umění, šíří ve střední Evropě hudební tradice své vlasti. – Skupina vystupovala mj. ve vídeňském hudebním spolku, v UNO-City i v četných televizních pořadech.

Za program dne zodpovídá a moderuje: Wiltrud Klein

25. srpna 2012, 15.00, Dvůr Fratres

INFORMACE. MOC. MANIPULACE: O SVĚTĚ OBRAZŮ A OBRAZECH SVĚTA

Co nám říká obraz? Jak fungují vizuální „kódy“, které transportují naše poselství? Co se odehrává na bojišti velkolepých nápadů a jejich zobrazení? – Kulturní most klade otázku, které vlastnosti obrazů zprostředkují jejich význam a objasňuje jejich používání a zneužívání v oblasti protichůdných veřejných zájmů.

IMPULZNÍ REFERÁT: HERBERT HOPFGARTNER

Člověk „osamělý v mase poustevníků“ (*Günther Anders*) se utíká do falešné objektivitě zpravodajství a stereotypní mašinérie zábavy, která ráda přehrává smích nenáročného publika ze záznamu. **Dr. Herbert Hopfgartner** vysvětluje, jak množství stále nových informací dává konzumentům pocit soudnosti a růstu moci, ve skutečnosti se však konzument stává závislým a bezmocným.

LESK A BÍDA NOVÝCH MÉDIÍ PŘEDNÁŠKA: OTTO NEUMAIER

„Lidé vyvíjejí média jako nástroje k zprostředkování informací mezi sebou a okolním světem, a to tak, že s ohledem na určité cíle je tento způsob účinnější, než bývalo pro média přirozené. A tak vývoj nových médií v podstatě nabízí možnosti, které nejsou pro nás přirozené. Současně hrozí nebezpečí, že se media osamostatní, např. tak, že nám jejich cíle zmizí z očí. To, jak zacházíme s novými médii, přináší problémy, neboť málokdy reflektujeme jejich vědomé a nevědomé následky, i přesto že s nimi nejsme v mnoha ohledech zcela obeznámeni. Všeobecně se musíme stále vyrovnávat s novými situacemi, které jsou důsledkem (nejen) nových médií; k tomu také patří mít na zřeteli vztah mezi veřejnými a soukromými záležitostmi.“ (zkráceno *Univ. Prof. Dr. Otto Neumaier*)

VYJÁDRĚNÍ: STEPHAN TEICHGRÄBER“

Michal Hvorecký

W. Benjamin upozorňuje, že obrazy se umí vyjadřovat teprve textem, který je k nim přiřazen. Zcela sporná teze. Vilém Flusser zavedl výraz technického obrazu, aby zdůraznil rozdíl mezi deskovou malbou a fotografií a obrazem televize, videa či internetu.

VÝSTAVA: MEETING POINT CHATROOM

Kdo zaspí technický vývoj, ztratí oprávnění příslušnosti ke komunitě, přičemž její aktivní členové musí, či chtějí zde využít své exhibicionistické sklony a návštěvníci spíše inklinují k voyeurismu. Jak se s tím mladí lidé vyrovnávají? – K znázornění vztahu k novým mediím použili žáci zcela konvenčního prostředku – kresby.

ČETBA: MICHAL HVORECKÝ SMRT NA DUNAJI

Známy slovenský spisovatel **Michal Hvorecký** čte ze svého nového románu (překlad *Michael Stavaric*). V tomto groteskním ship-movie spojuje osud střední Evropy se svým osobním osudem, vytváří obraz generace, která putuje od jedné země k druhé jako nomádi a hledá práci, naplnění a domov.

OD MONUMENTU K MOMENTU – TAJNÉ PETER HAAS

Výstava Veroniky Steiner otevřena!

Za program dne zodpovídá a moderuje: Herbert Hopfgartner ve spolupráci s Andreou Schock a Stefanem Teichgräberem

**Návštěvy po zahájení vystav po dohodě možné.
PROSÍME, DOSTAVTE SE VČAS!**

KINDER DER WELT

Adrienne von Korff-Kerssenbrock

Jan und Tamara Brabenc
freuen sich Sie und Ihre Freunde
zu der Ausstellung

KINDER DER WELT

durch das Objektiv von
Adrienne von Korff-Kerssenbrock
einzuladen.

Vernissage: Mittwoch,
den 25. April 2012 um 18 Uhr

Einführende Worte: S. E. Dr. Jan Koukal,
Botschafter der Tschechischen Republik

Ausstellungsdauer:
25. April - 30. Mai 2012
Mo - Fr: 13 - 18 Uhr
Sa: 10 - 14 Uhr

Galerie - Atelier JAN
Spittelberggasse 7, 1070 Wien
Tel.: +43 1 526 54 22
Mail: atelierjan@chello.at
www.atelierjan.at

**52. RUSSISCH-
INTENSIVSEMINAR**
für Anfänger und Fortgeschrittene
in Eisenstadt (Österreich)
8. bis 21. Juli 2012

ÖSTERREICHISCHES ZENT UM
FÜR RUSSISCHE SPRACHE UND KULTUR

Hormayrgasse 52/1, A-1170 Wien
Mobil: 0650 45 00 676
Fax (+43-1) 25 33 0 33 48 40
seminar@russisch.or.at
www.russisch.or.at

POKYNY PRO ČTENÁŘE

Přihlášky k členství/odběru časopisu zasílejte na adresu:
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich
Schlösselgasse 18
A-1080 Wien

tel./fax/záznamník (od 10:00): **++43-1-79 88 454**
e-mail: **info@kulturklub.at, www.kulturklub.at**

Nemáme placenou sekretářku, a proto prosíme o pochopení,
pokud se nedovoláte. Namluvte svá přání na záznamník, určitě se
ozveme. Srdečně děkujeme všem novým odběratelům časopisu
a věříme, že jsou s ním spokojeni. Zároveň prosíme o Vaše ohlasy,
přání, návrhy a kritiky.

Vážení členové v Rakousku, příspěvek na rok 2012 činí
33,- € (členský příspěvek 16 € + předplatné 17 €). Člen-
ství zahrnuje: zasílání časopisu, možnost inzerce na ho-
mepage Klubu, možnost inzerce s 20 % slevou v časopise
Kulturní klub aj.

Vážení čtenáři v Rakousku, abo-příspěvek na rok 2012
činí **35,- €**. Prosíme, uveďte na složence zkratku ABO.

Vážení členové a čtenáři ve světě (s výjimkou ČR a SR), členský příspěvek či abo na rok 2012 činí včetně
poštovního **50,- €**.

Bankovní spojení: Bank Austria, číslo účtu: **683 035 901**
IBAN: **AT 03 1200000 683035901**
SWIFT: **BKAUATWW**.

POKYNY PRO INZERENTY (včetně cen)

Rozměry v cm	Cena v €
2,5 × 5,2	6,13
3,2 × 10,5	15,31
6,5 × 5,2	15,31
7,0 × 8,5	26,88
7,0 × 10,5	34,38
5,0 × 17,3	40,00
12,5 × 17,3	100,00

Jednorázový příplatek za rámeček a/nebo šedé pozadí: 2 €.

Kromě výše uvedených rozměrů a standardního černobílého provedení
je možno po domluvě otisknout inzerát v barvě a/nebo jiné velikosti.
Platba musí být uskutečněna s předstihem 14 dnů před otištěním inze-
rátu, a to převodem, složenkou, nebo hotově (zasláním v obálce).
Sleva pro členy Kulturního klubu: 20 %.

Bankovní spojení:

- Bank Austria, číslo účtu: **683 035 901**, BLZ: **12000**,
IBAN: **AT 03 1200000 683035901**
SWIFT: **BKAUATWW**
- Česká spořitelna, číslo účtu: **1557869023**,
kód banky: **0800**, účel: **inzerát**

Objednávky přijímá a případné dotazy Vám zodpoví:
Centrální telefon a fax (od 10:00): **+43-1-79 88 454**
e-mail: **inzerce@kulturklub.at**

THEATER BRETT

Theater Brett, Münzwardeingasse 2, 1060 Wien
theaterbrett@gmx.at, www.theaterbrett.at

Tel. Vorbestellungen unter 0676/7345566

**Prodám
chatu
Vranov - Lančov**

**Vlastní pozemek
500 m²**

**Info:
tel.
+420 603 43 65 88**

Kursy češtiny
Čeština pro začátečníky i pokročilé,
dr. MALÁ, tel. č. 602 36 51
Čeština - začátečníci i pokročilí,
Mag. dr. BRANDEIS,
tel./fax 0043-1-40 89 841

**RAKÚSKO-SLOVENSKÝ
KULTÚRNY SPOLOK**
Sekretariát: út 9:00-10:30, čt 18:00-19:30
Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien
tel. +43-1-596 13 15, fax +43-1-595 57 99
rsks@slovaci.at www.slovaci.at

KULTURNÍ KLUB

*Informační časopis Čechů a Slováků v
Rakousku*

*Informationszeitschrift der Tschechen
und Slowaken in Österreich*
Schlüsselgasse 18, 1080 Wien

mobil (od 10:00): 0043-0-664-97 33 764
fax: 0043-1-79 88 454

e-mail: info@kulturklub.at
www.kulturklub.at

Knihy vydané Kulturním klubem
si můžete zakoupit/objednat přímo
v Kulturním klubu.

TSCHJECHISCHES ZENTRUM
ČESKÉ CENTRUM

Herrengasse 17, 1010 Wien
ředitel ing. Martin KRAFL
tel.: +43-1-53 52 360
www.czechcentres.cz/vienna
e-mail: ccwien@czech.cz
Po - St 10:00-17:00
Čt 10:00-18:00, Pá 10:00-16:00

SLOVENSKÝ INŠTITÚT
Wipplingerstrasse 24-26, 1010 Wien
riaditeľka: dr. Viera Polakovičová
Pond. - Štvr. 09:00-12:30, 13:00-17:00
Piat. 09:00-12:30, 13:00-15:00
Informácie: tel. 01/535 40 57

Mag. **Sylvie Šebelová**
Sprachtrainerin für Tschechisch

+43 1 920 70 48 **tel+fax**
+43 699 12 64 29 38 **mobil**
office@sebelova.at **e-mail**
www.sebelova.at **web**

Slowakisches Institut
Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien
tel./fax: ++43-1 53 54 057
www.mzv.sk/sivieden
e-mail: si.wien@gmx.at

Galerie auf der Pawlatsche
Institut für Slawistik
Universitätscampus
1090 Wien, Spitalgasse 2-4 / Hof 3
www.univie.ac.at/pawlatsche

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin;
předělávky, vlastní výroba (též z doneseného
materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88.
tel. / fax 604 54 85,
po-pá 9-12 a 14-18 hod., so 9 -12 hod.

PRÁVNÍK A ADVOKÁT V ČR

JUDr. Josef Franc
Kovářská 1169/17, 190 03 Praha 9
tel./fax: +420-284 818 008
mobil: +420-602 850 267
e-mail: Josef.FRANC@seznam.cz

DŮLEŽITÉ ADRESY

Ateliér JAN, Jan a Tamara Brabenc
Spittelberggasse 7, 1070 Wien
tel./fax: 526 54 22

MOKI - Theater für Kinder
tel. 505 98 06, www.theater-moki.at

Hodiny klavíru
Info tel. 0650 967 80 80

Täglich ab 11:00 bis 23:00h

ALTÖSTERREICHISCHE & BÖHMISCHE KÜCHE
1050 Wien - Margaretenstraße 60 - Tel (0222) 586 09 67

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem
o nákup českých malířů. Zprostředkování
bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7,
Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81,
mobil 0664/3566676.

Otevřeno vždy od 15. března do 31. října

BIERGARTEN · RESTAURANT

Schweizerhaus

Familie Karl Kolařík
seit 1920

1020 Wien, Prater 116, Tel. 728 01 52

Raumdekor

ANTON FLORIÁN
MALERMEISTER

TEL.+FAX **586 86 86**

1060 Wien, Hofmühlgasse 18

E-mail: raumdekor.florian@aon.at

MALEREI - STUCK
JALOUSIEN - ROLLO
ANSTRICH - TAPETEN
TEPPICHE - VORHÄNGE
STIL- UND LIFTKARNISEN
WAND- UND BODENBELÄGE
FARBEN - LACKE - WERKZEUGE
>>> *sleva pro krajany*

Restaurace
privátní pokoje

**BÖHMISCHER
HOF**

So-St 10:30-22:00 hod.
Čt 10:30-14:00 hod.

Laaerstr. 55
2111 HARMANNSDORF
-RÜCKERSDORF

Tel. **02264/200 82**
www.hroch.at

**Máte problémy s identifikací
neznámých znaků?**

Obrátte se s důvěrou
na naši heraldickou kancelář!

Újezdský herold
Heraldická kancelář

VÁCLAV KULLE

Ježovická č. 114
190 16 Praha 9
Česká republika

Tel./fax:
pondělí – pátek
+420/281 972 116

Koniasch Latin Press s. r. o.

Na Hubálce 7, CZ-169 00 Praha 6
tel./fax: +420-220 511 681

KLP koniasch@gmail.com

Restaurace BÖHMERWALD – rodina Stuchlíkova

Česká kuchyně a speciality.
Osłavy pro malé i větší skupiny
v romantickém prostředí
české a slovenské restaurace.

Na Vaše objednávky se těší rodina Stuchlíkova,
1040 Wien, Argentinierstr. 66 / Wiedner Gürtel 20,
tel./fax: 505 72 34, e-mail: boehmerwald@aon.at,
www.restaurant-boehmerwald.at
otevřeno: po – ne 11-23 hod.

Restaurant

Schönbrunner Stöckl

beim Meidlinger Tor

České a slovenské speciality!

rodina

Smadišova

10:00-22:00, otevřeno po celý rok

1130 Wien, Schönbrunn, Meidlinger Tor, tel.: +43-1-813 42 29

tel./fax: +43-1-812 82 71, www.schoenbrunnerstoeckl.com

Lux Böhmisches Kuchl

SPECIALITY ČESKÉ
A MORAVSKÉ KUCHYNĚ

OTEVŘENO: pondělí – pátek
11:00-15:00 a 17:30-23:00

1080 Wien, Schloßelgasse 18

tel.: +43-(0)1-402 57 31 (Dagmar Ficenc)

KOREC und BLAŽEK OEG

Mo-Fr 09:00-19:00, Sa 09:00-15:00
17:00-18:00 – sleva 25 %

Täglich Mittagsmenü – Spezialitäten aus der ganzen
Monarchie – Trennkost- und Seniorenkarte
Simmeringer Hauptstr. 96a, 1110 Wien
Tel. +74 331 81

Přimo v nákupním centru Simmering
3 hod. parkování v garáži zdarma

Danica Korecová, fa. Korec
tel./fax: 038-7486 159
Info v reštaurácii Pressburg

**Kleines Wiener Cafe
DENIS BEZUCHA**

1080 Wien, Kochgasse 18
tel. 01/402 32 07
po – pá 9:00-22:00
so – ne zavřeno

Kavárna s českou kuchyní. Osłavy
na objednávku. Budějovické pivo.

**Výhodné ubytování ve Vídni
M. SEĎA**

Westbahnstr. 18, 1070 Wien
Tel. 524 38 73, 617 27 06

Česky a slovensky mluvící lékaři ve Vídni

MUDr. Jiřina BODNAR
choroby kožní a pohlavní
po, čt 14-18:30, út 8-13, pá 8-11
Josefstädterstr. 3/4-5, Wien 8
tel. 406 99 41

MUDr. Vít DOLEŽAL
zubní lékař (všechny pokladny)
Kegelgasse 14 / Top 12 (vchod ze Seidl-
gasse 12), 1030 Wien, tel. 713 72 66

MUDr. Eva DRŠATA
oční lékařka (všechny pokladny)
Favoritenstr. 8/2, 1040 Wien,
po, st – odpoledne; út, čt – dopoledne
termín po dohodě na tel. 587 54 27

MUDr. Kamila HAJEK
soukromá léčba homeopatií
Ada-Christen-Gasse 2/F/8, Wien 10
tel. 689 22 80

MUDr. Hana LION
zubní lékařka
Waltenhofengasse 5/2/301, 1100 Wien
Mo 11-17, Di 8-14, Mi 9-17, Do 10-15
tel. 615 46 10, všechny pokladny

MUDr. Kristina LION
všeobecná lékařka se specializací
na psychosomatiku a psychoterapii
Röttergasse 37, 1170 Wien
tel. 486-22-86, všechny pokladny

MR MUDr. Vladislav LIPTÁK
internista – sportovní lékař
Innere Medizin – Sportmedizin
gerichtlich beeid. Sachverständiger
Diplomsporarzt, všechny pokladny
Zelinkagasse 12, 1010 Wien-City
po, út, st 14:00-16:00, čt 9:00-11:00
tel. 533 58 34, fax 533 58 34 16

Digitale Praxis: **Dr. med. &
Dr. dent. med. Josef LUDVÍK**
FA f. Zahn-, Mund- u. Kieferheilkunde
Simmeringer Hauptstr. 40/4, 1110 Wien
Po 10:00-13:00, 14:00-19:00,
út 7:30-14:00, st 7:30-14:00,
čt 12:00-17:00 a podle domluvy
tel.: 749 34 76, www.drludvik.at
e-mail: ordination@dr-ludvik.at

MUDr. Pavol MAZANIK
zubní lékař
Etrichstraße 15/1/13, 1110 Wien
po: 8:00-11:00, út, čt: 14:00-18:00
tel.: 941 91 17
pokladny KFA, SVA
pro ostatní pokladny Wahlarzt

MUDr. Ilona POLZER
(roz. Bartošková)
choroby oční a optometrické (Wahlarzt)
Wiener Neudorf, Schillerstr. 26, NÖ
po, út 9-12, po + st 17-19 hod.
a po dohodě (i sobota dopoledne možná)
Tel.: 02236-496 93, v akutních případech
mimo ord. hod.: 0660-3470374
www.gesundeaugen.at

MUDr. Georg SOJKA
neurolog a psychoterapeut
tel. 0664/214 01 63, termín po dohodě

PSYCHOTERAPEUT PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

Mag. Dr. Ladislav Nykl, Ph.D.
lektor na vídeňské univerzitě
a Masarykově univerzitě v Brně
semináře růstu osobnosti, pomoc
při sociálních problémech, depresích,
psychosomatických problémech atd.

Praxe:
Lederergasse 17/7, Wien 8,
tel.: 523 57 44 nebo 0676/5194833
e-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
<http://members.aon.at/nykl>

GESUNDHEITSSTUDIO KROTENBACH

Med. Univ. Dr. Kamil Maarfia
soukromý všeobecný lékař
pracovní, preventivní a estetická
medicína, životní prostředí

Praxe:
Krottenbachstr. 52 (vchod Budinskygasse
1190 Wien, tel.: 01/9580951
e-mail: dr.maarfia@hotmail.com
www.artdoc.at

**Ověřené překlady dokumentů aj.
Univ.-Lektor Dr. Dietmar KOLLER**
A-2333 Leopoldsdorf, Weidengasse 2
tel. +43-2235/44 637, +43-676/37 62 117,
+43-1-515 28-444, fax: 02235/44 638
práce: A-1030 Wien, Marxergasse 1a
(City-Tower Wien Mitte/Bhf. Landstr.)
e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at
www.tschechisch-slowakisch.com

Mag. Lenka KOVARIK
A-1210 Wien, Felix-Slavik-Str. 3/1/10
tel./fax: 2908809, mobil: 0699/11807581
lenkakovarik@hotmail.com
lenka.kovarik@fh-burgenland.at

Dr. Milan KOŠÍČEK
A-1030 Wien, Salesianergasse 17
tel.: 0664/2537951, fax: 066477-2537951
e-mail: m.kosicek@A1.net

Mag. Pavlína BÖHMOVÁ-LÖSSL
Allgemein beeidete und gerichtlich zertifizierte
Dolmetscherin für die tschechische Sprache
Sprachtrainerin für Tschechisch, Slowakisch,
Deutsch
A-1100 Wien, Dieselgasse 5/43
tel./fax 2082175, 0699/19544077
pavlina@chello.at, www.boehmova.at

Petr Jeremias POPOV-HAMMERSCHMIED
A-1110 Wien, Hugogasse 5/7
tel./fax +43(0)650 9688004
www.petrpopov.info
www.tschechischebahnen.at.tt

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK
Adresa k dispozici v redakci.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie
Katholische Mission für Tschechen
Duchovní správce krajinu Prof. P.ThDr. Jan Horák
1030 Hagenmüllergasse 31,
tel. +43 0664 406 55 41, fax: +430 01 711 84 112
www.sweb.cz/farnost.widen, www.rozhledy.at

**KOSTEL "Nejsvětějšího Vykupitele",
Vídeň 3., Rennweg 63:** mše svatá každou neděli
a svátek v 10:00 hodin.

**CHRÁM "Panny Marie na Nábřeží", Vídeň
1., Salvatorgasse 12:** mše svatá každou neděli a
svátek v 08:30 hodin.

**KAPLE "Panny Marie Pomocnice křesťanů",
Vídeň 13., St. Veit-Gasse 25:** mše svatá 3. sobotu
v měsíci v 18:00 hodin platná na neděli.

**KOSTEL "Don Bosco", Vídeň 3., Hagenmül-
lergasse 33:** mše svatá podle kalendáře akcí
kostel Panny Marie na rohu
Linz, Herrenstr. a Redigierst. v centru města
Mše svatá v českém jazyce, každou sobotu v 16.30
hodin. Duchovní správce: P.ThDr. Michal
Kaplánek SDB, tel. 00420 656 354

Římskokatolická
**Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom**
svatá zpověď pondělí 16–18, úterý
15–17, středa 13–14 hod.

Kostol Panny Márie Snežnej
1030 Wien, Jaquingasse 12
Svatá omša s kázňou v slovenskom jazyku každú
nedelu a v zasvätený sviatok o 18 hodine.

Klemens Maria Hofbauer klub
Čes. kat. spol. při chrámu Panny Marie
na Nábřeží 1010 Wien, Seitzerg. 5/IV
otevř. každ. pá do 19-22 hod. v ne. a cír.
sv. od 9.30 do 11 hod.

Kaple sv. Stanislava
Kurentgasse 2, Wien 1
mše svatá každý první pátek
v měsíci v 18:00 hodin

EUROPÄISCHE VOLKSSCHULE
Volksschule Dr. Leopold Zechnerschule
1150 Goldschlagstr. 14 / Tel. 9824609
Volksschule Sir Karl Popper 1150 Benedikt
Schellingerg. 1-3 / Tel. 9823403
Sprachclubs in Französisch, Ungarisch,
Tschechisch, Slowakisch, Italienisch

ŠKOLSKÝ SPOLEK KOMENSKÝ
Privátní bilingvní škola obecná
1030 Wien, Sebastianplatz 3
tel.: 714 88 76, fax: 714 88 76 /34
Mateřská škola
tel. (ředitelství): 713 31 88 / 40

**Privátní bilingvní reálné gymnázium
2. stupeň**
1120 Wien, Singriergasse 21
ředitelka Mag. H. Huber
tel.: 890 44 04-60

**Europäische
Mittelschule Wien
European Middle
School Vienna**
1070 Wien, Neustiftgasse 100
Tel: (+43 1) 526 19 78
Fax: (+43 1) 526 19 78-210

Kulturklub der Tschechen
und Slowaken in Österreich
Schlüsselgasse 18
1080 Wien

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy!

